

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార సేవేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. సభా కార్యక్రమము. .. 199
2. ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు. .. 201
3. ప్రకటన: సభలో సభ్యులు పాటించవలసిన నియమముల గురించి. .. 226
4. సభా కార్యక్రమము. .. 227
5. రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు రాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా, ముఖగా గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎన్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యాప్రయత్నం మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి. 243
6. సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు. .. 274
7. ప్రభుత్వ బిల్లు: 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ మానవ అవయవాల మార్పిడి బిల్లు. .. 277
8. 1995-96 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ వర్ష .. 278

—(ప్రతిపాదించబడినది)

—(మూడవరోజు)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు
ఉపసభాపతి	:	శ్రీ మహమ్మద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ బి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి
	:	శ్రీ ఎం. రాజయ్య
	:	శ్రీమతి వై. సీతాదేవి
	:	శ్రీ జి. అప్పలసూర్యనారాయణ
	:	శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డానాయక్
	:	శ్రీ డి. రాజగోపాల్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. డి. భాస్కరరెడ్డి
ఆఫీసర్ ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ	:	శ్రీ డి. సుబ్బిహ్మణ్యం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. స్కెలాస్
	:	శ్రీ బి. సుబ్బారావు
	:	శ్రీ ఎస్. డి. కమలాకర్
	:	శ్రీ బి. వి. శర్మ
	:	శ్రీ ఎం. పావ్. కేశవరావు
	:	శ్రీ కె. తులూనంద్ సింగ్
	:	శ్రీ అహమ్మద్ అతావుల్లా
	:	శ్రీమతి బి. అంజనేబాయి
	:	శ్రీ బి. వి. సత్యనారాయణ
	:	శ్రీ కె. వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్
	:	శ్రీ ఎస్. సువర్ణరాజు
	:	శ్రీ ఖజామొయినుద్దీన్
	:	శ్రీ ఇ. నరసయ్య
	:	శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్
	:	శ్రీ వి. కాశీరాజు

చీఫ్ రికార్డర్

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార సవేదిక

(రెండవ సమావేశము : నాలుగవ రోజు)

తనీవారము, 25 మార్చి, 1995.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృత్యనే నంది....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- సార్... స్పీకర్ సార్...

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సార్ బెంబేలన్నీ ఖాళీగా ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోరమీ ఈడే డేర్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము కూడా వెళ్ళిపోతే ఖాళీ అండే...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :- స్పీకర్ సార్...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇ డోంట్ అలౌ ఎనే థింగ్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :- మేము అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మ్యాషన్ ఇచ్చాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డబ్బీస్ డిస్ అలౌడ్.

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

[199]

శ్రీ నిపాచి. విద్యాసాగర్‌రావు:- ఇంత తొందరగానే సార్? ఇప్పుడే ఇచ్చాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ హాస్ సేన్ యువర్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మోషన్.

శ్రీ నిపాచి. విద్యాసాగర్‌రావు:- లీకేజీ ఆఫ్ పేపర్స్ గురించి...

Mr. Speaker:- With regard to leakage of papers, I have allowed the matter under 304 and posted it Monday.

Sri Ch. Vidhasagar Rao:- They have also fixed rates for papers.

Mr. Speaker:- That's why I have allowed it under 304 and I have posted it Monday.

శ్రీ నిపాచి. విద్యాసాగర్‌రావు:- 304 అడ్మిన్ షోన్స్ వేయండి కానీ అధ్యక్షా, పేపర్స్ అమ్ముకొంటున్నారు. ఎగ్జామినేషన్స్ క్యాన్సిల్ చేయండి.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- స్పీకర్ సార్, ఒక చిన్న సజ్జేషన్...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆఫ్సర్ క్వశ్చన్ అవర్.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, పేపర్స్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఇచ్చిన 304 చూశాను. నోనువారనికీ పోస్ట్ చేశాను. మీరు డిస్కస్ చేయవచ్చు.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- స్పీకర్‌గారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- వ్లెజ్. ఆఫ్సర్ క్వశ్చన్ అవర్ చెప్పండి.

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- ఏమీ లేదు సార్... మీరు స్పీకర్‌గా అసెంబ్లీని బాగా నడుపుతున్నారు. చాకచౌతే ఒక బాధ ఏమిటంటే, మీరు ఎడమచేతితో 'కూర్చోండి' 'కూర్చోండి' అని అంటుంటే బాధగా ఉంటున్నది. ఆ ఎడమ చేయి ఉపకుండా, నోటితో చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- జనార్థన్‌రెడ్డిగారూ, ఆ సజ్జేషన్ గాది వెంకటరెడ్డిగారికి కూడా వచ్చివుంది. ఆయన కూడా ఎప్పుడూ ఎడమ చేత్తో మాఫిస్తూ ఉంటారు. దానిని మీసే అందరి స్పృహకి వస్తుందేమోనని కోరుకుంటున్నాను. కొందరికి కొన్ని మేనరిజమ్స్ ఉంటాయి.

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

నిజామాబాద్ డిల్లాలో కౌలాస్నాలా ప్రాజెక్టు

19—

*71-శ్రీ బి. పండరి (బుక్కర్):- మధ్యతరహా, దిన్న తరహా సాగునీటి కాళి మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నిజామాబాద్ డిల్లాలో కౌలాస్నాలా ప్రాజెక్టు పని నిర్వహణ 1989 నుండి పెండింగ్లో ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) డివిజన్ కార్యాలయాన్ని డిల్లా కేంద్రానికి మార్చిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, అందుకుగల కారణములెవ్వి?

మధ్యతరహా, దిన్న తరహా సాగునీటి కాళి మంత్రి (శ్రీ ఎం. పెద రత్నయ్య):- (అ) కౌలాస్నాలా మధ్యతరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టు 1986 నుండి అమలు జరుగుతున్నది. స్పెషల్ వే పనులు చురుగ్గా సాగుతున్నాయి.

(ఆ) డివిజను కార్యాలయాన్ని 1-2-1992 లగాయితు నిజామసాగర్ నుండి నిజామాబాదుకు తరలించడమయింది.

(ఇ) డివిజను కార్యాలయం మొదట్లో నిజామసాగర్లో ఉండేది. నిజాంసాగర్, జకోరాలలోని ప్రభుత్వ భవనాలను తేవ్వవాదలు పేర్కొనెయడం మూలంగా, నిజామాబాదు డిల్లా కలెక్టరు నివేదికను బట్టి, నిర్ణయించి అభ్యర్థన మేరకు ప్రధాన కార్యస్థానాన్ని నిజాం సాగర్ నుండి నిజామాబాదుకు తరలించడం జరిగింది.

శ్రీ బి. పండరి:- అధ్యక్షా, కౌలాస్నాలా ప్రాజెక్టు 1986లో ప్రారంభించబడింది. అయితే 19986 నుండి 1989 వరకు వర్షానికి జరిగిన మాట వాస్తవమే. ఆ తరువాత గతరెండుంటే ఫౌన్డ్ కావడం వల్ల ఆ ప్రాజెక్టు పెండింగ్లో పడిపోయింది. అప్పటి ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును రాసివ్వకుండా అప్పు పడిన మాట కూడ వాస్తవమే. అదే క్షమంతో, డివిజన్ కార్యాలయాన్ని అక్కడ నుండి షిఫ్ట్ చేయడం జరిగింది. పని జరిగేది ఒక దగ్గర, డివిజన్ హెడ్ క్వార్టర్స్ ఒక దగ్గర. నిజామాబాద్ నుండి ఆ ప్రాజెక్టు 100 కి.మీ.ల దూరంలో ఉంది. దీని వల్ల అక్కడ పనిచేస్తున్న వారంతా నీలు, సిమెంట్లు అమ్ముకొని,

ముత్తం పూజెక్కును సర్వనాశనం చేశారు. దయచేసి ఈ పూజెక్కు, హెడ్ క్వార్టర్స్ ను టెక్కుండకు షిఫ్ట్ చేయమని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అక్కడ ఉన్న ఎస్.ఇ. 8-7-1993న మళ్ళీ ఈ పూజెక్కు హెడ్ క్వార్టర్స్ ను నిజాంసాగర్ కు షిఫ్ట్ చేయమని ఆర్డరు ఇస్తే, అక్కడ ఉన్న సిబ్బంది బీద్యునకు వెళ్ళి, నిజామాబాద్ లోన డివిజన్ ల కార్యాలయాన్ని "రెటైర్డ్" చేయమని ఆర్డరు తెచ్చుకోవడం వల్ల అది ఆగిపోయింది. పునరుత్థాపన మళ్ళీ షిఫ్ట్ చేయడానికి వీలు లేని పరిస్థితి ఉంది. ఈ విషయమై సి.ఇ. గారిని అడిగితే, వారు ఎస్.ఇ. నుండి రిపోర్టు తప్పించుకున్నారు. అది కన్సిడరేషన్ లో ఉంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు (మధ్య):- అధ్యక్షా, ఈ పూజెక్కు 1986లో అప్పటి తిరుగుబాటు పోరాటం వారి కేలకమైన పూజెక్కుగా పరిగణించి ప్రారంభించినందుకే, దాని ఉద్దేశ్యాలు చారిత్రాగత అది ఆగిపోయింది. ఆ పరిస్థితి యిరియాలి ఈ పూజెక్కు చాల అసమర్థమైనది. ఆ తరువాత కాలంలో పెద్ద ఆందోళన జరిగిన తరువాత రిగి 1994లో ప్రారంభించబడింది. అయితే సిమెంట్ లేక ఇప్పటికి నాలుగు మాసాల నుండి ఆ పూజెక్కు పనులు పెండింగ్ లో పడిన మాట వాస్తవమేనా? ఈ పూజెక్కుకు పునరుత్థాపన పోయిందేమో తెప్పి, కలెక్టరుకు, అర్థిక మంత్రిగారికి అప్లై చేస్తే వెళ్ళిన మాట నిజమేనా? అయితే దానిపైన ఏమి చర్చ తీసుకున్నారు? ఇది చాలా కేలకమైన పూజెక్కు. నేను మంత్రిగారిని మాటగానే అడుగుతున్నాను. పూజెక్కులో ఎక్కువ భాగం పూర్తి అయినప్పటికీ, సివిల్ ఏం నిర్మాణం సిమెంట్ లేక ఆగిపోయింది. చదే. పరే విజ్ఞప్తులు చేసినా, పబ్లిక్ మోక్షం వడం లేదు. సీ ఆగిపోయిన మాట నిజమేనా? అది కొంతవేగం వెళ్ళింది.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- చాలా అగతేదు. అయితే పెండింగ్ లో పడిపోతుందేమోనన్న అడ్డంకుతో కొందరు రిపూజెక్షన్ చేయడం జరిగింది. నా దగ్గరకు కూడ వచ్చారు. మా సెక్రటరీకి పత్రం పంపించినట్లును, మీగళా నిపార్టుమెంట్ లో (ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి) సిమెంట్ స్టాక్ ఉంది, దానిని అడ్డంకు తీసుకోవమన్నది అన్నారు. కిల్లా కలెక్టరుకు, ఇరిగేషన్ ప్రిన్సిపాల్ పెక్టరీకి కూడ లెటర్స్ వ్రాయడం జరిగింది. దాని వల్ల కొంత సిమెంట్ కూడ రావడం జరిగింది. పనికి అటంకం కట్టకమండా వేల్పెనంతవరకు అడ్డంకుమెంట్ పబ్లిక్ లో సిమెంట్ తీసుకుని పని పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- సిమెంట్ లేక పని ఆగిపోయిందే. 1000 టన్నులు అడిగితే 100 టన్నులిచ్చారు. ఏ మూలకు సరిపోతుందండే. ఎందుకంటే ఇది మీరు ప్రారంభించిన పని. ఆ పని ఈనాడు సిమెంట్ లేకపోవడం వల్ల ఆగిపోయింది. రోజుకు 30 వేల రూ.ల నష్టం వస్తుంది. దాని వల్ల అస. పరే. పరే వ్యాజ్యం. కిల్లా కలెక్టరుకు, అర్థిక మంత్రికి కూడా లెటర్స్ వ్రాశాను. అపటి తొందరగా పూర్తి అయ్యేటట్లు చూడకలసిందిగా తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా చూస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇట్ లుక్ ఏ సింపుల్ క్వెస్టన్.

Sri K. R. Suresh Reddy (Balkonda):- It is a simple question. Sir, the question is how long it will take to complete the project? This is another example as to how Nizamabad district is being neglected in the field of irrigation. కొలాసినాల ప్రాజెక్టుకే కాకుండా, జిల్లాలో ఏ స్కీమ్ చేపట్టాలన్నా ఇరిగేషన్ వార్షిక దగ్గర 10 సంవత్సరాల నిమిత్తం కూడా తేసి పరిస్థితి ఉంది. What I would like to know from the Hon'ble Minister is Sir.. మీరు ఈ స్కీమ్ ను తయారుచేసేటప్పుడు స్కీమ్ కాస్ట్ ఎంత? ఆ స్కీమ్ అయిన తరువాత ఎన్ని ఎకరాలకు నీటి సదుపాయం కలుగుతుంది? స్కీమ్ ను ప్రారంభించి 10 సంవత్సరాలు అయింది. ఈ పది సంవత్సరాలు దిటే కానడానికి కారణం ఏమిటి? ఇప్పుడు ఆ స్కీమ్ ఏ స్టేజీలో ఉంది? ఆ స్కీమ్ ను పూర్తి చేయడానికి ఇప్పటి వరకు ఎంత ఖర్చు అయింది? దానిని ఎప్పటిలాగా పూర్తి చేస్తారు? A very categorical assurance is required.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అయితే 9000 ఎకరాలంటే. ఇప్పటి వరకు ఎర్న్ డ్రాఫ్ట్ 60 శాతం పూర్తయింది. The work is briskly in progress to bring spillway upto gallery level i.e., plus 439.25 meters. కెనాల్ వర్క్స్ 50 శాతం పూర్తయింది. బోటల్ ఎస్టిమేషన్ రూ. 2049 లక్షలు. ఇప్పటి వరకు ఖర్చు పెట్టింది 695 లక్షల రూ.లు. ఐ యామ్ గేవింగ్ ఏరియా ప్లెజ్ డిటేర్మిన్.

S: K.R. Suresh Reddy:- What is the budget required now? how much budget you are giving?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- 1985-86 సంవత్సరంలో రూ. 9.17 లక్షలు, 1986-87లో రూ. 90 లక్షలు, 1987-88లో రూ. 35 లక్షలు. ఒక సారి నార్మల్ ష గాంటు, తరువాత డౌట్ కింద రూ. 30 లక్షలు యిద్దారు. 1988-89లో రూ. 55 లక్షలు, 1989-90లో రూ. 54.98 లక్షలు, 1990-91లో రూ. 95.54 లక్షలు, 1991-92లో రూ. 90 లక్షలు, 1992-93లో రూ. 104 లక్షలు, 1993-94లో రూ. 120 లక్షలు, 1994-95లో రూ. 150 లక్షలు మొత్తం రూ. 853.69 లక్షలు. ఈ ఏడు, 1996లో రూ. 300 లక్షలు పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- 1989 నుండి 1994 వరకు 'నీరక్ష్యం' అన్న మాట చెప్పారు. It has been clearly established that funds were

given for the project. It is due to the indifferent attitude of the local officers that the scheme could not be completed. I request you to kindly pursure it and see that it is completed fast.

ఫలిపింతల పాజెక్టు

20—

*329—సర్వశ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ), కె. సుబ్బరాజు (విజయవాడ-పెనుగొండ), కె. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కృష్ణానదీపై నిర్మింపదలచిన ఫలిపింతల పాజెక్టు యొక్క అయ్యే అంచనా వ్యయమెంత;

(ఆ) సదరు పాజెక్టు నిర్మాణాన్ని ఎప్పుడు చేపడతారు?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- (అ)

1. రక్షణ-గట్టు ఖర్చుతో కలుపుకునే సాగునీటికి

సంబంధించిన ఖర్చు

రూ. 187.23 కోట్లు

2. విద్యుత్తుకు సంబంధించిన ఖర్చు

రూ. 81.41 కోట్లు

మొత్తం:

రూ. 268.64 కోట్లు

లేదా 1991-92 ఎస్.ఎస్. ఆర్. ప్రకారం రూ. 269.00 కోట్లని చెప్పవచ్చును.

(ఆ) కేంద్ర ప్రభాళికా సంఘం, ఈ పాజెక్టును ఆమోదించిన తరువాత, నిధుల లభ్యతను బట్టి పనిని చేపట్టారని ఉన్నది. 1985లో పాజెక్టు నివేదికను కేంద్ర జల సంఘానికి పంపడమయింది. కేంద్ర జల సంఘం వ్యాఖ్యానాల ఆధారంగా, 1988 లో రూ. 25.86 కోట్లకు పాక్షిక పరిపాలన ఆమోదాన్ని ఇవ్వడమయింది. పాజెక్టు నివేదికను మార్పుచేసి, రూ. 269 కోట్లకు (1991-92 రేట్లు) తాజాపరచిన అంచనాతోపాటు 1993 జులైలో దానిని కేంద్ర జల సంఘానికి పంపడమయింది, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదం అందవలసి ఉన్నది. 1995-96 సంవత్సరానికి, బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 25.00 కోట్లను కేటాయించడమయింది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజెక్టు 1964లో సంజీవయ్యగారు శంకుస్థాపన చేశారు. తరువాత మరల 1988లో ఎన్.టి. రామారావుగారు రెండవసారి శంకుస్థాపన చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టు అవసరం లేదని 1990లో చెన్నారెడ్డిగారు దీనిని రద్దు చేశారు. తర్వాత మళ్ళీ యిప్పుడు మనం బేకప్ చేస్తున్నాం. 1988లో రూ. 180 కోట్లుగా అంచనా వేశాం. కానీ యిప్పుడది రూ. 280 కోట్లకు పెరిగిపోయింది. 1964లోనే ప్రారంభించి వుంటే ఈ ప్రాజెక్టు యిప్పటికే వుండేది, వాటర్ నీల్స్ ఉండేది. ఎన్.టి. రామారావుగారు శంకుస్థాపన చేశారని చెన్నారెడ్డిగారు రద్దు చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వేరే క్వశ్చన్ వేయండి దానికి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- ఇదీ బేలన్సింగ్ రిజర్వాయరు, దీనిలో విద్యుత్తు కూడా ఉత్పత్తి అవుతుంది. అందుచేత రాయలసీమకు నీళ్ళివ్వాలన్నా, కృష్ణా, డెల్టాకు స్టేటిల్వేజ్ చేయాలన్నా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు కనుక దీని విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పర్మిషన్ తీసుకోవాలని, క్వశ్చన్ వేస్తే ఇవాలు చెప్పారు. ఇప్పుడు కూడా రూ. 25 కోట్లు కేటాయింపు పెట్టినప్పటికీ పర్మిషన్ రావాలి కదా? వారి నుంచి పర్మిషన్ రావడం కోసం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? What steps the Government is going to take now, Sir?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- కొరేస్ వేస్తే ఎప్పటికప్పుడు మేము కేంద్రానికి సమాధానాలు పంపుతున్నాం.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (అక్కిలి):- స్పీకర్ సార్, ఇప్పుడు మన నీటి వనరుల శాఖకు అక్కడ మన రిప్రజెంటేటివ్ గా రంగయ్యనాయుడుగారున్నారు. కాబట్టి మనం తప్పనిసరిగా మన అసెంబ్లీ తరపున ఒక రిజల్యూషన్ పాస్ చేయగలిగితే క్లియరెన్సు రావడనికి ఎన్నో అవకాశాలుంటాయి. 2000వ సంవత్సరం వచ్చే లోపున మనం చేయగలిగితే వీలవుతుంది. తర్వాత బాలా సమస్యలు వస్తాయి. కాబట్టి యిమిడియేట్ గా యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద రిజల్యూషన్ పాస్ చేయడానికి తగు ప్రయత్నం చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్ని ప్రాజెక్టుల గురించినా లేక ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో నేనా?

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ఈ ఫులిపింతల ప్రాజెక్టు గురించి సార్, ఒక లక్ష క్యూసెక్యుల నీరు కృష్ణా బ్యారేజి మీద నుంచి వృధాగా పోతోంది. ఈ వేల్పుగా పోయే నీటిని ప్రిజర్వు చేసుకునే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి, యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద బేకప్ చేయాలనే కోరుకున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా గౌరవ సభ్యుల సూచనను పరిశీలిస్తాం.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- సార్, రెండు పెర్సెంటేజ్ పాయింట్లు మీద క్వశ్చన్ వేస్తాను. కేంద్ర జలవిద్యుత్ శాఖ వ్యాఖ్యానాల ఆధారంగా 1988లో రూ. 25.86 కోట్లకు పాక్షిక పారిపాఠిక అమోదాన్ని యిచ్చారన్నారు. వారు ఏమీ వ్యాఖ్యానాలు అడిగారు? రెండవది, పరిపాలనామోదం రూ. 25 కోట్లకిచ్చామన్నారు. ఇప్పుడు కూడా బడ్జెట్ లో రూ. 25 కోట్లు యిచ్చారు. అప్పటిలాగానే యిప్పుడు కూడ బడ్జెట్ లో ఖర్చు పెట్టుకుండా వుంటారా? ఇది ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం వుందా? తర్వాత, ప్రస్తుత ఎస్.ఎస్.ఆర్. రేట్ల ప్రకారం పులిపెంతల ప్రాజెక్టుకు ఎంత ఖర్చువుతుంది? ఈ మూడు ప్రశ్నలకు సమాధానం కావాలి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- 1991-92 ఎస్.ఎస్.ఆర్. ప్రకారం, Cost of the irrigation component including the cost of protection bund is Rs. 187.23 crores.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చాలా పెర్సెంటేజ్ క్వశ్చన్ అడిగాను. ప్రస్తుత ఎస్.ఎస్.ఆర్. గురించి అడిగాను. అది నాలుగేళ్ల క్రితంది. ఇంచుమించు రేట్ పంపు అయివుంటుంది. మీ వద్ద సమాచారం వుంటే చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రెడ్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ లేకపోతే మెంబర్స్ కి తర్వాత పాస్ అనే చేయండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- ప్రస్తుతం లేదు సార్. తర్వాత చెబుతాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నా మొదటి ప్రశ్న-What are the conditions laid down and the guidelines given by the Central Government? కేంద్ర జలవిద్యుత్ శాఖ వ్యాఖ్యానాల ఆధారంగా అన్నారు కదా? ఏమిటా కామింట్స్ తెలియపరచండి. అందరం కలిసి బోధామనీ బాపిరాజుగారంటున్నారు. If Mr. Bapiraju leads that Delegation, I will go along with him Sir. రంగయ్య నాయుడుగారే కాదు. ప్రధానమంత్రిగారు కూడా ఉన్నారు కదండి. బాపిరాజుగారు లేడే వేస్తే వారితో కలిసి నేను వెడతాను. ముందుగా ఆ వ్యాఖ్యానాలు ఏమిటో తెలియాలి కదా? ఆ సమాధానాలు లేకుని వెళ్ళాలి కదా? వాటిని చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అప్పుడు అవి పంపడం జరిగింది. పంపినా మళ్ళీ అడిగారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అవేమిటో చెప్పండి? వ్లెజ్ లేటజ్ నో. హాస్టో రహస్యం కాదు కదా? What are the conditions laid down by the Central Government?

Mr. Speaker:- They are seeking information.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ పరిషత్ ప్రాజెక్టు అత్యంత కీలకమైనది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు నేర్పాటుతో బాటు దీనిని కూడా వేపట్టాలని అనాడు జలవిద్యుత్ నిపుణులు అందోళన చేశారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చేక చాలా ముందు చూపుతో అలోచించి, ఎటోకెటెడ్ వాటర్ ఎటోకెటెడ్ వాటర్ అని గోల వేస్తూ వుంటే, పోలవరం వచ్చేట్లు లేదని, దీనిని బేలస్సింగ్ రిజర్వాయరుగా చేసుకుంటే నాగార్జునసాగర్ డ్యాం నుంచి కృష్ణా బ్యారేజీ వరకూ ఉన్న వాటర్ను స్టోర్ చేయడానికి ఉపయోగపడుతుందని చాలా ముందు చూపుతో రామారావు గారు దీనికి అమోదించి చేశారు. మళ్ళీ తిరిగి రామారావుగారే వచ్చి దీనిని ప్రారంభిస్తామన్నారు. ఇది అత్యంత కీలకమైనది. మిత్రులు నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు, అప్పటికి, యిప్పటికి ఎంత ఎస్సీమేటు పెరిగిందో దీనితోబాటు కృష్ణా డిల్టా ఆయకట్టుదారులు ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకుని, అవసరమైతే దీనిని వెంటనే ప్రారంభిస్తే, అనాటి కొట్ల విజయభాస్కరరెడ్డిగారి గవర్నమెంటు సమయంలో, మేము బొండ్ల రూపంలో ఎకరానికి యింత చొప్పున డబ్బును యిస్తామని ఒక విజ్ఞప్తి పంపారు. అలాంటి విజ్ఞప్తి మే పరిశీలనలో ఉందా? దీనికి రూ. 25 కోట్లు కేటాయింబామని అన్నారు. ఇది చాలా కీలకమైన ప్రాజెక్టు. 2000వ సంవత్సరం నాటికి నేరు పోతుంది. కృష్ణా బ్యారేజీకి, నాగార్జునసాగర్ డ్యాముకు మధ్యన గల నీటిని నీల్య చేసుకోవడం ద్వారా, ఏదైనా నీటి కొరత వస్తే, యిది సేద్యానికి వేరుగా వుండే బేలస్సింగ్ రిజర్వాయరు. కాబట్టి దీనిని అత్యంత ప్రాధాన్యతతో పరిశీలిస్తారా? సూటిగా సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అధ్యక్షా, కృష్ణా డిల్టాకు సంబంధించిన రైతాంగం నుండి 20-50 వచ్చిన నివేదిక దృష్టిలో లేదు. నేను అది తరువాత పరిశీలన చేస్తాను. ఉ.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- అఖిలవత్స సమావేశం ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందండీ.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా కీలకమైంది. కేంద్రానికి సంబంధించి 20 కోట్లు కేటాయింబారు. ఇది ఏ రకంగానూ చాలదు. ఇప్పటి అంచనాల ప్రకారం ఎంత అవుతుంది? రైతులు ఇచ్చిన తీర్మానం దృష్టిలో పెట్టుకొని వెంటనే పరిశీలన చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా పరిశీలనకు తీసుకుంటాను. ఇప్పటి అంచనాల ప్రకారం రూ. 353 కోట్లు అవుతుంది. 25 కోట్లు ఇన్ ఫ్లాన్సు క్లర్, రోడ్ల అభివృద్ధి సర్వే ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడానికి అవుతుంది. ఈ రోపల సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ పర్మిషన్ తీసుకొని మిగిలిన వర్క్ బేకప్ చేస్తాము.

Hydraulogy, water availability, geological investigations of the foundations.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కేంద్రంవారు ఇప్పుడు రూ. 25 కోట్లు ఇస్తామని అంటున్నారు కదండీ. మిగిలినది కూడా ఇవ్వకపోతే ఈ డబ్బు కూడా వేస్తే అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్టేట్ గవర్నమెంట్ రిప్లయి ఏమీ ఇబ్బంది సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ కు.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- వారు అడిగిన వివరాలు పంపడం జరిగింది.

Mr. Speaker:- All the clarifications asked for by the Government of India or Central Water Commission have been replied అంటున్నారు మిస్టరుగారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మనం మేజ్ కావాలి కదండీ. ఇప్పటికీ పదేండ్లు అయింది. మేరు రిప్లయి పంపామని అంటున్నారు. సంతకే ఏమీ పంపారు? ప్లాన్ లాజిస్టులు డియాలజిస్టులు మేజ్ అయ్యారా? వాటర్ ఉందా లేదా ఛూస్ చేశారా? సమాధానం చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- వాటర్ ఉందా లేదా అనేది...

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కొంతసేపు పోస్టపోజ్ చేసి చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అధ్యక్షా, ఇందులో చాలా డిక్లియరేషన్ ఉన్నాయి. మేరు స్పెసిఫిక్ గా అడిగితే చెబుతాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మే గవర్నమెంట్ ఏమీ రిప్లయి పెంపిండ్ వదిలి వినపించమనండి. ప్లాన్ లాజికల్ కి క్లియరెన్స్ గురించి, వాటర్ ఎవ్వరితోనీ గురించి ఏమీ రాకారో సమాధానం చెప్పడానికి ఏమిటి?

Sri M. Peda Rathaiah:- Hydraulic clearance is under investigation - geological investigation is in progress.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డియాలజికల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ ప్రొగ్రెస్ అంటున్నారు. 25 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చామని అంటున్నారు. Is this going to be spent Sir?

వ్యాధ్యోలాశీకరీ క్లియరెన్స్ లేదు. ఈ వ్యాస్లో ఇద్దరుకు ఎమున్నా శాంక్విటీ ఉందండీ? 25 కోట్లు చెల్లారు. వాళ్లు చెప్పే లెక్కల ప్రకారం 1993-96లో ఏమన్నా డెస్కారనే పద్ధతి కనపడదంటేదు.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం చాలా పట్టువలతో ఉంది. తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేరంటే నాకు గౌరవం ఉంది. మిమ్ములను నేను వ్యక్తిగతంగా ఏమీ అనడంలేదు.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- నేను కూడా వ్యక్తిగతంగా అనడంలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు చెప్పండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ కు క్వారంటైన్ వెంటనే సుపి ఈ వర్క్ వెంటనే ప్రారంభించండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు డైరెక్ట్ ఇవ్వండి సార్. I will be happy.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పాను. సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ వేసిన కొర్రెలకు సమాధానం ఏమీ పంపారు?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అధ్యక్షా, ఆ డివిజన్ 1990లోనే ఎక్స్ పోజరు. మనం వచ్చిన తరువాత మళ్ళీ మొదలుపెట్టాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 25 కోట్లు ఖర్చు పెడతారా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా సార్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఏ పరిస్థితిలో ఖర్చు పెడతారు? He took ten years for all these things and he is saying "we will spend the amount". How it will be possible Sir? మీరు కన్వీన్స్ అయితే చెప్పండి సార్.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- మేము చేస్తాము సార్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎట్లా చెప్పారు చెప్పండి. Is it a mesmerism Sir? మంత్రదండం ఏమీ లేదు సార్. పర్మిషన్ లేదు. వ్యాధ్యోలాశీకరీ క్లియరెన్స్ లేదు. సర్వే లేదు కొత్తగా డివిజన్ ఏర్పాటు చేశారు.

Are you going to spend this amount this year? Is it possible for any Government?

Mr. Speaker:- The Minister has categorically assured that he would spend the amount. Another thing he has said is that he would write.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సర్, స్పెండింగ్ ఎమౌంట్ అంటే చాలా మార్గాలు గతంలో ఇబువంటి అనుభవాలు చాలా వున్నాయి. అది వద్దు. నేను అడిగేది ఏమిటంటే, కేంద్ర జం విద్యుత్ కమిషన్ ఏదయితే వ్యాఖ్యలు ఇచ్చిందో దానికి సమాధానం వేంటి పంపుతారా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా పంపుతాను సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పంపిస్తాను అన్నారు కదండే

శ్రీ సిపాజీ విద్యాసాగరరావు (మెట్రోపర్లి):- మంత్రిగారికి మేద్యారా మనవి చేసేది కృష్ణా జలాలను....

(శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- పాటిటివ్గానే పంపుతారు నాగేశ్వరరావుగారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు జాడిస్మై అయితే కూర్చుంటాను సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మినిస్టరుగారు, వాళ్లు ఇచ్చిన కొర్రోలకు మీరు సమాధానం పంపుతారు కదా.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా పంపుతాను సార్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సార్, పదేదేలు నుండే కాదు. 64 నుండే వుందని వంకా సత్యనారాయణగారు వెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావుగారు, ఏమన్నా డిటెయిల్స్ కావాలంటే మీరు కూడా డిస్కంప్లై అడగండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- హైడ్రోలాజికల్ క్లియరెన్స్ కోసం సంవత్సరాల తరబడి ప్రాజెక్టులు పెండింగ్లో వుండడం చూస్తున్నాము.

Mr. Speaker:- Minister garu, are you sure that the replies will be sent soon?

The dispute is in between the Central Water Commission and the Government of India. Anyway, some assurance has been given. We will see. Still time is there.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- 25 కోట్ల రూపాయలు జీతభత్యాలకు ఖర్చు పెట్టవచ్చు సార్. దానికి ప్లాడోలాజికల్ క్లియరెన్స్ అప్పవరం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సార్, ఇక్కడ విషయం ఏమిటంటే Because there is a dispute it may be postponed.

Mr. Speaker:- It has been answered. I have given half an hour time.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- అధ్యక్షా, జంటనగరాలకు మంచినీరు తరలింపే ఈ ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి గురయిందని చెప్పక తప్పదు. ఎన్నో సందర్భాలలో చర్చ జరిగినప్పటికీ, అఖిలపక్ష చర్చ జరిగినప్పటికీ... మంత్రిగారూ దయచేసి కూర్చోవాలి సార్... ఇప్పుడు స్కెమల్‌లేనియన్‌గా పులివెందుల ప్రాజెక్టు చేపడతామని రెండు నివేదికలు సమర్పించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు రూ. 200 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. ఇంతవరకు ప్లాడోలాజికల్ క్లియరెన్స్ ఏమీ రాలేదు. అసలు దీని గురించి మర్చిపోయారు. ప్లెవేజు వాళ్లు కొంతమంది, రైతులు, ప్రవాస భారతీయులు తాము ఈ ప్రాజెక్టును చేపడతామని వచ్చిన ప్రతిపాదన మంత్రిగారి వద్ద ఉంది. స్పాండర్డ్ షెడ్యూల్ రేటు ప్రకారం రూ. 25 కోట్లు ఏ కాంక్రెట్ తేకుండా మీరు బడ్జెట్‌లో రూపొందించారు అంటే జీతభత్యాలు ఇవ్వడం కోసం కేటాయించారు అనేది వాస్తవం. ఇది వాస్తవం కాదా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. గతంలో వున్న నివేదికలను పరిశీలింపి వాటిని కేంద్రానికి పంపి, ఈ సమావేశం ముగిసేలోగా ఆ నివారణను సభముందు ఉంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అధ్యక్షా, జీతభత్యాలే కాకుండా ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫ్ రోడ్లు, ఇది కాక ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్‌కు దీనినే ఉపయోగించడం జరుగుతుంది. ఈ కాసనసభ సమావేశం అయ్యేలోపున మీరు అడిగిన నివేదిక హౌస్ ముందు ఉంచడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

Mr. Speaker:- I have given lot of time, i.e., half an hour for this question. Rest of the Members are foregoing their rights.

డా.డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి (మైదుకూరు):- అధ్యక్షా, శ్రితర్ రాష్ట్ర నదీ జలాల వివాదంతో సంబంధం లేని ఏకైక ప్రాజెక్టు ఈ రాష్ట్రంలో ఇదే. కేంద్ర జల సంఘం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కొన్ని క్లారిఫికేషన్స్ అడిగింది. దానికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడు జవాబు పంపుతుంది? దానిని పరస్పర బేజారా లేదా? ఇప్పటికి దాదాపు 6 సంవత్సరాలు అయింది.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- ఒకసారి పంపడం జరిగింది సార్.

డా.డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఈ ప్రాజెక్టు గురించి నల్గొండ జిల్లా ప్రజలలోను, రాయలసీమ ప్రజలలోను ఎన్నో రకాలుగా అవోహాలు వున్నమాట వాస్తవం కాదా? ఈ అవోహాలు తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అవోహాలు వుంటే వున్నాయిగానీ, ఉండడానికి ఎటువంటి అస్సారం లేదు. ఇది ఎస్యూర్డ్ వాటర్. ఫులిచింతలకు ఎట్లా ఇస్తారు అనుకొంటున్నారాగానీ, దీనిని క్లియర్ చేయడానికి నాగార్జునసాగర్, ఫులిచింతల ప్రాజెక్టుల మధ్య... "Catchment area between N.S. Dam and Pulichintala dam-site is 20028 Sq. K.Ms. The proposed Pulichintala reservoir will have storage water of 45 T.M.C FRL plus 175 feet and live storage capacity of 36.23 T.M.C. 9.00 of water due to formation of the reservoir. కనుక ఇది ఆ క్యాప్షియంతో ఏరియాలో వచ్చే వాటర్ స్టోరేజ్ కోసం మెయిన్ గా ఇంటిండి చేయడం జరిగింది. ఇంకా చెప్పాలంటే కరెక్టుగా, వాక్కులు లాభం కూడా ఫులిచింతల క్యాప్షియంతో ఏరియాలో వచ్చే ఈ వాటర్, పె్ల నుంచి క్రిందకు ప్రకాశం బ్యారేజ్ కు రావాలి. అస్యూర్డ్ వాటర్ కు డిమాండు తగ్గుతుంది, ఫీడ్ బ్యాక్ వల్ల ఎస్.ఎస్.పి. శ్రేణిలకు ఎక్కువ వాటర్ యుటిలైజ్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని వొలిటికల్ గా ప్రాజెక్టు క్రియేట్ చేస్తే చెప్పలేముగానీ, లేకపోతే, ఇది ఆ రెండు ప్రాంతాల వారికి లాభపడే.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (పర్చూరు):- ఫులిచింతల ప్రాజెక్టు 2,000 ఎ.డి. నాటికి సర్వేస్ వాటర్ కు సంబంధించిన ప్రాజెక్టు. ఈ ఫులిచింతల ప్రాజెక్టు కట్టినందు వల్ల ఏ ప్రజలకు అయినా, రాయలసీమ ప్రజలకు అయినా, నల్గొండ జిల్లా ప్రజలకు అయినా ఇబ్బంది లేదు. ఇది చివరిలో ఉన్న ప్రాజెక్టు సర్వేస్ వాటర్ స్టోర్ చేసుకోవచ్చు. కర్నూటక ప్రభుత్వం రు. 425 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ప్రాజెక్టు కడుతున్నారు. వాటర్ రావడం లేదు అనే అనుమానం ఉన్నది. శ్రేణిలం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించినంత వరకు లెఫ్ట్ కనాల్, రైట్ కనాల్ నడుస్తున్నాయి. 2,000 ఎ.డి. నాటికి మనం సర్వేస్ వాటర్ యుటిలైజ్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిని యుటిలైజ్ చేసుకోవడం మీద ఇమ్మిడియట్ గా అటెన్షన్ తీసుకుని, మన మీశురులు బాధిరాజుగారు చెప్పినట్లు కలిసికట్టుగా

వెళ్లి ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయకపోతే, కృష్ణా డెల్టా రెబ్బు తీసే అవకాశం ఉంది. వెంటనే అఖిల పక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేసి, దీని విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దీనికి మంత్రిగారి సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా గౌరవ సభ్యుల సూచనను పరిగణనలోకి తీసుకుంటాము.

శ్రీ వి. చంద్రరావు (కోదాడ):- అధ్యక్షా, పులివెందుల ప్రాజెక్టు ఎన్.టి. రామారావుగారి ప్రభుత్వ కాలంలో శంఖస్థాపన చేయడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి ఇప్పటి వరకు లోతట్టు గామాలు వారు, ఎంతో అందోళన చెందుతున్నారు. ఎందుకంటే కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వం వారి 5 సంవత్సరాల కాలంలో పులివెందుల ప్రాజెక్టు గురించి అనుకున్న వారే లేరు. మొన్న ఈ బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత రు. 25.00 కోట్లు ఈ పులివెందుల ప్రాజెక్టుకు కేటాయించారు. లోతట్టు ప్రాంతాల ప్రజలు అందోళన చెందుతున్నారు. అక్కడ ప్రజలు తమ ఆస్తులు కొనుక్కోవాలన్నా, అమ్ముకోవాలన్నా పులివెందుల ప్రాజెక్టు వల్ల మునిగిపోతుందనే లభిప్రాయంతో వారు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మంత్రిగారికి ముఖ్యంగా విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే సబ్మెర్సింగ్ సమస్య ఉన్న వారికి, ఇమ్మేడియేట్గా లోకల్ అథారిటీస్ చేసి, మార్కెట్ రేటుకే రైతులకు డబ్బు ఇవ్వినట్లుయితే అందోళన లేకుండా పోతుందని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వెంటనే కంపెనీసేషన్ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- దీనిని తప్పకుండా చేస్తాము, కంపెనీసేషన్ కోసం రు. 39.00 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

(శ్రీమతి వై. నీలాదేవి లేచి మాట్లాడబోయారు)

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (మువ్వరాబాద్):- పత్తి రానికి అడ్డం పడితే ఎట్లా? నేను స్పీకర్ గారి అనుమతితో మాట్లాడుతున్నాను. అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారి సమాధానంలోనే స్పష్టంగా ఉంది, ఏ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు గురించి ఎంత శ్రమ పడ్డది అన్నది. ఇప్పుడు పెద్దలు బోడెహాడి వెంకటేశ్వరరావుగారు అన్నారు, ఇది ఎన్.టి. రామారావుగారి సమయంలో ప్రతిపాదించిన ప్రాజెక్టు ఉంది. ఏదేమైనా వాస్తవాలు మంత్రిగారు ఇంకా లోతట్టు. 1991-92 లో రేట్లు తాజాపరచి, 1993 జూలైలో కేంద్ర జల సంఘానికి పంపించడం జరిగింది. ఇక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం పొందవలసి ఉంది అనే మాట స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మరి దీని విషయంలో కేంద్రం ఇద్దినరకు ఏమి జరిగిందో పరిశీలి, ఏమీ క్లియరెన్సు రావాలి అనేది స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఎందుకంటే మీరు బడ్జెటులో రు. 25 కోట్లు కేటాయించడం అనేది మంచిది కాదు. ఇక్కడ ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు ఉన్నారు. వారు కూడా స్పందించాలి. 2,000 సంవత్సరం నాటికి ఈ జలాలు వాడుకోవాలి. మీకు ఇంకా వేవరాలు ఏమైనా కావాలని ఉంటే, గౌరవ సభ్యులు వెంటకరెడ్డిగారు కోరినట్లుగా ఒక

అఖిల పక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేసి, చర్చించి నిర్ణయిద్దాము. దేంట్లో రాజకీయాలు వద్దు. స్పష్టమైన జవాబు రావలసిన అవసరం ఉంది. మీరు ఇప్పుడే తొందర పడాల్సిన అవసరం లేదు. రెండు మూడు రోజులలో అన్ని పక్షాల వారినీ సమావేశ పరచి ఆర్థిక మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు అందరం కలసి మాట్లాడి ఈ ప్రాజెక్టు గురించి ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కోదండరెడ్డిగారు చెప్పిన దానికి మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. అందరమూ కూర్చుందాము, మాట్లాడుదాము, గవర్నమెంటు చాలా కేసీగా ఉంది ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయాలని. 2,000 సంవత్సరం నాటికి మన రైల్వే ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రెండు మూడు రోజులలో, వేర్వేరు, సి-ఎం-గారి దేవు కూడా తీసుకుని, ఒక మీటింగు పెడదాం. We will take proper action.

(గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు చాలా మంది లేచి నిలబడ్డారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- (ప్రతిపక్ష సభ్యులతో) మీకు 35 నిమిషాలపై సమయం ఇచ్చాను. ఇంకా ఫర్వాలే సప్లైమెంటరీలను నేను ఎలా చేయను.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అధ్యక్షా, ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు లేదారు. కాబట్టి I am very much grateful for the answer he has given. అక్కడ ఉన్న ల్యాండ్ ప్రాబ్లమ్ గురించి లోకల్ ఎం.ఎల్.ఎ.లు చెప్పారు. అక్కడ ఉన్న రైతులకు కంపెనీవేషన్ ఇవ్వగలిగితే ఫరవాలేదు. పూర్తిగా వేస్ట్ వాటరే, ఫడ్ల వాటరే కాబట్టి ఇమ్మిడియట్ గా కంపెనీవేషను ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదనలు చేయగలిగితే ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ అవుతుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇన్ ఫర్మేషను లేకుండా నేను కమిటీ కావడం కరెక్టు కాదు. మీటింగులో అన్ని విషయాలూ మనం స్పష్టంగా మాట్లాడుకుందాము, డెసిషన్ తీసుకుందాము. నేను మొన్న కూడా పి.వి. రంగయ్యనాయుడుగారిని కలిసాను, పెండింగు ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి, వాటిని క్లియర్ చేయమని వారిని రిక్వెస్ట్ చేశాను. వారు కూడా కన్సిడర్ చేస్తామన్నారు. డిఫార్మిమెంట్ రెహ్మా చేసి ఆ ఇన్ ఫర్మేషను పంపిస్తాము, ఆ ఇన్ ఫర్మేషను మీ ముందు కూడా పెడతాము.

Mr. Speaker:- He will discuss all the things in the meeting. I don't allow anything further. The Government has come forward to hold a meeting, in which you can discuss all the issues. Please take your seat.

ఎస్.ఆర్.డి.సి. నుండి తొలగించిన తరువాత కాంట్రాక్టర్‌కు చెల్లింపు

21--

*277 శ్రీ కర్ణా సబ్బారెడ్డి (కొయిలకుంట్ల):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) శ్రీశైలం కుడి కాలువ పని నుండి కాంట్రాక్టర్‌ను తొలగిస్తూ 1992 ఏప్రిల్‌లో ఆదేశాలు జారీ చేసిన తరువాత సదరు కాంట్రాక్టర్‌కు 1992. మే నెలలో 14.67 లక్షల రూపాయలు చెల్లించడం జరిగినదా;

(ఆ) అయినచో, తొలగింపుకు మరియు చెల్లింపుకుగల కారణములేమిటి?

ముఖ్యమంత్రి తరపున మధ్యతరహా మరియు పేన్న తరహా నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. వెదరత్నయ్య):- (అ) అవునండే.

(ఆ) కాంట్రాక్టరు తన ఒప్పందంలో ఇచ్చిన కార్యక్రమం ప్రకారంగా పనులను నిర్వహించనందున 13-4-1992 తేదీన నోటీసును జారీచేసిన తరువాత ఆయనను తొలగించడం జరిగింది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకు ఈ తొలగింపు ఉత్తరువు 18-4-1992 తేదీన అందింది. ఈలోగా, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు బిల్లును పాస్ చేసి, 13-4-1992 తేదీన చెల్లింపు సమీక్షం నంద్యాలలోని శ్రీశైలం కుడి గట్టు కాలువ పథకపు పే అండ్ అకౌంట్స్ అధికారికి పంపించారు. పే అండ్ అకౌంట్స్ అధికారి బిల్లును చెల్లించారు.

Sri K. Subba Reddy:- Sir, this question is based on the material available in the Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 31st March 1993, No. III (Civil). That was placed on the Table of the House. It is clearly indicated in this Report that the payment of Rs. 14.67 lakhs is irregular according to the terms of the contract. Now, the defence by the Executive Engineer is, ఇందులో వారు చెప్పేది ఏమిటంటే, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్‌గారు కాంట్రాక్టర్‌ను క్యాన్సిల్ చేస్తూ, కాంట్రాక్టర్‌ను 13వ తేదీన ఎక్స్‌పెల్ చేశారు. తరువాత ఆయన డిఫెన్సు ఏమిటంటే, ఎస్.ఐ. గారి ఎక్స్‌పెన్స్ ఆర్డర్ 18వ తేదీన వచ్చింది అంటారు. మొట్టమొదట కాంట్రాక్టర్‌ను క్యాన్సిల్ చేస్తూ, కాంట్రాక్టర్‌ను ఎక్స్‌పెల్ చేస్తూ, ఉత్తరువులను ఇచ్చింది 13వ తారీఖున ఇ.ఇ. గారు. ఆ తరువాత ఆయన ప్రోజెక్ట్ మీద ఎస్.ఇ. ఆర్డర్ వచ్చింది. కాబట్టి అతనిని ఎక్స్‌పెల్ చేసిన విషయం ఇ.ఇ. గారికి తెలిసినదే. 17వ తేదీన బిల్లు పాస్ చేసిన విషయము తెలుసు. ఇర్రెగ్యులర్‌గా, ఇంటెన్షనల్‌గా కాంట్రాక్టర్‌కి సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఆయన చేశారు. ఈ బిల్లు మే నెల రెండవ తేదీన క్యాష్ J. 3-3.

అయింది. అసలు 17వ తేదీన బిల్లు పాస్ చేశారు. కాబట్టి 18వ తేదీన ఎస్.ఇ. క్యాన్సిల్ చేశారు. అదే రోజున పి.ఎ.ఒ.కి ఇన్‌ఫామ్ చేసి ఉండాలి. వారు నిలబెట్టేవారు. కాబట్టి దీనిలో నిజాయితీ లేదని చెప్పవచ్చు. ఎస్.ఇ.ని సస్పెండ్ చేయాలి. మామూలుగా బిల్లు పాస్ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి రావలసిన మొత్తాలన్నీ లెక్కవేసి ఆ మొత్తాన్నీ కంట్రాక్టర్ డిపాజిట్ మొత్తంగా పేరునపెట్టి బిల్లు పాస్ చేయాలి. ప్రభుత్వానికి ఆ రోజుకి దాదాపు రూ. 441 లక్షలు రావాలి. ఇంత మొత్తం రావలసిన దానిని లెక్క చేయక బిల్లు పాస్ చేశారు. కాబట్టి ఆయనను సస్పెండ్ చేయాలి, లేదా హౌస్ కమిటీ వేయించి ఎంక్వయిర్ చేయించండి. ఇటువంటి అధికారిని మన ప్రభుత్వం తబ్బుకోదు కాబట్టి ఆయనను సస్పెండ్ చేయండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- దీనికి హౌస్ కమిటీ అనవసరం లేదు. కొంతవరకూ అనుమానాలకు అస్కారం ఉంది కాబట్టి డిపార్ట్మెంట్‌లో ఎంక్వయిర్ చేసి తగు చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- సస్పెండ్ చేయకుంటే ఎంక్వయిర్ చేయించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మొదట ప్రభుత్వానికి రిపోర్ట్ రానవ్వండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- వేలయినంత త్వరలో ఎంక్వయిర్ పూర్తి చేయించి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇందులో స్పష్టంగా అవినీతి తెలుతోంది. ఇది 1992లో చేసిన కార్యక్రమము. 13-4-1992 నాడు పనులు బాగా జరగలేదనిచెప్పి ఆయనకు నోటీసు ఇచ్చారు. తొలగించారు. 13-4-1992 నాడు ఆయన బిల్లు పేమెంట్ అయినది. ఆయనను తొలగించిన తరువాత పేమెంట్ అయినదని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇక్కడ అవినీతి జరిగింది. 1992లో ఉండే ప్రభుత్వం తొలగించలేదు. ఇప్పుడున్న నిజాయితీగల ప్రభుత్వమునా స్పష్టమయినా అవగాహనతో ఆయనను సస్పెండ్ చేయడానికి ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటారు తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- ఏదయినా కొంత ఎంక్వయిర్ లేకుండా చర్య తీసుకోవడం అనేది ఉండదు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- 1992 నుండి ఎంక్వయిర్ ఏమిటి? 13-4-1992న ఆయనను తొలగించారు.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- వేలయినంత త్వరలో ఎంక్వయిర్ చేయించి సభకు తెలియపరుస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికి హైమాఫేస్ ఎవెడెన్స్ ఏమయినా ఉందా? ఏమియినా రిపోర్ట్ వచ్చిందా? లేకపోతే తొందరగా రిపోర్ట్ తెప్పించి యాక్షన్ తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- అలాగేసార్.

శ్రీ సిపాచి- వీరభద్రెడ్డి:- ఏమన్నారు, వినవడలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- హైమాఫేస్ కేస్ ఇప్పటివరకూ ఎస్కాడింగ్ కాలేదు. త్వరగా ఎంక్వయిర్ రిపోర్ట్ తెప్పించి యాక్షన్ తీసుకుంటామని అంటున్నారు. On that report only the Minister ordered for an enquiry.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- రెండు మూడు వారాల రోజు ఎంక్వయిర్ హార్టీ వయిస్తాను. ఇంకా వేరీ వద్ద ఏమియినా సమాచారం ఉంటే వెప్పమనండి. తప్పకుండా చర్య తీసుకుని వేరీకి తెలియచరుస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రికార్డెడ్ సమాచారం అయిన దగ్గర ఉందని అంటున్నారు. కంట్రోలర్ ఎండె ఆడిటర్ జనరల్ రిపోర్ట్ లో ఆ సమాచారం ఉందని అంటున్నారు. అది తెప్పించుకొని, యాక్షన్ తీసుకోండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా సార్.

నార్కటిఫర్స్ 220 కె.వి. సబ్ స్టేషను

22--

*123- సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్), ఎన్. నరసింహారెడ్డి (నల్గొండ):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నల్గొండ విద్యుత్ మాషిన్ ఫ్యాన్, నార్కటిఫర్స్ 220 కె.వి. సబ్ స్టేషను మరియు ఇన్స్టాలేషన్ లో 132 కె.వి. సబ్ స్టేషనును స్థాపించుట ప్రస్తుతం ఏ దశలో ఉంది;

(ఆ) అవి ఎప్పటిలోగా పూర్తింపజేయవలసివస్తున్నది;

(ఇ) డబ్బు వెల్లించి అధికారం పొందని కనెక్షన్లకు ట్రాన్సిమిషన్లకు సరఫరా చేయని విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, ట్రాన్సిమిషన్లకు ఎప్పటిలోగా సరఫరా చేసే అవకాశమున్నది?

ముఖ్యమంత్రి తరపున అర్థిక శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు):-
 (అ) నల్గొండ పట్టణ బృహత్ పృణాళిక, నార్కట్ పల్లి, షాద్‌గౌరారంలో ప్రతిపాదించిన సబ్‌స్టేషన్లు వేరు వేరు పథకాలు. రూ. 4-75 కోట్ల అంచనా ఖర్చుతో నల్గొండ పట్టణ బృహత్ పృణాళికను అర్థిక సహాయం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థ పవరు ఫైనాన్సు కార్పొరేషనుకు పంపింది. పవరు ఫైనాన్సు కార్పొరేషను 1995-96లో దానిని మంజూరు చేయగలదని అశిస్కున్నాం. నార్కట్ పల్లి వద్ద 220 కె.వి. సబ్ స్టేషను, షాద్‌గౌరారం వద్ద 132 కె.వి. సబ్ స్టేషనును నిర్మించే పథకాలను 8వ పృణాళిక కాలంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థ తమ స్వంత నిధులతో మంజూరు చేసింది.

(ఆ) నల్గొండ బృహత్ పృణాళిక, పవరు ఫైనాన్సు కార్పొరేషనుచే అమోదం పొందిన తేదీ నుండి 3 సంవత్సరాల లోపున పూర్తికాగలదు. నార్కట్ పల్లి, షాద్‌గౌరారం సబ్-స్టేషన్లు పని 1995 మేలో ప్రారంభం కాగలదు.

(ఇ) పె్కాన్ని వెర్చిందినట్టి అనధీక్ష్త కనెక్షన్ల కోసం ప్రత్యేకంగా ఎలాంటి బ్యాన్స్‌ఫార్మర్లు ఉండవు. ఈ కనెక్షన్లు ప్రస్తుతమును నెట్‌వర్క్ నుండి మరియు బ్యాన్స్‌ఫార్మర్లు నుండి తీసుకోవడమయింది. లోడ్ అవశ్యతకను పరిగణించి తీసుకుని అవసరమయిన సందర్భంలో అదనపు బ్యాన్స్‌ఫార్మర్లను ఏర్పాటు చేయడమవుతున్నది. 1994-95 సంవత్సరానికి బడ్జెటు కేటాయింపు ప్రకారం కావలసిన బ్యాన్స్‌ఫార్మర్ల సంఖ్య నల్గొండ జిల్లాకు ఈ సంవత్సరంలో ఇంతవరకు సరఫరా చేసిన బ్యాన్స్‌ఫార్మర్ల సంఖ్య ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

బడ్జెటులోని బ్యాన్స్‌ఫార్మర్ల పరిమాణం

ఇంతవరకు సరఫరా చేసిన బ్యాన్స్‌ఫార్మర్లు

63 కె.వి.వి.	116	130
100 కె.వి.వి.	293	390
160 కె.వి.వి.	7	8

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లా ప్రధానంగా వ్యవసాయం చేసుకునేది. అక్కడి వారంతా కరెంటు మీద ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసుకునే వారనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. నల్గొండ జిల్లాకు 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్స్ రెండు మాత్రమే ఉన్నాయి. (1) మీర్జాపేట (2) భువనగిరి. సుమారుగా 5 లక్షల ఎకరాలు కరెంటు మోబారు క్రింద వ్యవసాయం చేయడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడున్నదానిమీద ఓవర్‌లోడ్ పడడంవల్ల అనేక కరెంటు మోటర్స్, కాటిపోవడం, బ్యాన్స్‌ఫార్మర్స్ ఫెయిల్ కావడం జరుగుతోంది. గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ఇంకో నాలుగైదు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తామని చెబుతున్నారు. నాలుగైదు సంవత్సరాలు అంటే అంతవరకూ రైతాంగం ఏమవుతారనేది అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అంతేకాకుండా అనేక కొత్తకొత్త పరిశ్రమలు నల్గొండ జిల్లాలో రావడం జరిగింది. కాబట్టి త్వరితగతిన 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ నార్కట్ పల్లివద్ద నిర్మాణమయితే, నల్గొండ జిల్లాలో ఉండే రైతాంగానికి కొంత

మేరకయినా సమస్య పరిష్కారానికి అవకాశం ఉంటుంది. కావున తమ ద్వారా మరొక్కసారి మంత్రిగారికి మనవి చేసేదేమంటే నాలుగ్గిరు సంవత్సరాలు కాకుండా వేలయినంత త్వరితగతిన దీని నిర్మాణం జరిగినట్లుయితే జిల్లా రైతాంగానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది కలుగుకుండా ఉంటుందని మనవి చెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నరసింహరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు నల్గొండ జిల్లాకు ఈ సమస్య తీవ్రంగా ఉంది. అక్కడ ఏవయితే అగ్రికల్చరల్ సర్వేసెస్ ఉన్నాయో, అవన్నీ ఇల్లెగల్గా ఉన్నాయి. అవన్నీ లీగల్వై చేసుకొంటున్నారు. ఇంకా కొన్ని చేసుకోవలసిన 9.20 అవసరం ఉంది. దీనికి తగిన విధంగా బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ లో ఓల్డ్ టైట్ రేకుండా వర్కలు ఉ. తీసుకొంటున్నాము. మీరు చెప్పినట్లు నాగార్జునసాగర్ లో 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ ఉంది. భువనగిరిలో లేదు. మిర్జాలగుడలో కూడా ఇంకొక సబ్ స్టేషన్ ఉంది. నార్కట్ పల్లిలో 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ ప్రాజెక్టులో ఉంది. భువనగిరిలో మరొక ప్రాజెక్టు కూడా ఉంది. వేటన్సిటిని వేల్పనంత త్వరలో కంప్లెట్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. నల్గొండ జిల్లా ప్రొజెక్టు ఒకటి డిస్ట్రిబ్యూషన్ కి ఉంది. మిగిలినటువంటివి నార్కట్ పల్లి, శాలిగొరారం సబ్ స్టేషన్లను త్వరలో కంప్లెట్ చేస్తామని హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):- నార్కట్ పల్లి వద్ద ఉన్న 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ గురించి 10 కోట్ల రూపాయలు శాంక్ష్లన్ చేసిన మాట వాస్తవమా? అయితే పనులు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు. శాలిగొరారం 132 కె.వి. సబ్ స్టేషన్, జిల్లాలో ఇంకా ఇతర సబ్ స్టేషన్స్ శాంక్ష్లన్ అయిన వాటికి బ్యాన్స్ ఫార్మర్లు, టిగ్గెలు, వంటి మిటీరియల్ లేక సబ్ స్టేషన్ల నిర్మాణం ఆగిపోయిన మాట వాస్తవమా? అయితే ఎప్పటి నుంచి వర్కలు తీసుకొని వాటిని ప్రారంభిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నార్కట్ పల్లి సబ్ స్టేషన్ కి శాంక్ష్లన్ చేసింది పది కోట్ల రూపాయలు కాదు 24 కోట్ల 88 లక్షల రూపాయలు. ల్యాండ్ అక్విజిషన్ మొదలైన పనులు పూర్తి అయినాయి. ఒక నెల రోజులలోపు కాంట్రాక్టు ఫైనల్ టైట్ చేస్తాము. ఈ పనులను వచ్చే సంవత్సరం అంటే 1996 సెప్టెంబర్ మాసానికి పూర్తి చేయాలని భార్యేగా పెట్టుకొన్నాము. ఆ రోజు పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. శాలిగొరారం దగ్గర 4 కోట్ల 8 లక్షల రూపాయలతో పనులు జరుపుతాము. దీనిని వచ్చే ఏప్రిల్, మే మాసములలో పనులు ప్రారంభించి వచ్చే సంవత్సరం మార్చి కల్లా కంప్లెట్ చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- శాలిగొరారం పనుల కొరకు బెండర్లను పిలిచి సంవత్సరం అయినప్పటికీ, సరిగా పని చేయని కాంట్రాక్టర్స్ కి ఇచ్చారు. ఇప్పటి వరకు సగం పని కూడా పూర్తి కాలేదు. దీని వల్ల మిగతా సబ్ స్టేషన్స్ ఉన్నా, లో ఓల్డ్ టైట్ వచ్చి సగం వైర్లు పాడైపోయినాయి. మాకు నాగార్జునసాగర్ నుంచి కరెంటు రావలసి ఉండేది. నార్కట్ పల్లి 220 కె.వి. సబ్ స్టేషన్ వస్తే తప్ప నల్గొండ జిల్లాకి లో ఓల్డ్ టైట్ సమస్య పరిష్కారం కాదు. దయచేసి శాలిగొరారం సబ్ స్టేషన్ ని జూన్, జూలై మాసములలోనే పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. అలాగే నార్కట్ పల్లి సబ్ స్టేషన్ పనులు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడు:- రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా నార్కిట్ పల్లి సబ్ స్టేషన్ గురించి ఒక సెలలో కాంట్రాక్టు ఫైనల్ చేయడం జరుగుతుంది. వేల్పనంత పూర్తి చేయడానికి సంబంధిత శాఖ అధికారులను పిలిచి స్పెషల్ గా రిమ్యూ వేసి టైమ్ ఫిక్స్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా శాలిగొర్రం వద్ద ఉన్న సబ్ స్టేషన్ గురించి మే మాసములో పనులు ప్రారంభిస్తాము. వేల్పనంత త్వరలో సంబంధిత అధికారులతో చర్చించి, వేల్పతే మేమును కూడా ఆ సమవేశానికి పిలిచి టైమ్ బాన్డ్ వొగ్గాం ఫిక్స్ చేసుకొని త్వరలో పూర్తి చేయడానికి ఆదేశిస్తానని హామీ ఇస్తున్నాను.

కుత్తుల్లాపూర్, కూకట్ పల్లి వద్ద పి.ఎ.సి.లు

23—

*99—శ్రీ జి. విజయరామారావు (గవ్వేర్):- బి.సి. సంక్షేమ, సహకార శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నిధుల దుర్విర్యహాని కారణంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలోని కుత్తుల్లాపూర్, కూకట్ పల్లిలోని ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాలు పని చేయని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సదరు సంస్థలు మరింత ఫలవంతంగా, సమర్థవంతంగా పని చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలెవ్వి?

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం, సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. దేవేందర్ గౌడ్):-

(అ) (i) అవునండే. కూకట్ పల్లిలోని ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం, నిధుల దుర్విర్యహాని మూలంగా మాత్రమే కాకుండా వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను నిలిపివేయడంవల్లను, వ్యవసాయ భూములను వ్యవసాయేతర ప్రయోజనాల నిమిత్తం మార్చి వేసినందువల్లను కూడా అమల్లో లేకుండా పోయింది.

(ii) కుత్తుల్లాపూర్ గ్రామానికి ప్రత్యేకంగా ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం ఏర్పడింది. అది బొర్రాంపేట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘంలో ఒక భాగంగా ఉంది. సదరు సంఘం అమల్లోవుంది.

(ఆ) (i) కూకట్ పల్లి ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం:

వ్యవసాయ భూములను నైవాసిక కాలనీలుగా మార్చినందువల్ల వ్యవసాయ పరపతి కార్యక్రమాన్ని వేపట్టెందుకు అవకాశం లేదు. ఎన్నికలు జరిపి, కొత్త మేనేజింగు కమిటీ పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత, పరపతితర వ్యాపారాన్ని అంటే వినీయోగదారులకు

అవసరమయ్యే వస్తువుల పంపిణీపంట్టి కార్యకలాపాలు చేపట్టి వలసించిగా సంఘాన్ని పొత్తుపొందడం జరుగుతుంది. ఈ సంఘం ప్రస్తుతం 21-1-1995 తేదీ నుండి ప్రభుత్వ ప్రత్యేక అధికారి పర్యవేక్షణక్రింద ఉన్నది.

ii కుత్తుల్లాపూర్ బహుళార్థ సాధక సహకర సంఘం:

కుత్తుల్లాపూర్ గ్రామానికి వర్తించేటటువంటి బారంబేట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం బాగా పనిచేస్తున్నది. సిద్ధుల దుర్నిర్వహణకు సంబంధించిన సంఘటనలేవి ఇప్పటివరకు ఈ శాఖ దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ జి. విజయరామారావు:- కూకట్‌పల్లి ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం, మరియు కుత్తుల్లాపూర్ బహుళార్థక సహకార సంఘంతో ఉన్న వారు రైతులకు తెలియకుండానే వారి పేర్లతో ఋణాలు మంజూరు చేసుకొని ఆ డబ్బులను వారి స్వప్రయాణాలకు వాడుకొన్నారు. బ్యాంకునుంచి డబ్బులు డ్రా చేసినట్లు రికార్డులలో ఉంది. బ్యాంకు నిబ్బంది రైతుల వద్దకు వెళ్లి డబ్బు కట్టమని వత్తడి చేస్తున్నారు. రైతాంగం చాలా ఇబ్బందులకు గురౌతున్నారు. రైతాంగానికి తెలియకుండానే ఋణాలు శాంక్షన్ చేసి చాటిని మిస్ యూజ్ చేసినట్లువంటి అనాటి పాలక మండలి మీద గానీ, అధికార యంత్రాంగం మీదగానీ చట్టపరంగా తీసుకొన్న చర్యలు ఇంతవరకు లేవు. ఈ విషయంపై సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరిపి సంబంధిత వ్యక్తులపై చర్యలు తీసుకోవాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. దేవేందర్‌గౌడ్:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఆ సొసైటీలో మిసె ప్రాప్రియేషన్ జరిగిన మాట వాస్తవమే. దాదాపు రెండు లక్షల కొంట్ల అయిదు వేల రూపాయలు మిసెప్రాప్రియేషన్ జరిగినట్లు తెలియింది. ఇద్దరు ప్రిసిడెంట్లు పైన, ముగ్గురు సెక్రటరీలపైన కేసులు పెట్టడం జరిగింది. కొందరు స్టే తెచ్చుకోవడం జరిగింది. మొత్తం 19 వేల రూపాయలు రికవరీ చేయడం జరిగింది. కేసు కోర్టులో పెండింగ్‌లో ఉంది.

శ్రీ నిపాద్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్):- అవకతవకలు జరిగినట్లు మంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. ఈ కేసును సి.బి. సి.ఐ.డి.కి వంపించి వెంటనే విచారణ చేయించి దోషులను అరెస్టు చేసి కేసులు పెట్టడానికి మీరు పూనుకొన్నారా?

శ్రీ జి. దేవేందర్‌గౌడ్:- అధ్యక్షా, విచారణలో వారు తప్పులు చేసినట్లు తెలియింది. ఆ పిమ్మట కేసులు సమోడు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ నిపాద్. విఠల్‌రెడ్డి:- క్రిమినల్ కేసు పెట్టారా? వారినే అరెస్టు చేశారా?

శ్రీ జి. దేవేందర్‌గౌడ్:- నలుగురెక్కిన క్రిమినల్ కేసులు పెట్టాము. ఒక వ్యక్తి మాత్రం పరారీలో ఉన్నారు.

శ్రీ సిపాచ్. వితరరెడ్డి:- ఆ వ్యక్తి ఎన్ని రోజుల నుండి పరారీలో ఉన్నారు. పోలీసు వారు ఏమే చేస్తున్నారు.

9.30 శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- పెయిడ్ సెక్యూరిటీ ఒకరు అబ్స్కండింగ్ లో ఉన్నారు. ఉ. మేము 1992లో కేసు పెట్టాము. అధ్యక్షా, ఇద్దరు అధ్యక్షులు వున్నారు. కె. నర్సింహ, సిపాచ్. హనుమంతరావు, మరో...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారూ, డిసిప్లిన్ రే యాక్ష్ను ఏమీ తీసుకున్నారు క్రిమినల్ యాక్ష్ను ఏమీ తీసుకున్నారు? డిఫార్మేషన్ యాక్ష్ను ఏమీ తీసుకున్నారన్నది చెప్పండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- వాలంటరీగా క్రిమినల్ యాక్ష్ను పెట్టడం జరిగింది. క్రిమినల్ యాక్ష్ను పెడితే వాళ్ళు కోర్టుకు వెళ్ళారు. కోర్టు నుండి స్టే తప్పుకున్నారు. ఒకరు మాత్రం 19 వేల రూపాయలు రిఫండ్ చేయడం జరిగింది. ఒకరు టి.కె. నరేందర్ అనే వ్యక్తి మాత్రం పరారీలో వున్నాడు. అతని వేరబాట్స్ తెలియవు. పోలీసు కంప్లయింట్ కూడా వుంది. వాళ్ళు వెతుకుతున్నారు. ఆ కేసు ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వుంది.

శ్రీ సిపాచ్. వితరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, క్రిమినల్ కేసుల్లో కూడా స్టే యివ్వారా?

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- కోర్టు స్టే యివ్వారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్రిమినల్ కేసులకు కూడా స్టే యివ్వారబండి.

శ్రీ సిపాచ్. వితరరెడ్డి:- క్రిమినల్ కేసులకు కూడా స్టే యిచ్చే అధికారం వారికి వుందా? అసలు ఆ అధికారం ఎవరికి వుంటుంది?

Mr. Speaker:- That is not our subject. Please take your seat.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- గౌరవ సభ్యులకు బోబట్గా ఎవరెవరిష్ట, ఏ ఏ తేదీలలో, ఏ ఏ రకమైన కేసులు పెట్టడం జరిగిందన్న విషయాలను తెప్పించి యిస్తాము.

కరీంనగర్, అదిలాబాద్ ల మధ్య గోదావరి నదిష్ట వంతెన

*33—శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగర్ రావు (మెట్ పల్లి):- రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కరీంనగర్, అదిలాబాద్ జిల్లాల మధ్య బద్దుకుర్చి గ్రామాన్ని కలుపుతూ గోదావరి నదిపై వంతెన నిర్మాణాన్ని, అందు కోసం బర్లు చేసే మొత్తాన్ని, బోలు పన్ను రూపేణా వసూలు చేసుకోవలయునను షరతుతో ప్రైవేటు ఏజన్సీలకు అప్పగించుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

(ఆ) అయినచో, సరకు పనిని పబ్లిక్‌లోగా చేపట్టే అవకాశమున్నదీ?

రోడ్డు భవనాలు, ఓడరేవుల శాఖామాత్యులు (సిహెచ్. అయ్యప్పపాక్షుడు):- (క) అవునండీ.

(ఆ) ప్రియవేటికరణ ప్రాతిపదికలను ఖరారు చేసినట్లయితే, 1996-97 సంవత్సరంలో నిర్మాణపు పనిని చేపట్టవచ్చును.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- అధ్యక్షా, ప్రైవేట్ పరంగా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, రోడ్ల నిర్మాణం చేయడం కోసం ప్రభుత్వం మన దేశంలోనూ, అదేవిధంగా ఇతర దేశాలలోనూ ప్రభుత్వ ప్రకటనలు చేయడం వల్ల దాదాపు 160 కోట్ల రూపాయల పిలువగల రోడ్ల నిర్మాణానికి, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి సంబంధించినటువంటి పనులకోసం 23 కంపెనీలు ముందుకు వచ్చాయన్నారు. అది వాస్తవమేనా? అధికారులు సమర్థవంతంగా తమ నివేదికలు సిద్ధం చేసినప్పటికీ రాజకీయ నిర్ణయాల వల్ల కృష్ణపట్నం థర్మల్ పవర్ స్టేషను మొక్క కాంట్రాక్టు విభజన కానివ్వండి వేటికి సంబంధించిన ఈ లెటర్స్ అర్ధరాత్రి యివ్వడం వంటి ప్రభుత్వం చర్యలవల్ల పెట్టుబడిదారులు మొదలు తాము తమ డబ్బు పెట్టింది బోర్టాక్స్ ద్వారా తీరిగి రాబట్టుకోవచ్చని ఆలోచించారు. అయితే యిప్పుడు మాత్రం ఆ పనులు చేయడానికి ముందుకు రావడం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- జనార్ధన్ జేక్ యువర్ సీట్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- ప్రవాస భారతీయులు, మన భారతదేశంలోనే పెట్టుబడిదారులు ఈ పనులు చేపట్టడం కోసం ముందుకు వచ్చినా, రాజకీయ ప్రమేయాలవల్ల వారు వెనుకకు వోతున్నారు. అయితే ప్రస్తుతం వున్న ఈ పరిస్థితులను అధిగమించి వారితో సమ్మతం కలిగించడానికి గాను ప్రభుత్వం ఏమే చర్యలు చేపట్టుబోతున్నదీ? అలాగే ఈ రాష్ట్రంలో బోర్ట్ టాక్స్ ద్వారా తీరిగి తమ పెట్టుబడులను సేకరించే సదుపాయాన్ని కల్పించడం ద్వారా పెట్టుబడిన ఈ ప్రాజెక్టులు వారి సఫలీకృతం అయ్యాయి. అయితే బోర్ట్ టాక్స్ కంటే ముందే ఈ డబ్బు వినియోగించుకోవడం అన్నది వాస్తవమేనా? ఈ పరిస్థితులలో ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ బద్దుకుర్చి వంతెనకు సంబంధించి బడ్జెటులో ఎంత కేటాయించారు.

శ్రీ సిపాచ్. అయ్యన్న పాత్రుడు:- అధ్యక్షా, కొన్ని ముఖ్యమైన బిల్లులు రోడ్డు, బ్రిడ్జులు, ప్లెటెజ్డ్ వేయడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అందుకోసం 14 బిల్లులు బిల్లు పాస్ రోడ్డు ప్లెటెజ్డ్ వేయడం జరిగింది. దానికోసం అనాన్సు వేతాము. అందుకొరకు 23 ఏకస్థల నుంచి అమ్మివేస్తామని వచ్చాయి. అందులో 10 మంది స్టాండ్ అయ్యారు. మిగిలినవారు రాకపోవడం వల్ల 17-4-1995న ఈ పదిమంది నుంచే బిడ్డీ కార్పర్ వేస్తున్నాం. ఇందులో రాజకీయ ప్రమేయం ఏమీ ఉండదు. నిష్పక్షపాతంగా బిడ్డీ లో యస్ కోట్ చేసినవారికి యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిపాచ్. ఎల్లూల రావు:- ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడానికి సిబ్బంది మంజూరు చేస్తారా?

శ్రీ సిపాచ్. అయ్యన్న పాత్రుడు:- 17వ కారేకున బిడ్డీ కార్పర్ వేయడం జరిగింది. అందులో రోడ్డు, బిడ్డీ చేసిన వారి వద్దనుంచే డబ్బులేసుకుని ఇన్వెస్ట్ చేసి ఆ బిడ్డీని కనెక్టింగ్ చేస్తాము.

అనంతపురం జిల్లా, పెదబిల్లి పాజెక్టు.

26—

*116—శ్రీ జొన్న సూర్యనారాయణ (కదిరి):- మధ్యతరహా నిజీవారుదల కాలుమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కదిరి నియోజకవర్గంలో పెదబిల్లి పాజెక్టుకు 1994లో శంకుస్థాపన చేయబడిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు పాజెక్టు పని నిలిచివేయబడిన విషయంకూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, దానిని మార్చి చేయుటకు కావలసిన మొత్తమును వేరుదల చేయుటకు మరియు పనిని వెంటనే చేపట్టుటకు ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- (అ) అవునండీ, ఈ పాజెక్టుకు 1987 సంవత్సరంలో శంకుస్థాపన జరిగింది. అంతేకాని 1984 సంవత్సరంలో కాదండీ.

(ఆ) అవునండీ, కాంట్రాక్టరు శ్రీ బి. బొలయ్య శాసనసభకు పోటీ చేయాలని నిర్ణయించుకున్నందున ఈ కాంట్రాక్టును 1989, అక్టోబరులో రద్దు చేయడమయింది.

(ఇ) ఈ పథకానికి సవరించిన పరిపాలనా ఆమోదం పొందడానికిగాను రూ. 967.64 లక్షలకు సవరించిన అంచనాలను 14-3-1995 తేదీన ప్రభుత్వానికి సమర్పించడమయింది. ఈ అంచనాలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. 1995-96 బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 12.00 లక్షల మొత్తాన్ని ఇందుకోసం కేటాయించడమయింది.

శ్రీ జొన్న సూర్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, మునుపటి ప్రభుత్వం గత ఐదు సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేసిన విషయం మనకు తెలిసిందే. అంతగాకుండా రెండేళ్లు క్రితం ఇక్కడి అధికారులు ఐరన్, సిమెంటు దుర్వినియోగం చేసినట్లు తెలిసింది. దానిమీద పూర్తిగా ఎంక్వయిర్ చేయించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వేల్పనంత త్వరలో దీనిని పూర్తి చేయండి. ఎంతకాలంలో పూర్తిచేస్తారో చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. పెదరత్నయ్య:- దీనిని త్వరలో పూర్తి చేయాలని నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. విల్డెట్ ఈ బడ్జెట్లో యింకా కొంత పెంచడానికి కూడా ఆస్కారం ఉంది.

రోడ్లకొరకు ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి బుణ సహాయం

27—

*315—సర్వశ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ (డోర్నకల్), కె. నాగేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం):- రోడ్లు, భవనముల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలోని రోడ్ల అభివృద్ధికోసం ప్రపంచ బ్యాంకు, ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు ఉపాసననుండి బుణ సహాయాన్ని కోరుతూ 1994లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏవైనా ప్రతిపాదనలను పంపినదా;

(ఆ) అయినచో, ఒక్కో విజన్స్ నుండి కోరిన బుణ సహాయమెంత?

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్న పాత్యురు:- (అ) అవునండీ. జిల్లాలోని ప్రధాన రోడ్లను మెరుగు పరచడానికి, దెబ్బతిన్న వంతెనలను నిర్మించడానికి, ఉపానులోని ఓవర్సీస్ ఎకనమీక్స్ కో ఆపరేషన్ ఫండునుండి రుణ సహాయం కోరుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపడం జరిగింది.

(ఆ) రూ. 360.00 కోట్ల రుణ సహాయం కోరడమయింది.

శ్రీ డి.యస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రీగారు జవాబు చెప్పకూ వెప్పిన ఆర్థిక సహాయం కేంద్రాన్ని కొరడం జరిగిందన్నారు. అయితే నేనడిగిన ప్రశ్నలో ఒక్కొక్క విజన్స్ నుంచి అంటే ప్రపంచ బ్యాంకు, ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు నుండి ఎంత రుణం అడిగారన్నాను. ఈ డబ్బుతో మీరు ఎన్ని కిలోమీటర్లు రోడ్లు అభివృద్ధి చేయదలచుకున్నారు? దాని జాబితా ఏమిటి? అందులో స్టేట్ ప్లావేజ్ ఎన్నీ? గ్రామీణ ప్రాంతాల రోడ్లను అభివృద్ధి చేస్తారా? పంచాయతీ రోడ్లు, పోలీస్ కిలో మీటర్లు సరిగా లేని కారణంగా గ్రామీణ ప్రజలు గవానా సౌకర్యాలు లేక ఇబ్బందులలో మున్నారు. మరి ఈనీధిలో దానికి ఎంత ప్రతిపాదించారు? మీరు ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి 1300, 1400 కోట్ల రూపాయల ఆర్థిక సహాయంతో ఆర్. అండ్. డి. రోడ్స్ అభివృద్ధి చేస్తామంటున్నారు, అది యిప్పుడు ప్రస్తావించలేదు, వరంగల్ ఖమ్మం పెళ్ళి రూట్లో రోడ్ల పరిస్థితి అధ్వానంగా పులి, ఒక బస్సు చొంగి యింకో బస్సుకు చారిత్ర పరిస్థితి వేరు. కనుక ఆ రోడ్లను వెదల్చు చేయడానికి ప్రతిపాదించారా?

శ్రీ సిహెచ్. అర్జున్ ప్రశ్న:- అధ్యక్షా, 1994లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది తప్ప యింకే ప్రతిపాదనలు వెలువడవు. జూన్ 1994లో 300 కోట్ల రూపాయల ప్రతిపాదన కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఢిల్లీలో ఈ విషయమై సంప్రదింపులం జరిగింది. జూన్ నెలలో వారు యిక్కడికి వచ్చి స్టేట్ హోమ్ అన్నారు. రిపోర్టు యిస్తాం అన్నారు. వారు వచ్చి స్టేట్ హోమ్ యిచ్చిన తరువాత ఏ ఏ రోడ్లు బేకప్ చేయాలన్నది, వేరుబోతున్నది మీకు చెబుతామని.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వెస్టన్ అదరే ఈజ్ ఓవర్.

ప్రకటన

సభలో సభ్యులు పాటించవలసిన నీయమముల గురించి

9.49 Mr. Speaker:- I am to announce to the House that according to Rule 278 of Rules of Procedure, no member is entitled to speak unless he is permitted by the Speaker to do so. Similarly, no member should interrupt another member who is holding the floor unless the latter yields and the Speaker permits the former to interrupt. Some members are very often speaking on their own accord, without the prior permission of the Chair thus causing a lot of confusion as to what forms part of the proceedings and what not. I, therefore, rule that henceforth any speech made or interruption made without the permission of the Speaker shall not form part of the records. The Press is directed to bear this in mind while reporting the proceedings of the Assembly. Any deviation shall be viewed seriously.

పభా కార్యక్రమము

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ డిగ్రీ పేషర్లు లేక అవుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ఏమే స్పందించడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 అడ్డిట్ చేసాను. నోమినేషన్ రోజున వస్తుంది. ఎట్లాగూ మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారీ.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు అవమానకరంగా ఉంది.

Mr. Speaker:- Minister for Education.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, బి.కాం., బి.ఎస్.సి. మ్యాట్స్ అవే అన్నే లేక అవుతున్నాయి. క్వశ్చన్ పేషర్లు తీసుకొని మార్గదర్శకు వస్తే మాకు అవమాన కరంగా ఉంది. ఒకే సందర్భంలో మంత్రిగారు రిజ్లెన్ చేసినారు. నైతిక విలువలకు వారు ఏమైనా రిలాప్సెషన్ చేసినారా? నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు కనీసం స్పందించడం లేదు. సెమ్ తిరిగి - వారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పేషర్లు లేక అయితే వార్లు రాజీనామా చేసినారు. ఇదే శాసనసభలో చర్చకు వచ్చింది. ఎడ్యుర్సిమెంటు మోషన్ వచ్చింది. పేషర్లలో ప్రతిరోజు వస్తుంది. మంత్రిగారు శాసనసభలో స్టేటుమెంటు ఇవ్వరు, నియతి ఇవ్వరు. ఏమి యాక్షన్ లేదు. ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకోకపోతే...

Mr. Speaker:- I allowed your point under 304.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా 304 వర్కసేకాదు. ప్రతి దానికి 304 అంటే ఎట్లా ప్రభుత్వం స్పందించడం లేదు. ఈ రోజు మేకు, మాకు, మంత్రిగారికి తెలుసు. అయినా 304 ఉంది కాబట్టి నోమినేషన్ రోజున సమాధానం ఇస్తామంటే అన్యాయం జరుగుతుంది. నైతిక విలువలకు స్పందించాలి, విద్యార్థుల బాధకు స్పందించాలి. వెంటనే ఏర్ప తీసుకోవాలి. Immediately, he should cancel all the examinations. Is the Government functioning?

Mr. Speaker:- I will ask the Minister.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా ఇవాళ తప్పు జరిగిపోతూ ఉంది. మే దృష్టికి వస్తే నోమినేషన్ రోజున నిర్ణయం తీసుకోవాలి అంటే. Is the Government functioning? ఇది సరైన పద్ధతా? మేరు అడిగినప్పుడు మంత్రిగారు లేచి స్పందించకపోతే విద్యను ఇద్దరు మంత్రిలు అమ్ముకొంటున్నారనీ అభిప్రాయం ప్రకటించింది. హెచ్.ఎస్.సి. పేషర్లు లేక అవుతున్నాయి.

Mr. Speaker:- Please take your seat.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పేపరు లీక్ అయితే ఎలాగ ఈ రోజుల్లో, విద్యార్థులు చాలా కష్టపడి చదువుతున్నారు. కరెంటు లేకపోతే దీపాలు పెట్టుకొని చదువు కొనడం జరుగుతున్నది. పరీక్షకు అప్పీయర్ అయ్యేముందు పేపరు లీక్ అయితే పరీక్షలు వాయిదా పడడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వంలో ఇట్లా పేపరు లీక్ అయితే ముద్దు కృష్ణమనాయుడు గారు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు మోరల్ గా రిజైన్ చేయాలని చెప్పినారు. ఇంతకు ముందు వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు రాజీనామా చేసినారు. ఇప్పుడు ఏమీ చేయబోతున్నారో చెప్పమనండి. వారు నిజంగా మోరల్ గా రాజీనామా పెట్టాలి అని మీదావా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. నైతిక బాధ్యత వహించాలి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, డిగ్రీ పరీక్ష పేపరు మొన్న, నెన్న, ఈ రోజు లీక్ అయినాయి, ఇలా వరసపెట్టి లీక్ అవుతున్నాయి. రోమ్ నగరం తగలపడుతూ ఉంటే నోరో చక్కవర్సీ ఫీడెలు వాయింతున్నామిట్లు ఏ.సి. వెళ్లి థేట్స్ లో కూర్చోన్నారు, ఏమీ న్యాయం ఇది. పిల్లలు కష్టపడి చదువుతూ ఉంటే పేపరు లీక్ అయితే మరల పరీక్షలు వాయిదా పడితే ఏరకంగా పద్ధతిలో ఉంటుంది. అందుకని దయచేసి 304 క్రింద నోట్సు ఇచ్చినా కనీసం చర్చకు అయినా అవకాశం కలుగజేయాలి. బాగా గొడవులు జరుగుతున్నాయి. మంత్రిగారిని ఏమైనా ప్రకటన చేయమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోమినేషన్ రోజున పోస్టు చేసాము.

శ్రీ జి. ముర్ము కృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సంబంధించిన డిగ్రీ ప్రశ్నాపత్రాలు లీక్ అయినట్లు వార్తలు పేపర్ లో రావడం జరిగింది. దాని గురించి యూనివర్సిటీ అధికారులను రిపోర్టు పంపింపుమని కోరడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వ పరంగా ఏమీ చర్యలు తీసుకొన్నది సభకు తెలియజేయడం జరుగుతుంది. జనార్ధన్ రెడ్డిగారు, చెప్పారు నైతిక విలువలు గురించి మీరు చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. నేర్చుకోవలసిన అవసరం మాకు. అంతకూ లేదు. మాకు తెలుసు ఎక్కడ నైతిక విలువలు పాటించాలో, ఎక్కడ పాటించకూడదో, మాకు బాగాతెలుసు. మీరు నైతిక విలువలకు తిరోదకాశిచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం మొత్తం రాజీనామా పెట్టాల్సింది వోయి. మీరు నైతిక విలువలు గురించి మాట్లాడితే ఎట్లా? నైతిక విలువలు గురించి మాట్లాడే అర్హత మీకు ఉందా అని చెప్పి సభాముఖంగా అడుగుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, * * *

(అంతరాయం)

* * Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, * * * అందువల్ల అట్లా మాట్లాడుతున్నారు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- బ్లీట్.....

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- అధ్యక్షా, ఆయన అన్నమాట రికార్డును నుంచి తొలగించండి.

Mr. Speaker:- I will verify and expunge from the records.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, పరీక్షలు వాయిదా వేయమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారూ పరీక్షలు పోస్టుపోసు గురించి ఏమైనా ప్రజోజ్ఞ ఉందా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, యూనివర్సిటీకి సంబంధించిన ఎగ్జామినేషన్లు మధ్య ఇంటర్మీయరీ కాకూడదు. యూనివర్సిటీ అటానమస్ బాడీ. వాళ్లకి వెస్ థాన్సులర్లు. ఎకడమిక్ కౌన్సిల్ ఉంది. అంతమాత్రం తెలియకుండా అడుగుతూవుంటే, మేము చెప్పేది ఏమీలేదు. ఒక ప్రక్క అటానమస్ అంటూ యూనివర్సిటీలో డిక్టేటర్లు గవేనుకోమని గౌరవ సభ్యులు అడిగితే నేను ఏమీ మాట్లాడదలచుకోలేదు.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొన్న మహబూబ్ నగర్ లో జరిగిన సంఘటన పైన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు 48 గంటలలో స్పెషుమెంట్ ఇస్తామని చెప్పితే దాని పైన ఐ.జి. ఇంటర్మీయరీ, డి.జి.పి.ని తరువాత గౌరవనీయులైన మంత్రులు, శ్రీ టి.పి. హెహనరెడ్డిగారు, దేవేందర్ గొడిగారు మరి ఎం.పి. శ్రీ అల్లాడి రాజకుమార్ గారు, వార్డ్ పరంగాను ప్రభుత్వం పరంగాను పంపిస్తామన్నారు. దాని రిపోర్టు తెప్పించి సభముందు తిరియవేస్తాను అని చెప్పడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, ఈ హౌస్ ను నడిపించే బాధ్యత వారిపైన కూడా ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పింది నేను వినాను.

* * * Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దయచేసి మీరు నాకు అవకాశం ఇవ్వారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నను విన్నాను.

9.50 శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొన్న జరిగిన మహబూబ్ నగర్ ఇన్సిడెంట్ పైన
ఉ. ముఖ్యమంత్రిగారు 48 గంటలలో సభకు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తామని అన్యూరెస్ట్
ఇవ్వారు. వారన్న మాట మీద నిలబడకారా లేదా అని అడుగుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, through you I want to bring to the notice of this August House, that Yesterday we discussed the same issue, and we did not have any discussion on the Budget. This is the problem. The Hon'ble Chief Minister is acting on this. He has given an assurance to the House that action will be taken as per the law of the land and that no person, however high, is going to be spared. I assure the Hon'ble Member that the Leader of House will definitely take action as he has assured this House. Please bear with us and please allow the proceedings to continue. If you have any information that the Government is not honouring its word, please let us know. We have to honour our own word. There are no two things, Sir.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గత మునిసిపల్ ఎలెక్షన్స్ లో చిత్తూరు మునిసిపాలిటీకి జరిగిన ఎన్నికలలో జరిగిన ఆరాచకాలను మీద్యారా సభ దృష్టికి, రాష్ట్ర పృజల దృష్టికి తీసుకొని రావలసిన అవసరముందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ నెల 16వ తేదీ నుండి మునిసిపల్ ఎలెక్షన్స్ సందర్భములో జిల్లా మంత్రివర్యులు ఒకరు చిత్తూరు పట్టణానికి వచ్చి, వీధి మేటింగులు పెట్టించి డిలెక్ట్రోగానే ఆరాచకాలను సృష్టించమని ప్రోత్సహించారు. అదేవిధంగా 17వ తేదీన అందరికీ కూడా సుమారు వెయ్యి మందిదాకా ఎలాంటి ముందు జాగ్రత్తలు లేకుండా కార్యకర్తలనందరినీ కూడా అరెస్ట్ చేయించడం, అరెస్ట్ చేసి, వాళ్ళను వ్యాయంపరంగా కాకుండా, కోర్టుకు పంపించకుండా, ఇల్లెగర్ గానే వాళ్ళను స్టేషన్ లో పెట్టడం థర్మ్ డిగ్రీ బీజేమెంట్ చేయడం జరిగింది. సంపత్ అనే వ్యక్తిని పోలీసులు కోట్లడంతో అతని కాలు, వేయి పిరిగి అనుభవ్తిలో వున్నాడు. సుమారు 9 మంది ఎం.ఎల్.ఎ.లు చిత్తూరు పట్టణానికి వచ్చి, అక్కడ లా అండ్ అర్డర్ ను వారి చేతుల్లోకి తీసుకొని, 20 మంది గుండాలను చిత్తూరు టువున్ కు రప్పించి 25 వేల ఓట్లను వారిచేత రిగింగ్ చేయించారు. ఆ రోజు రేవోలింగ్ కూడా అదేవిధంగా జరిగింది. భయానక వాతావరణాన్ని ఆ రోజు సృష్టించారు. పోలీసు డిపార్టుమెంటునే వారి చేతుల్లోకి తీసుకొని

అరాచకాలను సృష్టించి. చిత్తూరు జిల్లా ప్రజలకు, కార్యకర్తలకు, భయాందోళనలను కల్గించారు. కేవలం ఎన్నికలలో గెలవాలనే కక్కుర్తితో ఓటర్లను భయభ్రాంతులను చేశారు. దయచేసి చిత్తూరు ప్రజలకు గానీ, చిత్తూరు ప్రజా ప్రతినిధిగా నాకు గానీ సరియైన రక్షణ లేదు. ఆ రోజు కూడా కిరాయి గుండాలను తెప్పించి, వాళ్లతో నన్ను కూడా చంపాలని 9 మంది ఎం.ఎల్.ఎ.లు మంత్రివర్గులు ఆదేశించడం జరిగింది. అధ్యక్షా, దయచేసి నాకు ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. దీనిపైన 304 కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. దీన్ని అడ్మిట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నా రక్షణ విషయంలో ప్రభుత్వానికి డైరెక్షన్ ఇవ్వవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

(బెల్)

మీరేమైనా చెప్పకుండా వుంటే ఎలా అధ్యక్షా:

Mr. Speaker:- I have given ample time. This is Zero Hour. Whatever you want to express you express within a short time. You should know that this is Zero Hour.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- నాకు ప్రొటెక్షన్ కావాలి అధ్యక్షా, ఒక జిల్లా మంత్రి వర్గులు నా రైఫ్ ఫైరింగ్ చేస్తున్నారు. ఆ రోజు ఎన్నికలలోనే నేను చెప్పాలనే ప్రయత్నము చేశాను. కిరాయి గుండాలద్వారా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- 3-4 నిమిషాల్లో పూర్తి చేయండి.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- నాకు రక్షణ కావాలి. ఆ రక్షణ కల్పించవలసిన బాధ్యత మీ మీద వుంది. మీరు ప్రభుత్వానికి డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. లేకపోతే ప్రభుత్వము నుండి నాకు రక్షణ రాదు.

Mr. Speaker:- No, I cannot give directions during Zero Hour.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- నాకు, మా కార్యకర్తలకు రక్షణ కావాలి. కిరాయి గుండాలతో నన్ను హత్య చేయాలనే వారు ఆలోచన చేశారు.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- ఎం.ఎల్.ఎ.గారికి రక్షణ కల్పించండి అధ్యక్షా, వారి పరిస్థితి దయనీయంగా వుంది.

Mr. Speaker:- In so far as MLAs are concerned if you write a letter to me I will send it to the Government for necessary action.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- ప్రభుత్వమే రక్షణ కల్పించదు. మీరు డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. దయచేసి నాకు న్యాయం చేసి బాధ్యత మీరు తీసుకోండి అధ్యక్షా. దయచేసి నాకు రక్షణ కల్పించండి అధ్యక్షా.

(Interruption)

Mr. Speaker:- Please take your seats. I have allowed only one man. All the members should take their seats. This is Zero Hour.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- మా ఇల్లు, ఉపన్ కు దూరంగా వుంది. నాకు సెక్యూరిటీ లేదు....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Minister for Home, would you like to say anything?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- గౌరవ శాసనసభ్యుల రక్షణకు సంబంధించి, గెనీమ్యాన్, ప్యావయిడ్ వేస్ విషయంలో గత శాసనసభలో ప్రభుత్వము ప్రకటన చేయడం జరిగింది. గౌరవ శాసన సభ్యుడికి రక్షణ కావలంబో వారిని ఒక పిటిషన్ ఇమ్మనండి. దానిపై తప్పకుండా ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేంద్రగారూ ప్లీజ్ సీడవున్. This is Zero Hour. No question of replying....The Finance Minister would like to clarify something.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- వాం మినిస్టరుగారు వున్నారు. మీరు వున్నారు. గౌరవ శాసనసభ్యులు ప్రాణ భయమని అన్నారు. తప్పకుండా ప్రొటెక్షన్

ఇవ్వాలి; కానీ, అక్కడ చిత్తురు జిల్లాలో పూజిభయం మాకు, వాళ్ళకు కాదు. మేము రాజకీయంగా పోతున్నాము. డి.సి.సి. గోపినాథ్ గారు వున్నారు. మొన్న కూడా ఆయన కాంగ్రెసులో కంటెస్ట్ చేశారు. గౌరవ సభ్యులు వారి భార్యను కంటెస్ట్ చేయించారు. ఇండిపెండెంట్ గా కంటెస్ట్ చేయించినారు. వారిద్దరి మధ్య గ్రూపు తగాదాలు వున్నాయని కానీ తెలుగుదేశం పార్టీకి, కాంగ్రెస్ పార్టీకి కానీకాదు. ఇది వాస్తవము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- కేవలం చంద్రబాబునాయుడుగారే వేధి మేటింగులు పెట్టించి - కావాలంటే...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- హత్యలు చేసే సంస్కృతి మా తెలుగుదేశం పార్టీకి లేదు, హత్యలు చేసే సంస్కృతి కాంగ్రెసుకే వుంది. ఎవరికి వోటిక్ష్ ఓట్ కావాలన్నా ఇమ్మని చెబుతున్నాను.....

(బెల్)

(శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి బిగ్గరగా నాకు పోలేను వోటిక్ష్ ఓట్ కావాలి, నాకు వోటిక్ష్ ఓట్ కావాలని అంటూ స్పీకరు గారి పోడియం వద్దకు వచ్చి, కూర్చున్నారు.)

Mr. Speaker:- Please take your seat...This is not good. This is Zero Hour.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఎం.ఎల్.ఎలకు పోలేను వోటిక్ష్ ఓట్ కల్పిస్తామని గత శాసనసభలో చెప్పారు. లాస్ట్ సెషన్ లో ఎం.ఎల్.ఎలకు అందరకు రక్షణ కల్పిస్తామని స్పీకరుగారు బాధ్యత తీసుకొన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Ask your member to take his seat first.

(ఇంటరప్షన్స్)

~~శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- నేరపానముగడ ఎంజినీయర్లకు తదు పో దిగ్గరియిన~~
కూర్చుంటే రక్షణ వుంటుందని కూర్చున్నారు. ఆయన పూజానికి రక్షణ లేదు. ఈ ప్రభుత్వముపై వేషాసము లేదు. శాసన సభ్యులకు రక్షణ కల్పిస్తారనే నమ్మకం లేదు.

Mr. Speaker:- Ask your member to take his seat. I am not allowing.

శ్రీ సి.కె. జయచంద్రారెడ్డి:- (ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Please don't interrupt. Please ask your member to take his seat. This is not good on your part.

10-00 మీస్టర్ స్పీకర్:- డిరో అవర్ ఎలవ్ చెయ్యమంటే చేశాను. ఇదేం పద్ధతి? 304
ఉ. నోటేషన్ వచ్చిన తరువాత డిస్కస్ చెయ్యండి. అది పోసిజర్. కూర్చోండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- గౌరవ సభ్యుడు తన ప్రాజాంటు రక్షణ కావాలంటూ రిక్వెస్ట్ చేస్తే...

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు ఎన్నారెన్స్ ఇవ్వండి. రక్షణ కల్పిస్తామని హామీ ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:- Please take your seat. I am not allowing. Ask him (Sri C.K. Babu) to give me a letter. Then I will consider. This is Zero Hour. You should understand it.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- ఎం.ఎల్.ఎ.కి స్పీకర్ గారు రక్షణ కల్పించరా?

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఇది డిరో అవర్. ఇంకేదీ ఎలవ్ చెయ్యను. I don't allow anyone except the man who raises the issue that too for five minutes.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా...

Mr. Speaker:- Minister for Home would like to clarify.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యుడు జనార్థన్ రెడ్డిగారు శాసన సభ్యుడి రక్షణ విషయంలో రెయిజ్ చేశారు. గత శాసన సభలోనే చెప్పాము. స్థానిక

సంస్థలలో రాజకీయాలకు అతీతంగా రక్షణ కల్పిస్తామని చెప్పాము. శాంతి యుత వాతావరణంలో ఎం.ఎల్.ఎ.లకు రక్షణ ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పాను. ఇప్పుడు కూడా గౌరవ సభ్యులకు రక్షణ కల్పించడానికి ప్రభుత్వం సానుభూతితో పరిశీలిస్తుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా...

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. ప్లీజ్ టేక్ యువర్ సీట్.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నన్ను చెప్పనివ్వండి కోదండరెడ్డిగారూ. దీని మీద ఏ మాత్రం వెనుకంజ వేసే ప్రసక్తే లేదు. రాజకీయాలకు అతీతంగా గౌరవ సభ్యులకు పూర్తి భద్రత కల్పించే బాధ్యత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉంది. అలాగే గౌరవ స్పీకర్ గారికి ఉంది. హాం. మిస్టర్ గా నేను కృతజ్ఞంగా అధ్యయనం చేసి అందరికీ రక్షణ కల్పించే బాధ్యత వహిస్తాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యుల నుండి అభ్యంతరాలు)

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- (To Sri P. Janardhan Reddy) Please ask him (Sri C.K. Babu) to take his seat. రక్షణ కల్పిస్తామని మంత్రిగారు ఎన్ఫూర్సెన్స్ ఇచ్చారు. వారిని వారి స్థానానికి వెళ్లి కూర్చోమనండి. Ask him to take his seat first. (To Sri C.K. Babu, who was squatting at the podium and shouting) Please don't make noise here.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా... మైక్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇస్తాను. చెప్పండి.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా సభలో ఏ శాసన సభ్యుడు రక్షణ కోరినా స్పీకర్ గా మేకు ఎంతో బాధ్యత ఉంది. మమ్మల్ని రక్షించడానికి...

(ఈ దశలో అధికార పక్షానికి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో, నో, కూర్చోండి, ఇది పద్ధతి కాదు.

(పోడియం వద్ద కూర్చున్న గౌరవ సభ్యుడు శ్రీ సి.కె. బాబు తెలుగుదేశం గౌరవ సభ్యులను ఉద్దేశించి 'సిగ్గు లేదా మేకు' అంటూ పలు పర్యాయాలు అనడం వినిపించింది)

Mr. Speaker:- Unless I permit, no Member is supposed to stand and speak. Please take your seats.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్ లో కాంగ్రెస్ వారు కానే తెలుగుదేశం వారు కానే ఇతర పార్టీలవారు కానే కంటెస్ట్ చేశారు. ఎలక్షన్స్ ఎటా జరిగాయి. ఏమయిందో, రిగ్గింగ్ ఏం జరిగిందో దాని లోతుకు నేను పోవడం లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Janardhan Reddy Garu, please hear me first. I will allow you.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- హోం మినిస్టర్ గారు చెప్పారు. గౌరవ సభ్యులకు రక్షణ కల్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వానిదేనని. అసెంబ్లీ ఆయో వరకే కాకుండా అసెంబ్లీ అయిన తరువాత కూడా ఆ మాట మేద ప్రభుత్వం నిలబడుతుందని అనుకుంటున్నాను. దయచేసి మీరు ఎక్కువ తగ్గద తీసుకోవాలి.

Mr. Speaker:- I will also take special care. Please take your seat. Ask your member to take his seat.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఇంటి వద్ద కూడా ఆయనకు రక్షణ లేదు. ఇక్కడ కూడా లేదు. ఆ బాధ్యత మీరు తీసుకోవాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

అవసరమయితే, ఇంతకుముందు స్పీకర్ గారు ప్రభుత్వానికి డిరెక్షన్స్ ఇచ్చారు - ఆ ప్రకారంగా మేకు కూడా....

Mr. Speaker:- I will find out the earlier position and see what best I can do.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- బాబుగారు వారి నేటుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యుడు శ్రీ సి.కె. బాబు తమ స్థానానికి వెళ్లి కూర్చోవడం జరిగింది.)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నాకూ, సి.కె. బాబుగారికి ఎటువంటి వ్యక్తిగత విభేదాలు లేవు. అన్ని నియోజకవర్గాలలో ఎల్లా పని చేశామో, చిత్తూరు జిల్లాలో కూడా అల్లాగే చేశాము. వారు అపార్థం చేసుకుంటున్నారు. నన్ను పిక్చర్‌లోకి తెచ్చారు కనుక చెబుతున్నాను. వారికి ప్రొబ్లెమ్స్ ఇప్పించండి. ఇవ్వాలి కూడా. వారితో నాకు వ్యక్తిగత ద్వేషం ఏమీ లేదు. చిత్తూరు జిల్లాలో కాన్ ఎక్కుడయినా కాన్ రాజకీయంగానే నా ఫ్లోట్ తప్ప మరొకటి కాదు. వ్యక్తిగతంగా అనుకోకండి. అపార్థం చేసుకోవద్దు. అని రిక్లెస్ చేస్తున్నాను. వారికి ఎటువంటి సెక్యూరిటీ కావాలన్నా ఇవ్వమని ముఖ్యమంత్రిగారినే, మిమ్మల్ని నేను రిక్లెస్ చేస్తున్నాను.

(అధికార పక్షానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులనుండి చప్పుటులు)

శ్రీ సి.కె. బాబు:- అధ్యక్షా,

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో, నో, రఘురాంగారూ చెప్పండి. దయచేసి అందరూ కూర్చోండి. రఘురాంగారిని మాత్రమే ఎటో చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.కె. బాబు:- అధ్యక్షా...

(అధికార పక్షం నుండి అభ్యంతరాలు)

శ్రీ సి.కె. బాబు:- నాకూ చేతనవును...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, వ్యక్తిగతంగా బాబుగారికి కూడా చంద్రబాబు నాయుడుగారితో ఏమీ లేదు. వారిని చెప్పనివ్వండి.

(Interruptions continued)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, through you I appeal to all the members kindly to take their seats and to have that much respect for the Chair. Sir, through you I appeal to all the members not to provoke others and to help us in running the House according to the agenda. I am clearly saying that there is not only the Congress Party, but there

are also other Parties. This is not parliamentary practice. Just 26 members are not expected to hold this August House to ransom. Sir, I am appealing to them to behave democratically.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అసెంబ్లీలో మేము ఎట్లా నడవాలో మీరు చెప్పండి. ఆయన కాదు.

Mr. Speaker:- Since he is the Minister for Legislative Affairs, he is only appealing.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- I have every right to appeal and so I am appealing. Please co-operative to run the House.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- జీవో అవర్లో మాకు అవకాశం ఇవ్వండి అధ్యక్షా, ఇట్లా టైం వేస్ట్ చేస్తే, వాట్ ఈజ్ దిస్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- రఘురాంగారూ చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. రఘురాం (జగ్గయ్యపేట):- అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావించబోయే అంశం భారీ నేటి పార్లమెంట్ కాబట్టి పెంచినది, నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కమాండ్ ఏరియాలో ముఖ్యంగా కృష్ణా, ఖమ్మం జిల్లాల్లో ఆయకట్టుకి ఈ నెలొచ్చి నేటికి ఆపే సమస్య వస్తుంది. ఇప్పటి వరకూ నేరు సరిగ్గా రావడం లేదు. పాలేరు రిజర్వాయరు లెవల్ మెయిన్ టైన్ కావడం లేదు. అదీ ప్రస్తుత పరిస్థితి. గత 10 రోజులుగా నందిగామ, బోనకల్ బ్యాంప్ తెనాలికి నేరు ఏ మాత్రం అందడం లేదు. ఏప్రిల్ 15వ తేదీ వరకూ కూడా నేరు అవసరమనిపిస్తోంది. అక్కడ రైతాంగం చాలా అందోళనకు గురి అవుతోంది. సక్రమ నేటి పార్లమెంట్ తోడు ఏప్రిల్ 15 వరకూ కూడా ఇప్పుడున్న క్యాపిటి నేటి పార్లమెంట్ ఎక్స్టిండి చేసే అవసరముందని ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సమాధానం చెప్పమని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker:- (To Sri P. Ashok Gajapathi Raju) Please note-down the point since there is severe problem according to him and inform the concerned Minister.

శ్రీ ఎన్. రఘురాం:- చాలా అందోళనకరమైన పరిస్థితి ఉంది.

Mr. Speaker:- I have already asked the Minister for Legislative Affairs to note down and pass on to the concerned Minister to take appropriate action.

శ్రీ ఎం. రాఘరాం:- థాంక్స్.

10-19
ఉ.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇదీ ఖమ్మం జిల్లాకు కూడా సంబంధించినదీ అధ్యక్షా, రఘురాంగారు చెప్పింది అత్యంత సీరియస్ విషయం. నాకూ అవకాశం ఇవ్వండి. కరెంటు జనరేషన్ కి కొంత నేరు కానాలి. పంట పొట్ట మీద ఉంది. కృష్ణా, ఖమ్మం జిల్లాలలో రెఫ్లెక్టెడ్ కనాల క్రింద ఏప్రిల్ 15 వరకూ నేరు ఇవ్వాలని మెమోరాండం ఇచ్చాము నేనూ. వెంకటేశ రావుగారు, సి.ఎం. గారికి ఇచ్చాము. పంటలు నేవే పెయ్యడానికి మీరు ఆ మెరకు డెరెక్ట్ నీ ఇస్తే మంచిది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఎడమ కాలువే కాదు. కుడి, ఎడమ కాలువలలో ఏప్రిల్ 15 వరకూ నేరు ఇవ్వాలి. ఆర్థిక మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇచ్చాము. ఆర్థిక మంత్రిగారు సభలోనే ఉన్నారు. వారు ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పి, నేరు వచ్చేట్లు చెయ్యాలి.

శ్రీ కె. సుబ్బరావు:- అధ్యక్షా, మునిసిపల్ శాఖకు సంబంధించిన అంశం ఇదీ. రాష్ట్రంలో మునిసిపాలిటీలు, నగర పాలక సంస్థలలో పని చేసే బదిలీ కార్మికులు - పారిశుధ్య కార్మికులు సెలవు పెట్టినప్పుడు ఈ బదిలీ కార్మికులు వారి స్థానంలో పని చేస్తారు-వేరీ సేవలకు ఉద్వాసన చెప్పడానికి ప్రభుత్వం నుంచి తాజాగా ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. రాష్ట్రంలో వేలాది మంది బదిలీ కార్మికులు త్వర ఆందోళనకు గురి అవుతున్నారు. పారిశుధ్య కార్యక్రమాలకు సంబంధించి కూడా ఆందోళన ఉంది. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. రాష్ట్రంలో చాలా మునిసిపాలిటీలలో, కార్పొరేషన్లలో పని చేసే ఎన్.ఎం.ఆర్.లను 5 సంవత్సరాలు హార్డ్ అయినట్లు అయితే రెగ్యులర్ చేసి వీధానం ఉంది. కానీ ప్రభుత్వం పెట్టిన అంక్షల వల్ల కొత్తగా ఎవరినో తీసుకోకపోగా, 5 సంవత్సరాలు చేసిన వారిని రెగ్యులర్ చేసి పెయ్యాలనే దానివల్ల అంక్ష ఉండడం వల్ల 5 సంవత్సరాలు సర్వీస్ చేసిన వారు రెగ్యులర్ చేసి కాక, ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వేరు పెద్దయితే ఆందోళన చేస్తున్న పరిస్థితి ఉంది.

(బెల్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మునిసిపల్ కార్మికుల ఆవేదన, గురించి చెబుతున్నారు. అన్ని డిపార్ట్మెంట్స్ లోనూ ఉంది. చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ కె. సుబ్బరావు:- స్టాండర్డ్ షెడ్యూల్ రేట్స్ క్రింద చేఫ్ ఇంజనీర్ నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత దానిని అమలు చేసే విషయంలో మునిసిపల్ కార్పొరేషన్స్ నత్తనడకగా ఉంది. వేలాది కార్మికులు వారికి రెక్క ప్రకారంగా రావలసిన డబ్బు రాక ఆందోళన చేస్తున్నారు. విజయవాడలో ఈ పరిస్థితి ఉంది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కూడా బదిలీ, ఎన్.ఎం.ఆర్. వర్క్ థార్స్ కి కార్మికులకు ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎవరు నోట్ చేసుకుంటున్నారు అధ్యక్షా? చంద్రబాబు చాయుడుగారా, అశోకగజపతిరాజుగారా?

శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు:- జాయింట్ రిప్పన్సిబిలిటీ. నోట్ చేసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లా, మీర్యాలగూడలో ఎఫ్.సి.ఐ అధ్యక్షంలో మోడ్రన్ రైస్ మిల్ ఉంది. అది మూత పడి ఉన్నదని తెలిసింది. దాని మీద ఆదారపడిన కార్మికులు సుమారు 2 వందల మందికి పని పోయి పన్నులు ఉండే పరిస్థితి వచ్చింది. అక్కడి కార్మికులు ప్రభుత్వానికి చాలాసార్లు మొర పెట్టుకున్నారు. మూడు రోజుల నుంచే నీరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. కార్మికులు మళ్ళీ మెమోరాండం ఇచ్చారు. త్వరగా పరిష్కారం చెయ్యకపోతే అత్యవసరాలు చేసుకుంటామని ప్రభుత్వానికే, ఎం.ఎల్.ఎ.లకు ఇచ్చిన మెమోరాండంలో చెప్పారు. మీల్లు కండిషన్ లోనే ఉంది. దీనికి పర్యవేక్షణ స్టాఫ్ ఉన్నారు. ఉన్నా కూడా, కావలసిన ధాన్యం ఉన్నప్పుటికే కూడా మీల్లు నడపడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు ముందుకు రావడం లేదు?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రులు వినడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి:- మంత్రిగారు జోక్యం చేసుకునే మీల్లు నడిపించే ప్రయత్నం చెయ్యాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. లేదని సమస్య. త్వరగా పరిష్కారం చెయ్యకపోతే అనేక మంది కార్మికులు అత్యవసరాలు చేసుకునే ప్రమాదం ఉంది. దీనిని ప్రభుత్వం నీరియస్ గా గుర్తించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మే ద్వారా రెవెన్యూ శాఖమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వారు స్పందించాలి. కరేంసగర్ జిల్లాలో మల్లాపూర్, తామ్రాజుపల్లి, వాల్గొండ తదితర ప్రాంతాలలో వడగళ్ళ వాన పడి వేలాది ఎకరాలలో వరి, చెరకు, వోడుతిరుగుడు పూల పంట, పసుపు పంటలు ధ్వంసమయినాయి. ఏ ఒక్క ఎకరంలో కూడా పంట లేకుండా నేలమట్టం అయింది. అధికారులు వచ్చారు. వారు వచ్చి, సహాయం చేసేది పోయి, రైతుకు రు. 250 ఇవ్వడానికి ఒప్పుకునే అది కారు, దాని పిలువ మేరకు ఎరువులు ఇస్తామంటున్నారు. పంటలు పోయి, సాగు చేసుకోలేని దుస్థితి ఉంటే, ఇదేం నిబంధన? ఏం పరిస్థితిలో అర్హం కాలేదు. సంబంధిత రైతులకు ఎకరానికి రు. 2,000 అయినా ఇవ్వాలి. సర్వే నెంబరు వారిగా రైతులు ఇన్ సూయరెన్స్ కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నా... ఈ పథకం లేకపోవడం వల్ల నష్టపోతున్నారు. సర్వే నెంబరు వారిగా ఇన్ సూయరెన్స్ పథకం గురించి అలోచించాలి. రైతులు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఇస్తామన్న డబ్బు ఎన్ షూర్డ్ చేసి ఇవ్వాలి. ఆ ప్రాంతంలో రైతులు గతంలో తీసుకున్న అప్పులను వాయిదా పెయ్యాలి. రెవెన్యూ టాక్సులు వసూలు చేస్తున్నారు. గతంలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు పిలేజ్ అఫ్ సర్వీసు తీసేవారు. అప్పుటి నుంచే ఇప్పటి వరకూ వసూలు

Sri Asaduddin Owaisi (Charminar):- Sir, my submission is, in the recently held SSC Examinations in the Hussani-A-Alam Girls School, 41 girl students have appeared for the Examinations. Instead of serving the students with Urdu Question Papers, in which they were supposed to write exam., they were served with Hindi Question Papers. Sir, not only injustice was done to these 41 students, considering the fact that they were writing SSC Examinations which is stepping a stone for their career, but the Urdu Language also. The Hon'ble Minister for Primary Education is here. I request him through you Sir, to kindly answer this point and make sure that the examination will be conducted again.

10-20 శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు:- నోట్ చేసుకున్నాము, తప్పకుండా దాని మీద ఏక్షన్ తీసుకుంటాము.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, it is a question concerning 41 students. I want an assurance from the Hon'ble Minister that the students will get another chance to write examination, because it is matter of SSC exam., which is a stepping stone for their career.

Mr. Speaker:- We can understand that. The Minister has noted down the point. He will take appropriate action.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు:- తప్పకుండా ఏక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (నీర్హూర్):- అధ్యక్షా, ఇది రెవెన్యూ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించినది. అదిలాబాదు జిల్లాలో ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గం నెరేహార్ లో అతివృష్టి, అనావృష్టి, ఈదురుగాలులతో గత కొన్ని రోజులుగా ఉండడం వల్ల పంటలకు ఎంతో నష్టం జరిగింది. అసలు రబీ పంట వేతికి వచ్చే పరిస్థితి లేకుండా ఉంటే రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంటు వారు పర్కాలు ఎక్కువ పడ్డాయి దౌఖి లేదని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఈ దురుగాలులు దౌఖి మేన్యుయల్ తో చేర్చకపోవడం వల్ల నష్టపరిహారం ఇవ్వలేమని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు దృష్టిలో పెట్టుకొని ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో కరువు పరిస్థితుల దృష్ట్యా శిస్తులు మాఫ్ చేయడం, లోన్స్ వాయిదా వేయడం, ఉపాధి పనులు కల్పించడం, అలాగే నష్టపోయినా రైతులకు నష్టపరిహారం చెల్లించడం జరగాలని మే భారత ప్రభుత్వానికి కోరుతున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా మురుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్య ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

243

శ్రీ కె. బొడ్డి (భద్రావలం):- అధ్యక్షా, మా ఏజెన్సీ ఏరియాలో మంచినీళ్లకు
 చాలా తీవ్రత ఉంది. కనీసం పాడయిపోయిన బోర్ని రిపేర్ చేయమని పంచాయితీరాజ్ వారిని
 అడిగితే మాకు డబ్బు రిలేజ్ కాలేదని అందువల్ల బాగుచేయడం లేదని అంటున్నారు.
 అందువల్ల కొన్ని గ్రామాలలో రెండు కిలోమీటర్లు వోయి మంచినీళ్లు తెచ్చుకొనే పరిస్థితి
 ఉంది. నా నియోజకవర్గంలోని 8 మండలాలలో సుమారు 1200 గ్రామాలలో ఈ ఇబ్బంది
 ఉంది. ఈ పిటిషన్ను మీకు పంపిస్తున్నాను. కలెక్టర్ గారికి పంపించి మంచినీళ్ల తీవ్రతను
 పరిష్కరించాలని కోరుతూ ఈ పిటిషన్ను మీకు అందిస్తున్నాను.

(మిస్టర్ స్పీకర్ కు పిటిషన్ ను అందచేశారు)

డాక్టర్ ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు (నిర్మల్):- అధ్యక్షా, నిర్మల్ నియోజకవర్గంలో
 లక్షాబంధం, సారంగపూరి మండలంలో మొన్న రాత్రి తీవ్రంగా వడగండ్రవాన పెద్ద పెద్ద
 రాళ్లతో పడడం వల్ల సుమారు రెండు కోట్ల రూపాయల విలువైన పేతికి వచ్చే పంట
 పాడయిపోయింది. దీని వల్ల సువ్యలు, సజ్జ, కమర్షియల్ క్యాప్సి అన్నీ పంట పేవరి
 దశలో ఉన్నదంతా మొత్తం పోయింది. దీని విషయంలో మే ద్వారా రెవెన్యూ అధికారులకు
 పిటిషన్ ఇస్తున్నాను. రైతులకు ఎక్స్ గ్రేషియా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. రెవెన్యూ
 వారు వసూలు చేస్తున్న శిస్తు వాయిదా వేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ పశువులకు
 నేతలులేవు. సరస్వతీ కాలువ ద్వారా పెరువులను నింపే ప్రయత్నం చేయాలని రైతులు ఇచ్చిన
 పిటిషన్ ను మీకు సబ్జిక్ట్ చేస్తున్నాను.

(మిస్టర్ స్పీకర్ కు పిటిషన్ ను అందచేశారు)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము:

11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా మురుగాం గ్రామంలో జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్య ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని మురుగాం గ్రామములో
 మార్చి 11న తేదీన కాల్పులు జరిపిన విషయం మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలన్న
 దృష్టితో 304 నిబంధన ప్రకారం ఈరోజు చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వవారు. తమరితో
 ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కాల్పుల సందర్భముగా ప్రభుత్వం తరఫున
 ముఖ్యమంత్రిగారి పేరుతో మాకు ఒక నోట్ అందివడం జరిగింది. నిన్న కూడా 304
 నిబంధన క్రింద ముఖ్యమైన మద్దతున నిషేధం విషయం కూడా ఇక్కడ వర్తించడం
 జరిగింది. ముఖ్యంగా ఈరోజు దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారి పేరుతో ప్రకటన వచ్చింది. గౌరవ
 ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఉంటే బాగుండేదని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ
 ముఖ్యమంత్రిగారు జాంబర్నిలో ఉంటే సభకు పిలిపిస్తే బాగుంటుందని తమతో కోరుకు

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అన్యే విధ్వంసం గురించి.

ఉన్నాను. దాని వల్ల మేము చెప్పే విషయాలు వారి దృష్టికి వస్తాయి. దీని పైన తగిన చర్య తీసుకుంటారనే నమ్మకం ఉంది. మీరు వారినే సభకు పిలిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిన్ను లేదు, ఈవేళ కూడా లేదు. మరి మేము ఎవరికి చెప్పాల్సి.

Mr. Speaker:- If necessity arises, he will come and answer.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నేను ఆన్సర్ చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- నిన్ను ఎక్కడి నుంచో ముఖ్యమంత్రిగారు టెనాకులర్స్‌తో మానూ ఉన్నట్లుగా ఈవేళ పత్రికలలో వచ్చింది. కనీసం టెనాకులర్స్ ద్వారానయినా చూడమని చెప్పండి.

Mr. Speaker:- Please come to the point.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- ఈ నెల 11వ తేదీన ముఖ్యంగా గ్రామంలో అక్కమంగా ఏ కవ్వీంపు ఏ కారణం లేకుండా కాల్పులు జరిపినా పోలీసుల పైన చర్య తీసుకోలేదు. అక్కడ ఆ గ్రామంలో కాల్పులు జరిపే అయిదు మంది పేదవారినే పోలీసు పెట్టుకోవడం జరిగింది. అందులో చనిపోయినవారు - రావాడ రాజయ్య (65), తెలుగు రమణమూర్తి (25), తెలుగు అప్పారావు (50), మురపాక నేలయ్య (18), కూర్కాపా నేలయ్య (25). ఈ అయిదుగురు అక్కడికక్కడే స్పాట్ల మీద చనిపోవడం జరిగింది. ఏడుగురు గాయాలకు గురయి హాస్పిటల్‌లో ఉన్నారు. వారి కాళ్ళు విరిగిపోయాయి, చేతులు విరిగి పోయాయి. వారు ధర్మాన శ్రీనివాసరావు, జమ్మ రామారావు, బొంగు గౌరు ఇప్పినీ జోగులు, దిన్నాల ఎర్రయ్య, ధర్మాన నారాయణరావు, సింహా పోలయ్య, వేరంతా బాగా దెబ్బలు తిగితి హాస్పిటల్‌లో ఉన్నారు. అయితే తమరితో మనవి చేస్తున్నాను. 10వ తేదీనాడు లోకల్ బాడ్ ఎన్సికలు జరిగాయి. 11వ తేదీన కాల్పులు జరిగాయి. పట్టుపగలు మద్యాహ్నం హుట కాల్పులు జరిపేటప్పుడు ఒకవేళ అక్కడమయినా ఫుర్షజ జరిగి ఉంటే పోలీసులు ముందు జాగ్రత్త చర్యగా ఏదయినా పాచ్చరిక చేశారా అంటే ఏమాత్రం పాచ్చరిక చేసినట్లుగా లేదు. నాగేందర్‌గారు నేను స్వయంగా ఇద్దరమూ కలిసి సి.ఎల్.పి. నాయకుడు కోటా వీజయ భాస్కరరెడ్డిగారి ఆదేశం మేరకు అక్కడకు వెళ్ళి ప్రత్యక్షంగా ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించి అక్కడ ఆ కుటుంబాల వారితో మాట్లాడి వచ్చాము. అక్కడకు వెళ్ళడమే కాకుండా అక్కడి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లాం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు అన్యే విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

245

వాళ్లతో మాట్లాడాము. ఆరోజు ఏమాత్రం హెచ్చరిక చేయకుండా, లాఠీ ఛార్జి
చేయకుండా, బాష్పవాయువు ప్రయోగం చేయకుండా నేరుగా కాల్పులు జరిపారు. ఏదయినా
సంఘటన జరిగినప్పుడు కాల్పులు జరిపేటప్పుడు అక్కడి నుంచే జవాన్ల పారదోలడానికి ఆ
సంఘటన ఆవడానికి కూడా గాలిలోకి కాల్పులు జరపాలి కానీ ఈ విధంగా చేయలేదు.
పత్రికలలో చూసుంటారు. సాక్ష్యాధారాలున్నాయి. వారికా పొట్టిపెన్న, ఛాటిపెన్న, కళ్లపెన్న
దెబ్బలు తగిలి అక్కడికక్కడ వనిపోయారు. అంతేకాకుండా ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత
అధికారంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ సంఘటన తెలిసిన తరువాత
ఒకరు, ఇద్దరు కాదు 5 వేద వాళ్లు, అమాయకులు వనిపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు కనీసం
ఆ స్థలం సందర్శించవలసి ఉంది. వోలే హోం మినిస్టరుగారు విచారణ చేసి న్యాయం
చేయవలసిఉంది. అంతేకాదు వోలే ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన మంత్రిగారు పోవలసి ఉంది.
అది కూడా కాదు కనీసం....

శ్రీ బి. నేతారాం:- సర్ అది కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీజ్ బేక్ యువర్ సీట్.

శ్రీ బి. నేతారాం:- ఒక విషయం సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వాట్ దుయు వాంట్ టు సే?

శ్రీ బి. నేతారాం:- గౌరవ సభ్యులు కోదండరెడ్డిగారు జిల్లా మంత్రి పోలేరు
అన్నారు. అది వాస్తవ విరుద్ధం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రిప్లయ్లో మంత్రిగారు చెబుతారు. మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ బి. నేతారాం:- మంత్రిగా మేము వెళ్లలేదు అంతే బాధ్యతా రహితంగా
వ్యవహరిస్తున్నట్లుగా ఆయన ప్రకటన ద్వారా ఉంది అది తప్పు. నేను ఆ స్థలాన్ని
సందర్శించాను. వారి వద్ద ఆ కాలాకా సమాచారం ఏమీ ఉన్నదో దానిని సభకు
చెప్పనివ్వండి. తరువాత మా అధిష్టాయాలు కూడా మేము చెబుతాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మినిస్టర్గారు రిప్లయ్లో చెబుతారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995;
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
 జరిగిన వోల్టేజీ కాలులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- మేము ఇద్దరం వెళ్లి వచ్చాము. నేను ఎంక్వయిర్
 చేశాను. సీతారాంగారు నాకు మంచి మీతులు. ఇప్పుడు మంత్రిగా ఆయ్యారు.
 మంత్రిగారు వచ్చా అని నేను ఎంక్వయిర్లో అడిగాను. నేను వెళ్లబట్టికి సీతారాంగారు
 వెళ్లలేదు. తరువాత ఇది కూడా ఎంక్వయిర్ చేశాను. ఆ నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం
 వహిస్తున్న శాసనసభ్యుడు కూడా రాలేదని తెలిసింది. అందుకొరకు మనవే చేస్తున్నాను.
 ఇంత దారుణంగా పేదవారు పనిపోతే అమాయకులు, రాజకీయాలతో సంబంధం లేదు.
 కేవలం సంబంధం ఉంటే వారు కాంగ్రెసు సింపత్నేజర్స్ మాత్రమే. కాంగ్రెసు పార్టీకి
 వోట్లు వేసిన వాళ్లు. కాంగ్రెసు పార్టీ నిర్దాంఠాల ఎడల నమ్మకం ఉన్న వాళ్లు.
 అందుకని ఈ రకంగా అక్కడ కాలులు జరిగితే ఏ రకంగాను ప్రభుత్వం ద్వారా
 ఇంతవరకూ చర్య తీసుకోలేదు. పైగా మా నాయకుడు వేదయభాస్కరరెడ్డిగారు సమాచారం
 అందిన వెంటనే ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక లేక వ్యాసూ, ప్లాకోర్డు నిలింగ్
 జడ్జిలో న్యాయ విచారణ జరిపించడనే కోరడం జరిగింది. ఎవరయితే పనిపోయారో వారికి
 న్యాయం చేయండి. నష్టపరిహారం ఇవ్వండి, అదుకోమని చెప్పడం జరిగింది.

అంత కాకుండా ఎవరయితే కాలులు జరిపారో ఆ కాలులు జరిపిన వోల్టేజీ
 అధికారుల మీద సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్, సబ్ ఇన్స్పెక్టర్లని సంబంధం ఉన్న వాళ్లను వెంటనే
 స్పృండు చేసి విచారణ చేయమని కోరడం జరిగింది. ఈ రోజుకు 14
 రోజులయింది. ఆ సంఘటన జరిగి ఇప్పటి వరకు సంబంధిత అధికారుల మీద చర్య
 తీసుకోలేదు. కేవలం కళ్ల తుడుపుకోసం సి.ఐ.సి, ఎస్.ఐ.సి, ట్రాన్స్మిషన్ చేశారు. 14
 రోజులయిన తరువాత కూడా నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా ఉంటే పేదవాళ్ల గతి ఏమీ కావాలని ఈ
 సభా ముఖంగా కోరుతున్నాను. ఇక్కడ ప్రకటనలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన దానిలో ఒక
 మాట అన్నారు.

"అక్కడ ఆ ప్రాంతంలో వోల్టేజీ పెట్టారేం గు వేస్తూతంగా ఉన్నందున ఎన్నికకు
 అంతరాయం కలిగించాలన్న వారి ప్రయత్నాన్ని వమ్ము చేయడం జరిగింది" అన్నారు.
 అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా ఒప్పుకుంటున్నారు. 10వ తేదీన ఎన్నికల సందర్భంగా
 అక్కడ ఒక సంఘటన జరిగింది. ఆ సంఘటనలో ప్రభాకరరావు, మాజీ శాసనసభ్యుని ఇంటి
 పైన దాడి చేసిన ప్రయత్నంలో ఎన్నికల సందర్భంలో 147, 148, 427, 435 విభాగాల
 క్రింద అక్కడ వోల్టేజీలను పెట్టి ఏ అంతరాయము కలగకుండా ఎన్నికలు
 జరిపించామన్నారు. నిజమే. మీరు సక్రమంగా ఎన్నికలు జరిపించారు. దానికి చాలా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కొల్లం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు అన్ని విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

247

సంతోషం. కానీ మరుసటి రోజు ఇంత పెద్ద సంఘటన జరిగితే అక్కడ ముందు ఇది విధంగా
ప్రశాంత పరిస్థితి చేయవలసి ఉంది. ఎందుకు 5 మందిని వొట్టిన పెట్టుకున్నారు? ఆ
సంఘటన జరిగిన తరువాత మీరు తప్పకుండా ఇదేదో జరుగుతుందని ఊహించవలసి ఉంది.
మీరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు. నెక్స్ట్ డే అలాంటి ప్రయత్నం జరిగితే ప్రాణ హాని
జరగకుండా ప్రశాంత పరిస్థితి నెలకొల్పవలసి ఉంది. కానీ దానికి విరుద్ధంగా కేవలం
వోలేసులు ఒక తలంపుతో చేశారు. అక్కడ ప్రశాంత పరిస్థితిని నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నం
చేయలేదు. అక్కడి వాళ్లతో నేను ఎంక్వయిరీ చేసి తెలుసుకున్నాను. అక్కడికి
చోయేటప్పుడు సి.ఐ. పత్రికల వారితో ఒక మాట చెబుతూ వెళ్ళాడు. మరొక గంజిలో ఒక
పెద్ద వార్త అందుతుందన్న మాట చెప్పి వెళ్ళాడు. ఆ సంఘటనలో కాల్పులు జరిపారు.
ఇది ఉద్దేశ పూర్వకంగా ఒక తలంపుతో అక్కడకు వెళ్ళి నేరుగా కాల్పులు జరిపారు. కేవలం
బాధ్యతా రహితంగా హెచ్చరిక చేయకుండా, గాలిలోకి కాల్పులు జరపకుండా, బాష్పవాయువు
ప్రయోగం చేయకుండా, లాల్ థార్ని చేయకుండా 5 మందిని వొట్టిన పెట్టుకున్నారు. ఇది
ఎంతోమాటుకమ్మిన చర్య అని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సంఘటనను తప్పు. దోష పట్టించడానికి ఒక మాట అన్నారు. తొక్కిసలాటలో
ఇన్స్పెక్టర్ గారయ పడ్డారు, ఆయన పన్ను విరిగింది. వోలేసు జీపు ఘర్షణగా ధ్వంసమయింది
అన్నారు. ఇదంతా తప్పు దోష పట్టించడమే అంటే వోలేసు వాళ్లు చెప్పిన మాటను
ముఖ్యమంత్రిగారు తమ మాటగా ఇన్స్పెక్టర్ తొక్కిసలాటలో గారయ పడ్డారు, పన్ను
విరిగింది అన్నారు. మేము అక్కడ ఎంక్వయిరీ చేస్తే ఎవరికీ కూడా వోలేసు ఇన్స్పెక్టర్ కే
కాదు ఒక్క కానీస్టేబుల్ కీ కూడా ఒక్క డెబ్బి కూడా తగల లేదని, ప్లెగా జీపు కూడా ధ్వంసం
కాలేదని తెలిసింది. అంతే కాకుండా అక్కడ ఉన్నతాధికారులు కలిక్కరు. ఎస్.పి. గారు
ఈ సంఘటన చూసి బాధపడి ఏమిటియ్యా మీకు మతి వోయిందా ఈ నిర్ణయం ఎందుకు
తీసుకున్నారని మందలించారు. ఈ సంఘటనను కచ్చి పుచ్చుకోవడానికి ఈ వోలేసు వాళ్లే
వాళ్ల జీపును వాళ్లే తగుల పెట్టుకున్నట్లుగా అక్కడ ప్రత్యక్షంగా చూసిన ప్రజలంతా మాకు
చెప్పడం జరిగింది. ఇక్కడ ఒక చిన్న మాట అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంఘటన
ఫలితంగా 5 గురు వ్యక్తులు ప్రాణాలు కోల్పోవడం దురదృష్టవశాత్తూ అన్నారు. ఇది ఈ
రకంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక చిన్న మాట అని 15 రోజులయినా ఈ సంఘటన
విషయంలో మేము కోరిన విధంగా ఎంక్వయిరీ జరిపించకుండా, న్యాయ విచారణ
జరిపించకుండా, పేదలను అదుకోకుండా, వాళ్లను సస్పెండు చేయకుండా దురదృష్టవశాత్తూ
అన్న మాట వాడి ఊరుకోవడం సమంజసమైన విషయం కాదు. అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1993న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ములుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన వోలేసు కాయలు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

మనవిచేస్తున్నాను. 1983లో మేకు గుర్తు ఉండి ఉంటుంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్నికలు
 జరుగుతున్నాయి. అప్పుడు కూడా ఇదే విధంగా ఈ ములుగాం పరిస్థితి ఉంది. రాజకీయ
 10-40 పరంగా మీరు అక్కడ ఉన్న పరిస్థితి ఏమీ తెలుసుకోకుండా అక్కడ అది చాలా చిన్న
 ఉ. గ్రామం. అక్కడ రాజకీయాలు ఏమీ లేవు. అక్కడ వున్నదంతా ముల్కుగాం గ్రామంలోని
 పొలందరు తరతరాలుగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి వోట్లు చేసే చావు. ఆ ప్రక్కన కిల్లాం అనే
 చిన్న గ్రామం వున్నది. అక్కడ కూడా కొంత మంది హరిజనులు పాపం అనాదిగా కాంగ్రెస్ పక్షం.
 వున్నారు. ఈ కక్ష వేరే అక్కడున్న తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన మాజీ నాయకులు,
 తరవాత వున్నారే నాయకులంతా కూడా ఆ రోజు ఆ గ్రామానికి వెళ్లి హరిజన, వేద
 ప్రజల బళ్ళపైనే చాడి చేసి మరంతా కాంగ్రెస్ పార్టీకి వోట్లు చేస్తారా అని వెప్పి వాళ్ళ
 గుడిసెలన్నీటిని తగుల బిడ్డదారే జరిగింది. ఆ కుటుంబాలన్నీ భయంతో శ్రీకాకుళంలో బస్
 వేస్తూ వున్నాయి. నేను, నాగేంద్రరెడ్డిగారు అక్కడకు వెళ్లి మీరు ఇంకా ఇక్కడే వున్నారు, మీ
 ఇళ్ళకు ఎందుకు వెళ్ళలేదు, వోలేసు రక్షణ కల్పించలేదా అని అడిగితే మేము అక్కడికి
 పోతే చంపుతారు అనే మాట వారు చెప్పడం జరిగింది. మేము వెంటనే వాళ్ళను తీసుకుని ఆ
 గ్రామానికి వెళ్లి ఒక్కొక్క ఇంటికి వెళ్లి చూశాము. అక్కడ జరిగిన సంఘటన చూస్తే
 వాళ్ళ సామాను, వాళ్ళ తినుబండారాలన్నీ బయట పడవేశారు. వోమ్ములు రోముతుని నానా
 భీష్మం చేయడం జరిగింది. ఇది 1983వ సంవత్సరంలో జరిగిన పదిగిడుపుం, నేరుకొండ
 సంఘటనలు మరల ఒకసారి గుర్తుకు వస్తున్నాయి. అనాడు పదిగిడుపుంలో ఇదే విధంగా
 కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన పోలీసులని కూడా వేరు వేరు కాంగ్రెస్ పార్టీకి వోట్లు
 వేశారనే కక్ష వేత హరిజన ఇళ్ళను తగులబెట్టడం జరిగింది. వారిని కొట్టడం, చంపడం
 కూడా జరిగింది. ఇది ఏమిటి? ఎన్నికలు వస్తే, వారి, వారి అభిప్రాయ ప్రకారంగా ఏ పార్టీకి
 నోటు తెయ్యవలెనో ఆ పార్టీకి వోటు వేసుకుంటారు. ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీకి
 వోట్లు వేశారనే కక్ష వేత ఇంత పెద్ద ఎత్తున ముల్కుగాంలో భీష్మం సృష్టించారు. ఇదే
 గాకుండా ఇంకొక విషయం కూడా సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. శాసనసభ ఎన్నికలు జరిగిన
 తరువాత ఇంకో చోట వుండే సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ను తీసుకువచ్చి ముల్కుగాం ప్రాంతానికి
 సంబంధించిన వోలేసు స్టేషనుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల సందర్భంగా
 కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఓటు వేసిన వాళ్ళందరినీ, కాంగ్రెస్ పార్టీ సానుభూతిపరులందరినీ
 పోలీసులు హత్య చేశారనే ఉద్దేశంతో ఆ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ను తీసుకువచ్చి ఇక్కడ
 పెట్టినట్లుగా తనివెస్తున్నది. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. మనందరం ఒకసారి అధికారంలో
 వుంటాము, ఒకసారి ప్రతిపక్షంలో వుంటాము. ప్రతిపక్షంలో వున్నా అధికారంలో వున్నా ఈ
 రకమైన చర్యలను ప్రజాస్వామ్యంలో ఎవరు కూడా హర్షించరు. ఏ పార్టీ, ఏ ప్రభుత్వం

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ములుగాం గ్రామంలో
జరిగిన పోలీసు కాలూలు, కిల్లాం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995

249

మెప్పు పొందదనే, విషయం గ్రహించాలి. మేము అక్కడకు వెళ్లి వచ్చిన తరువాత పత్రికా
ముఖంగాను, ముఖ్యమంత్రిగారిని, డి.జి.పి.గారిని, అంబరీషి సంప్రదించడం జరిగింది.
మేము ఎన్ని సార్లు మొరసిట్టుకున్నా ఈ రోజు వరకు కూడా ఈ సంఘటన మీద ఒక చిన్న
సిర్క్యూం తీసుకోలేదు. దీని విషయంలో వెంటనే మేము కోరినట్లుగా వ్యాక్చర్స్ సబ్జింగ్
జడ్జి వేత విచారణ చేయించండి. చనిపోయిన 5 మంది పేద వాళ్లు, వ్యవసాయ కూలీలు.
అందులో ఒకాయన పేద దాకలి వాడు. వాళ్లకు దిక్కు, మొక్కు లేదు. ఇళ్లు లేవు. కావున
వెంటనే న్యాయ విచారణ జరిపించి, చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ఒక లక్ష రూపాయల
నగదు, కుటుంబములో వున్న వారికి ఎవరికి అయినా ప్రభుత్వ ఉద్యోగము, హామీ ప్లాట్స్
యివ్వించి వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. అయిదుగురిని పోలీస్ పెట్టుకున్న పోలీసు
అధికారులను ఏ మాత్రం ఒక్క క్షణం కూడా ఆలోచన చేయకుండా సస్పెండి చేయవలసిన
అవసరం వున్నది. ఇంత పెద్ద సంఘటన జరిగితే దానికి బాన్స్ ఫర్ చేయడం అనేది మంచి
సాంప్రదాయం కాదు, అది మంచి సిర్క్యూం కానీ హామీ మినిస్టర్ గారికి మనవి
చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో లేదు. అందువేత హామీ మంత్రిగారికి
మనవిచేసిది ఏమిటంటే ఈ రకమైన సంఘటనలు మరల పునరావృతంగాకుండా బాగాత్త
వహించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన వున్నది. మేము కోరిన డిమాండ్స్ను ప్రభుత్వం
అంగీకరించాలి. ఈ ఎన్నికలు గ్రామ స్థానాలలో జరుపుకునే ఎన్నికలు, పంచాయతీ
ఎన్నికలు, మండలీ ఎన్నికలు, జిల్లా పరిషత్ ఎన్నికలు. గ్రామ పరిపాలనకు సంబంధించిన
ఎన్నికలలో అధికారం దుర్వినియోగం చేశారు. అధికారం వున్నదనే చెప్పి ఈ విధంగా పేద
ప్రజలను పట్టు కార్చినట్లుగా కార్చివేయడం అనేది సాంప్రదాయం కాదు. ప్రజాస్వామ్యం
కాదు. ప్రభుత్వానికి ఎన్నికల ప్రక్రియపైన ఏమైనా విశ్వాసం వుంటే, పేద ప్రజలపైన
ఏమైనా మమకారం వుంటే జరిగిన సంఘటనపైన న్యాయ విచారణ జరిపించాలి. మేము
కోరిన విధంగా వారిని ఆదుకోవాలి. ఈ రకమైన సింపుల్ ప్రకటన ముఖ్యమంత్రిగారికి
సమంజసమయినది కాదు. ఈ రకంగా ప్రకటన చేయడం వలన జరిగేది ఏమీ లేదు.
ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో వుంటే మేము చెప్పే విషయాలలో వాస్తవాలు వున్నాయనుకుంటే
తగిన చర్య తీసుకునే విధంగా వుంటే బాగుండేది. కానీ వారు ఇప్పుడు సభలో లేనందువలన
నేను హామీ మినిస్టర్ గారిని కోరేది ఏమిటంటే నేను చెప్పిన విషయాలలో వాస్తవాలు
తెలుసుకుని ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పి వెంటనే ఈ రోజే వర్య తీసుకోవాలని
మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(అధ్యక్ష స్థానంలో గా. ఉపసభాపతి ఉన్నారు)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన వోల్టేజీ కాలులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ బి. లక్ష్మణరావు (నరసన్నపేట):- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నా నియోజకవర్గానికి చెందిన ముఖ్యంగా గ్రామంలో ఈ సంఘటన జరిగింది. మరి గౌరవ శాసన సభ్యులు కొందరిద్వారా కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. 11వ తారీఖున ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన కాలులు ముందుగా జరిగిన సంఘటనలోకి వాస్తవాలను వారు సభ దృష్టికి తేసుకురావారు. అసలు ఈ ముఖ్యంగా కాలులకు సంబంధించి ముందుగా 10వ తేదీన మండల్ ఎన్నికలు జరిగాయి. ఈ మండల్ ఎన్నికలలో కిల్లాం టెరిటోరియల్ నుండి మాజీ శాసన సభ్యులు సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి భార్య వోల్టే వేశారు. మరి వారు ఈ రోజు నరసన్నపేట మండల్ అధ్యక్షులుగా ఎన్నిక అయ్యారు. అయితే ఈ ఎన్నికలు జరిగే రోజు ముఖ్యంగా గ్రామానికి చెందిన మాజీ మంత్రి ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు, వారి నోదరులు కొంత మంది గూండాలతో వచ్చి బాక్ కాష్ట్యూరింగ్ కోసం ప్రయత్నం వేశారు. అయితే కిల్లాం గ్రామంలో ఆ బాక్ కాష్ట్యూరింగ్కు అవకాశం యివ్వనందువలన పక్క గ్రామం అయిన మాకివలస గ్రామం పై దాడి వేశారు. మరి మాకివలస గ్రామంలో ఆ రోజు సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారు అక్కడ జిల్లా పరిషత్ ప్రాదేశిక సభ్యులుగా వోల్టే వేస్తున్న ముఖ్య రమణమూర్తిగారికి ఎన్నికల విజిలిగా వ్యవహరించారు. మాకివలస గ్రామంలో పుండడం వలన ఈ ముఖ్యంగా గ్రామస్థులు మాకివలసలో బాక్ కాష్ట్యూరింగ్ కోసం ప్రయత్నం వేశారు. అక్కడ వారిని నిరోధించడం జరిగింది. అక్కడ జరిగిన కొద్దికాలంలో మాకివలస గ్రామానికి చెందిన కర్ర అప్పన్న, యెళ్ల చీనబాబు అనే వ్యక్తులను ముఖ్యంగా గ్రామస్థులు గాయపరిచారు. అయితే అక్కడ ఘర్షణ జరగకుండా ఆ రోజు వోల్టేసులు నిరోధించడంవలన గ్రామస్థులు వెనక్కు వెళ్లిపోతూ మాకివలసకు చెందిన చల్లా రమణయ్యరాజు, యెళ్ల పాపయ్యగారు, యెళ్ల చీనబాబు, యెళ్ల మోహనరావు, యెళ్ల రాజారావు అనే తెలుగుదేశం కార్యకర్తల జాలాకు సుమారునాలుగు ఎకరాల చెరకు తోటను తగులబెట్టారు. అలాగే పంటకు వచ్చి ఒక సెం రోజులలో కొరకు వచ్చే సుమారు రెండు ఎకరాల అరటి తోటను నరకడం జరిగింది. అంతేకాదు మా తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలకు చెందిన నాలుగు అగ్గికల్పర్ మోటారులను తగులబెట్టారు. 10వ తేదీన ఎన్నికలు అయిన తరువాత సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి ఇంటి మీద దాడి జరుగుతుందనే అనుమానంతో ప్రభాకరరావుగారు వోల్టేసుల రక్షణ కోరారు. 11వ తారీఖున తెల్లవారు జామున నాలుగు గంటలకు అయిదు మంది వోల్టేసులను సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి ఇంటి దగ్గర కాపలా పెట్టడం కూడా జరిగింది. అయితే సుమారు 8 1/2 గంటల ప్రాంతంలో తలవనీతలంపుగా ముఖ్యంగా గ్రామానికి చెందిన ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు, ఆయన నోదరులు కె. కృష్ణమూర్తి కొంత మంది పెద్దలతో సుమారు మూడు, నాలుగు వందల మంది జనం మరి గూండాలు మారజాయుధాలతో, రివాల్వర్లతో కిల్లాం గ్రామం మీద దాడి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
 జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995. 251

చేశారు. ఆ దాడి జరుగుతున్నప్పుడు సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి ఇంటికి వస్తున్న తోవలో
 సుమారు 10, 12 ఇళ్లను లూటీ చేయడం, రేకులు విరగొట్టడం జరిగింది. అదే రోజు
 రెండు ఇళ్లను తగులబెట్టడం, నిర్వాక్షిణ్యంగా దారిలో ఎదురయి వారిని అడవాళ్లని
 కూడా చూడకుండా వివక్షాభారపాతంగా కొట్టడం జరిగింది. వాళ్లు దెబ్బలతో హాస్పిటల్‌లో 10.50
 వున్నారు. 10 సంవత్సరాల కుర్రవాడి వేయి విరగొట్టి, ప్లాస్టిక్ వ్యవహారం చేశారు. 16
 అది జరిగిన తరువాత ప్రభాకరరావుగారి ఇంటిలో ఆయన భార్య వుంది. ఇంటిని ముట్ట
 ముట్టి ఇంటి అద్దాలు పగలకొట్టారు. వారి తాలూకు కీళ్లు, మోటరు సైకిలు, టి.వి.సి
 ధ్వంసం చేశారు. అంతేకాకుండా ప్రభాకరరావుగారిని హతమార్చడానికి రివాల్వర్‌తో కాల్పులు
 జరిపారని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అంతేకాదు, అక్కడ కాపలా వుండే వోలేసులు
 అయిదుగురిని కొట్టడం వల్ల భయపడి పారి వోతూ వారిలో ఒకరు తుపాకీని తీసుకెళ్లారని
 మనవి చేస్తున్నాను. చాలా మంది యొక్క ఇళ్లను లూటీ చేశారు. సుమారు అక్క
 రూపాయలు ఒక ఇంటి నుంచి లూటీ చేయడం జరిగింది. అది జరిగిన కొద్ది క్షణాల్లో
 గ్రామస్థులంతా ఎదుర్కొవడం వల్ల వెళ్లిపోయారు. ఈ సంఘటనపై ప్రభాకరరావుగారు
 వోలేసులకు రిపోర్టు చేస్తే వోలేసులు రావడం జరిగింది. వోలేసుల రక్షణ వలయం
 నుంచి నేజీగా నర్సన్నపేటకు సంపించారు. ముఖ్యంగా గ్రామంలోకి యి గుండాల
 వచ్చారు, అరిస్తూ చేయడానికి వోలేసులు వెళ్లారు. అయితే యి దాడి చేసి వెనుకకు
 మళ్లిన గ్రామస్థులు పై గ్రామాల నుంచి తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు వస్తారని దాడి
 చేయడానికి మరణాయుధాలతో సిద్ధంగా వున్నారు. వోలేసులు ఎంబర్ కాకుండా
 నిరోధించడం జరిగింది. మరి శాసనసభ్యుడు, శ్రీ కొండరెడ్డిగారు చెప్పారు - ఎటువంటి
 పోషకరకలు జరగలేదని, అది వాస్తవము కాదని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే,
 యి వోలేసులు ఎన్నోసార్లు విజ్ఞప్తి చేశారు. మైకులో ఎన్నోసార్లు చేయడం జరిగింది.
 అప్పటికి కూడా ఆ గ్రామస్థులు తమ గ్రామంలో వోలేసులు ఎంబర్ కావడానికి వీలు లేదని
 నినాదాలు చేస్తూ అప్పటికప్పుడు కర్రలతో, మరణాయుధాలతో దాడి చేయడం; అలాగే
 వోలేసు క్షేపణ రాళ్లతో కొట్టడం జరిగింది. ప్రక్కన పోలీస్ వున్న రైతులు చూశారు
 ఈ సంఘటనను. ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత పోషకరక చేయడం, గాలిలో కాల్పులు
 జరిపిన తరువాతనే ఫ్లెరింగ్ చేయడం జరిగింది. అయితే ఫ్లెరింగు మీద అప్పుడే మన
 ప్రభుత్వం న్యాయ విచారణకు అదేశించడం జరిగింది; ఎక్స్‌గ్రేషియా 10 వేల రూపాయలు
 ప్రకటించడం జరిగింది. ఒక విషయం కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పారు - స్థానిక
 శాసనసభ్యుడుగానీ, జిల్లా మంత్రిగారుగానీ ముఖ్యంగా గ్రామం సందర్శించలేదని చెప్పారు.
 స్థానిక శాసనసభ్యుడిగా ఒక వివరణ ఇవ్వదలచుకున్నాను. నేను అదేరోజు ఎస్.పి. గారిని

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1993న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

కలిసి ముఖ్యంగా, కిల్లాం సందర్భించుటకు పోలీసు ఫోర్సు కావాలంటే; పరిస్థితి చాలా ఉదీగ్రంగా వుండి కనుక రక్షణ కల్పించే అవకాశం లేదు - సందర్భించడానికి వేలు లేదు అని నన్ను కోరిన మేదలి నేను సకాలంలో సందర్శించ లేదు. తరువాత నేనూ, చీఫ్ ఐస్ శ్రీ ఎర్రన్నాయుడుగారు ముఖ్యంగా, మాదివలస కాల్పులకు గురైన పిల్లలపై పిల్లల వున్నాయో వాటిని సందర్శించడం జరిగింది. తరువాత గౌరవ మంత్రిగారు అయిన శ్రీ టి. సీతారామగారు ముఖ్యంగాను ముఖ్య ప్రక్కల వున్న గ్రామాలను సందర్శించడం జరిగింది. కనుక అసలు యి సందర్భానికి ముందు జరిగిన విషయాలు మనవివేయవలసి వున్నది అధ్యక్షా. ఈరోజు పోలీసు కాల్పుల్లో మరణించారు కనుక మరణించిన విషయాన్ని కాంగ్రెసు వారు ఎన్.తె.ఎస్. వేసి, దౌర్జన్యం, గౌండాలుజం వేసి, నా శాసనసభ్యుని హత్య చేయడానికి, వంపడానికి ప్రయత్నం చేశారు. వాస్తవాన్ని మరుగుపరిచి పోలీసు కాల్పులపై దృష్టి సారీస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గ్రామానికి సంబంధించి ఇరుగుతున్నది యి రోజు కారు గతంలో కూడా శాసనసభ్యుల ఎన్నికల్లో కూడా మా ముఖ్య ప్రక్కల గ్రామాల వారు మా గ్రామంలోకి రాకూడదని అంక్షలు పెట్టడం జరిగింది. మా జండాతో పోతే ద్వంసం చేశారు. జీవును ధ్వంసం చేశారు. కేసు రిజిష్టరు అయింది. ఎన్నికల రోజు ముఖ్యంగా, గ్రామస్థులు ఎటాక్ చేయడం, కొట్టడం జరిగింది. అది కూడా పోలీసు స్టేషనులో రిపోర్టు ఉన్నది. కనుక ముఖ్యంగా గ్రామస్థులకు యి దాడి చేయడం మొదటి నుంచి వస్తున్న ఆచారం, దురాచారం అని మేకు మనవి చేస్తున్నాను. పెద్దలు చెప్పారు - ముఖ్యంగా గ్రామస్థులు కాంగ్రెసుకు ఓటు వేయలేదు. కానీ మొన్న జరిగిన స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో కూడా రాకూడదని నూటికి నూరు పాళ్లు ఓట్లు టిర్రితోరియల్ కాన్స్టిట్యూయెన్సీలలో కాంగ్రెసుకు ఓట్లు పడ్డాయని సభా దృష్టికి తెచ్చారు. కనుక వారు దౌర్జన్యం, దురాచారం, రిగ్గింగు చేసుకుని పై గ్రామస్థులపై దాడిచేయడం, ఓటింగు సక్రమంగా జరగకుండా నిరోధించడం వారికి మొదటి నుంచే వస్తున్న ఆచారమని మేకు మనవి చేస్తున్నాను. కనుక ప్రభుత్వానికి తమద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈరోజు కిల్లాం మీద జరిగింది, మాదివలస మీద దాడి జరిగింది. అక్కడ డిఫెన్సు ఇస్తున్నారు. డిఫెన్సు కాదు; అది ఒక ఆఫెన్సు పాయింటు అని అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ముఖ్యంగా పి. చిత్తముగానీ, ప్రభుత్వ పరంగా, ఎటువంటి ఆదేశాలు గానీ అక్కడ అమలు పరచరు. అక్కడ ఒక గౌండాలుజం, మారణాయుధాలు వున్నాయి, సాధారణంగా అక్కడ వంట సారా ఎక్కువగా తయారువుతుంది. పెరుకు కృషింగ్ అక్కడ చాలా వుంది. ఎవరీ ఇంట్లో వారు పోయ్యి దగ్గర వంటసారా తయారు చేసి ఈ పైగ్రామస్థులపై దాడిచేయడం మొదటి నుంచి వస్తున్న దురాచారం - అది ఒక ఆఫెన్సు పాయింటు. ముఖ్యంగా యిటువంటి చర్యలు యికముందు జరగకుండా చిత్తిపరమైన

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముబుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

253

చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. యి సంఘటనకు సంబంధించి
 ఫోటోస్ వేపరీ కటంగున్న వున్నాయి. వాటిని పరిశీలించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.
 ప్రభుత్వంవారు ఎలాగూ న్యాయ వివారణ చేయడం జరిగింది. తరువాత, పోలీసు కాల్పుల
 సంఘటన విషయంలో తుది నిర్ణయం ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. కానీ యి దాడిలో
 ముందుగా నిర్వాక్ష్మిణ్యంగా దోషులపై సక్రమమైన చర్య తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి
 విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అనేక ముఖ్యమైన చట్టాలు ఉన్నాయి, సెక్షన్స్ తో యి రోజు ఎఫ్.ఐ.
 ఆర్. రిజిష్టరు చేయడం జరిగింది. యి సంఘటనలో ఇన్వాల్యు అయిన సుమారు 200
 మందిపై అరెస్టులు గానీ, ఏవిధమైన చర్యలు గానీ తీసుకోలేదు. కనుక, వెంటనే తగిన
 చర్య జరిపించాలని మేద్యారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ పెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు,
 శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డిగారు స్థానిక శాసనసభ్యుడు శ్రీ లక్ష్మణరావుగారు అన్ని విషయాలు
 చెప్పారు. ఈరోజు కోదండరెడ్డిగారు మొత్తం జరిగిన సంఘటన గురించి పూర్తిగా
 షుభుతూ ముబుగాం పోలీసు కాల్పులు గురించి ప్రస్తావించారు ఈ సందర్భంగా నేను మనవి
 చేస్తున్నాను. అసలు శ్రీకాకుళం చరిత్రలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత సాధారణ
 ఎన్నికలు వచ్చిన తరువాత ఇటువంటి గౌరవమైన పాతవిక వర్య కాంగ్రెసు నాయకులు
 జరిపించడం మా జిల్లా చరిత్రలో జరగలేదని చెప్పి నేను మే ద్వారా సభ దృష్టికి
 తెస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

నేను మొత్తం హిస్టరీ అంతా చెప్పుతాను. ఈ సంఘటన రెండు భాగాల క్రింద విడదీయ
 వలసిన అవసరం వున్నది. 10వ తేదీన రెండవ విడత పోలింగు స్థానిక సంస్థలకు జరిగిన
 సందర్భంలో ముబుగాం గ్రామస్థులు వారి తాలూకా పోలింగు కేంద్రాన్ని పూర్తిగా స్వాధీనం
 చేసుకుని రిగ్గుంగు చేసుకున్నారు. అది సరిపోదని చెప్పి కిల్లాం, మాకివలస గ్రామాల
 పోలింగు కేంద్రాలను స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఐయలుదేరారు. ఆరోజు యి రెండు
 గ్రామాలలో పోలింగు స్పెషల్స్ ను స్వాధీనానికి కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు పోలింగు కేంద్రానికి
 ఐయలుదేరకపోతే యి సంఘటనకు తావు వుండేది కాదని మేద్యారా సభా దృష్టికి
 తెస్తున్నాను. ఒక గ్రామం నుంచి రెండు కి.మీ. దూరంలో వున్న రెండు గ్రామాలకు
 ప్రసాదరావు, వారి అన్నదమ్ములు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు, గూండాలు ఐయలుదేరి స్వాధీనం

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా మురుగునీరు గ్రామంలో జరిగిన వోల్టేజీ కాలులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపే జరిగిన వాతావరణ ప్రయత్నం మరియు అన్ని విధాలను గురించి.

వేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది ఆ స్వాధీనానికి వేలు జరగలేదు. సందర్భంలో కొంత మంది మాకివలస తెలుగుదేశం కార్యకర్తలను గాయపరచి మురుగునీరు గ్రామంలోకి వెళ్లి మార్గం మధ్యలో వున్న పంపునీటిను, చెరుకు తోటలను, అరటి తోటలను పూర్తిగా ధ్వంసం చేసి సుమారు 10 లక్షలకు సంబంధించిన ఆస్తులను తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందని సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు నష్టపెట్టారు. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలకు సంబంధించి శాసనసభ్యులు వేడియో గ్రాఫీలు, ఫోటోలు అన్ని తీశారు. డి.జి.పి.గా పరిశీలించిన సంఘటన కూడా మే అందరికీ, సభాద్యక్షికి తెన్నున్నాను. మే అందరికీ తెలుసు. 10వ తేదీన ఆ సంఘటన అయితే, 11వ తేదీన కిల్లాం గ్రామం మీద దాడి చేయవలసిన అవసరం ఏమీ వచ్చింది. ఆ రోజు శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ఎటువంటి సంఘటన జరగలేదని వోల్టేజీలు కిల్లాం, మాకివలసలో వోల్టేజీ వృద్ధిక్షేప పెట్టడం 11:00 జరగలేదు. కిల్లాంలో ఆరుగురు వోల్టేజీలు పున్నారని, మాకివలసలో పది మంది వోల్టేజీలు ఉన్నాయని వారు తెలుసుకున్నారు. తాము మూడు నాలుగు వందల మంది పున్నట్లు. అందువలన తాము దాడిచేస్తే ఆరుగురు వోల్టేజీలు తమను ఏమీ చేయలేరని మురుగునీరు గ్రామంలో చాటిందారు. వాస్తవానికి మురుగునీరు గ్రామంలో నూటికి 60 మంది మా కార్యకర్తలు పున్నారు. 1988లో పోలింగ్ సర్వే జరిపించగా నూటికి 60 శాతం ఓట్లు ఆక్కుడ మాకు వచ్చాయి. స్వేచ్ఛాయుతమైన వాతావరణంలో, ప్రశాంత వాతావరణంలో ఎన్నికలు జరిగితే మురుగునీరు గ్రామంలో తెలుగుదేశం పార్టీకి మెజారిటీ వస్తుంది. 1985 ఎన్నికల తరువాత నుండి స్వేచ్ఛాయుతంగా ఎన్నికలు జరగడానికి వేలులేకుండా కాంగ్రెస్ నాయకులు భీభత్సాలను సృష్టిస్తున్నారు. వోల్టేజీ స్వేచ్ఛనలోని కేసుల సంఖ్యను పరిశీలించవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. మురుగునీరు గ్రామంలో ఇటువంటివి ఎన్నో సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తల మీద ఎన్నో గోరాలు, అకృమాలు జరిగాయనే విషయం రికార్డులను పరిశీలిస్తే స్పష్టం అవుతుంది. స్థానిక శాసనసభ్యులు చెప్పినట్లుగా మురుగునీరు గ్రామం సంఘ వ్యతిరేక శక్తులకు, గూండాలకు నిలయం అన్నసంగతి గదచిన శాసనసభ, పార్లమెంట్ ఎన్నికల సంఘటనలను పరిశీలిస్తే తెలియవచ్చు. ఇప్పుడా సంఘటనలు జరిగినప్పుడు నీవారించడానికి వోల్టేజీ శాఖ, ప్రభుత్వం పున్నాయి. వోల్టేజీలకు రిపోర్టు చేయాలి.

11వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు మురుగునీరు గ్రామస్థులు చట్ట విరుద్ధంగా గుమిగూడి కిల్లాం గ్రామానికి దాడికి వెళ్లారు. ఈ దాడిలో పాల్గొనకపోతే లూటీ చేస్తామని బెదిరించి, బలవంతంగా దాడిలో పాల్గొనే విధంగా చేసి, కిల్లాం గ్రామానికి వెళ్లి ఆక్కుడ

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-5-1993న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖగాం గ్రామంలో
 జరిగిన వోల్సు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి నష్టంపం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

255

స్వైరవిహారం చేశారు. కార్యకర్తలు కర్కలు, కత్తులు, రాళ్లు మొదలైనవి పట్టుకొని
 ఒక గ్రామం నుండి మరో గ్రామానికి రెండు కిలోమీటర్ల దూరం నడిచి వెళ్లి, అక్కడ
 భీభత్సం, స్వైరవిహారం చేయడం న్యాయమా, సమంజసమా, వారు (కాంగ్రెస్ వారు)
 ఒప్పుకుంటున్నారా అని తమ ద్వారా ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ విధంగా దాడి చేసి కిల్లాం
 గ్రామంలో భీభత్సం సృష్టించారని, తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. స్వయంగా డి.జి.పి.
 గారు సంఘటన జరిగిన స్థలానికి వచ్చారు. నేను ఆరోజు అనుకోకుండా
 పొడరాబాదునుండి ఇంటికి వెదుతూ (తమ స్వగ్రామానికి), మార్గమధ్యంలో డి.జి.పి.
 గారు వచ్చినట్లుగా తెలిసి అక్కడ దిగి వారిని కలిశాను. మేమంతా కలిసి ప్రతి ఇల్లు
 స్వయంగా మాశాము. కిల్లాం గ్రామంలో దుండగులు భీభత్సం సృష్టించారు. బాలబాలికల
 పట్ల, స్త్రీల పట్ల దుండగులు ఎలా ప్రవర్తించారనేది మేము అనుపశ్యంమ
 సందర్శించినప్పుడు స్థానిక శాసనసభ్యులు చెప్పారు.

ఆ గ్రామంలో ఫ్లెరింగ్ వరకు సంఘటనలు రావడానికి రూపకల్పన ఎవరు చేశారనేది
 ఒకసారి అలోచించవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను. జరిగిన దాడి సందర్భంగా ఎంతో
 అస్తి నష్టం జరిగింది. సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారికి హాని చేయాలని చాలా ప్రయత్నించారు.
 ఆరుగురు కేరళ వోల్సులు భద్రత గురించి అక్కడ వుంటే, వారి దగ్గర నుండి రైఫిల్స్
 గుంతుకుని వెళ్లి, ఇతర మరణాయుధాలతో దాడి చేస్తే, సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారిని భద్రత
 కోసం నరసన్నపేటకు తరలించడం జరిగింది. రిపోర్టు అందిన వెంటనే యస్.పి. గారు
 నిందితులను అరెస్టు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఆదేశాలు ఇచ్చారు.

ముఖగాం గ్రామస్థులు కిల్లాం గ్రామం మీద దాడి చేయడమే కాకుండా
 తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలకు సంబంధించిన అస్తులను కూడా ధ్వంసం చేశారు. తమ
 దాడికి ప్రతిగా కిల్లాం గ్రామస్థులు తిరిగి దాడి చేస్తారనే వుద్దేశంతో వారు కర్కలు,
 రాళ్లు, యితర మరణాయుధాలతో సిద్ధంగా వున్నారు. కానీ తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తల
 ఎదురు దాడి జరగలేదు. ఈ లోపుగా వోల్సులు కిల్లాం గ్రామం మీద దాడి చేసిన
 సందర్భంలో, ఆ సంఘటనలో బాధ్యులు అయిన వారిని అరెస్టు చేయడం కోసం ముఖగాం
 గ్రామానికి వెళ్లి, అక్కడ గుమిగూడిన అల్లరి మూక వివక్షజారపాతంగా వోల్సుల మీద
 దాడి చేశారు. ఆ సంఘటనలో జరిగిన తొక్కిసలాటలో సి.ఐ. గారికి పన్ను విరిగింది.
 ఎంతోమంది వోల్సులు గాయపడ్డారు. అల్లరిమూకను చెదరగొట్టడానికి గాలిలో
 కాల్పులు జరిపారు. ఒకటికి పదిసార్లు హెచ్చరించారు. ఈ సంఘటన రాత్రిపూట ఏమీ
 జరగలేదు. పట్లపగలు జరిగింది. పొద్దున పూట వోలాల్స్ పనులు చేస్తూ చూసిన వారు
 J. 3-8

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

వెప్పారు. భాష్యవాయు ప్రయోగం చేసినా లాభం లేకపోయింది. అక్కడ ఇటువంటి
 సంఘటనలు మామూలే కనుక భాష్యవాయువుకి చెదిరిపోలేదు అని నేను
 అనుకుంటున్నాను. ఇంతకుముందు కూడా అక్కడ ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగాయి. వారు
 మంత్రిగా వున్నప్పుడే (శ్రీ డి. ప్రసాదరావు) వారి మనుషులను చెదరగొట్టడానికి గాలిలో
 కాల్పులు జరిపారు. నాకు అందిన సమాచారం నేను చెప్పాను.

(ఆంతరాయం)

అధ్యక్షా, ఈనాడు సంఘటన స్థలానికి పోలీసులు వెళ్లారు. ఫ్లెరింగ్ కూడా జరిగింది.
 పోలీసులకు గ్రామస్థులకు మధ్య ఫ్లెరింగ్ జరిగిందనేది మొదటి విషయం. దాని మీద
 ఎక్కువగా శ్రద్ధ చూపుతున్నారు. రైతాంగానికి జరిగిన నష్టం గురించి, నిమగ్న
 ప్రభాకరరావుగారి మీద జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం గురించి వారు (కాంగ్రెస్) స్పందించడం
 లేదు. జరిగిన సంఘటనల పట్ల మేము కూడా సానుభూతిని వ్యక్తం చేస్తున్నాము.
 గ్రామంలో దండారా చేసి ఇంటికి ఒకరిని చొప్పున దాడి కోసం పంపకపోతే ఇళ్లు లూటీ
 చేస్తామని బెదిరించి, దాడిలో పాల్గొనే విధంగా చేశారు. పాపం, అమాయకులు బెదిరిపోయి
 దాడిలో పాల్గొన్నారు. ఐదుగురు వ్యక్తులు చనిపోయినందుకు సానుభూతిని, బాధను
 వ్యక్తం చేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు న్యాయ విచారణకు ఆదేశించారు.
 పోలీసులు తప్పు చేశారా లేక ఎవరు తప్పు చేశారనేది న్యాయ విచారణ జరిపి న్యాయమూర్తి
 నిర్ణయిస్తారు. నువ్వూ పది లక్షల రూపాయల ఆస్తి నష్టం జరిగింది. సన్నకారు,
 చిన్నకారు రైతులకు సంబంధించిన కరెంటీ మోటార్లు, పెరకు, అరటి తోటలు ధ్వంసం
 అయినాయి. ఈ నాశనానికి బాధ్యులు ఎవరు? కిల్లాం గ్రామం మీద జరిగిన పాతపిక దాడిని
 ఈ సభ్యసమాజం హర్షిస్తుందా? రాష్ట్రం మొత్తం మీద చిన్న చిన్న తగాదాలు జరగడం,
 కేసులు రిజిస్టర్ కావడం బరుగుతూ వుంటుంది. గ్రామంలోని రెండు వర్గాల మధ్య చిన్న
 చిన్న తగాదాలు, గొడవలు జరగడం సర్వసాధారణం. కానీ ఈ విధంగా ఒక గ్రామం మీద
 మరొక గ్రామస్థులు మూకుమ్మడిగా దాడి చేయడం ఎంతవరకు భావ్యం? పోలీసులు
 గాయపడడమే కాకుండా, వారి జీవ్ కూడా ధ్వంసం అయింది. ఎంతో మంది పోలీసులు
 ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నారు. పోలీసులు, సంఘటనకు సంబంధించి బాధ్యులైన
 వ్యక్తులను అరెస్టు చేయడం కొరకు, విధినిర్వహణకు వెదితే వారిపై దాడి చేయడం
 ఎంతవరకు భావ్యం? మనం ఎవరం ప్రత్యక్ష సాక్షులము కాదు. నేను చూసినవి, ప్రత్యక్ష
 సాక్షుల ద్వారా విన్న విషయాలు సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వారికి తెలిసిన విషయాలు

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ములుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన వాతా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

257

వారు (కాంగ్రెస్) చెప్పారు. మాకు తెలిసిన విషయాలు, ప్రత్యక్ష సాక్షుల ద్వారా పిన్న
 విషయాలు మేము తెలుసుకున్నాము. న్యాయవిచారణ జరుగుతున్న విషయం వారికి కూడా
 తెలుసు. ఫైరింగ్ జరిగినప్పుడు న్యాయవిచారణ జరిపించడం అనవాయితీ. గత ప్రభుత్వ
 పాఠాంలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగినప్పుడు హెచ్చరిక సిబ్బందికి జడ్జిత్ న్యాయ
 విచారణ జరిపించిన సంఘటనలు ఏవైనా ఉంటే సభ దృష్టికి తీసుకురావలసిందిగా
 కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వ కాలంలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగినప్పుడు ఏ మేరకు
 ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇచ్చారు? ఒకసారి పరిశీలించవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.
 దాడిలో పాల్గొనకపోతే ఇళ్లు లూటీ చేస్తామని బెదిరించినందున కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలే
 కాకుండా తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు కూడా దాడిలో పాల్గొనడం జరిగింది. వారందరిపైన
 మాకు సానుభూతి ఉంది. సంఘటనలో 5 మంది పోలీసులు కోల్పోయారు. వేరీ (కాంగ్రెస్)
 తాలూకు అగడాలకు, దొర్లన్యానికి భయపడి, ఇళ్లు కోల్పోతామనే భయంతో
 కొంతమంది దాడిలో పాల్గొన్నారు. వారి మనుషులతో అటువంటి ఆలోచన లేదని మనవి
 చేస్తున్నాను. ఇటువంటి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. గతంలో విజయనగరం
 జిల్లాలోను, నెల్లూరులోను కాల్పులు సంఘటనలు జరిగాయి. ప్రభుత్వం అలాడు
 ఎంతవరకు స్పందించింది? ఎంతమంది అధికారులను సస్పెండ్ చేసింది? ఈ సంఘటన
 సందర్భంలో ప్రభుత్వం అక్కడి అధికారులను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి న్యాయవిచారణకు
 ఆదేశించడం జరిగింది. ఎవరైనా యంత్రకంబే ఎక్కువ ప్రభుత్వం నుండి ఏమి ఆశిస్తారు?
 నేను కోరేది ఏమంటే ఎంత ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వగలరో ఇవ్వండి. చనిపోయిన వారి
 కుటుంబ సభ్యులకు మా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాము. పేద వారికి ఇళ్లు పట్టాలు కూడా
 ఇవ్వండి. కిల్లాం గ్రామం మీద దాడి జరిగిన సందర్భంలో నష్టపోయిన సన్న, చిన్న
 కారు రైతులకు, దాడిలో గాయపడిన వారికి నష్టపరిహారం చెల్లించవలసిందిగా
 ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. డి.ఆర్.డి.ఎ. ద్వారా, యస్.సి. ఫైన్స్ కార్పొరేషన్
 ద్వారా ఆర్థిక సహాయం వొంది విద్యుత్ పంపు సెట్లు ఏర్పాటు చేసుకోగా వాటిని కూడా
 ధ్వంసం చేసి, కార్చివేశారు. వేరందరికీ నష్ట పరిహారం చెల్లించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

నిజానిజాలు ప్రకాశం వాతావరణంలో జరిగే న్యాయ విచారణలో చియట పడతాయి.
 మనం అందరం అక్కడ ప్రకాశం వాతావరణం ఏర్పడడానికి తోడ్పడదాము. ప్రభుత్వం
 న్యాయవిచారణకు ఆదేశించింది. అక్కడి అధికారులను బదిలీ చేశారు. రిపోర్టు
 వచ్చినప్పుడు నిజానిజాలు చియటపడతాయి. చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు, దాడిలో
 నష్టపోయిన అస్థులకు, గాయపడిన వారి కుటుంబాలకు ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం
 చేయాలని మరోక సారి తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముబుగాం గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాయలు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

నా అవేదనను సభ దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడానికి అవకాశం కల్పించిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11-10 శ్రీ బద్వం బాదెడ్డి (కార్వాన్):- అధ్యక్షా, మండల, జిల్లా పరిషత్ ప్రాదేశిక
 6. నియోజకవర్గాల ఎన్నికలను ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే నడిపింది. అదే విధంగా మొన్నటి శాసనసభల ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు కూడా ఎన్నో పాత్రలు జరిగాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ రకంగా ఎన్నో దౌర్జన్యాలు, ఎన్నో పాత్రలు జరుగుతున్నదే ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడే బీఫీ ఏజెంట్లు చాలా విషయాలు ముట్టాడారు. శ్రీకాకుళం జిల్లా ముబుగాం గ్రామంలో జరిగిన సంఘటన స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాతనే జరగలేదు. ముబుగాం గ్రామం ధర్మాన ప్రసాదరావు స్వగ్రామమని, అలాగే కిల్లాం గ్రామం సిమ్మ ప్రభాకరరావు స్వగ్రామమని చెబుతున్నారు. ఈ రెండు గ్రామాల ప్రజల మధ్య వైరం ఎంత తీవ్ర స్థాయికి పెరిగిపోయిందో ఈ సంఘటనే ఒక నిదర్శనం. ఇటువంటి సంఘటనలు ఇటీవల జరిగిన శాసనసభ ఎన్నికల్లో కూడ జరిగాయని అక్కడి శాసనసభ్యుడు చెప్పుకోవడం జరిగింది. మరి అటువంటిప్పుడు అప్పుడే పోలీసు ఫోర్స్ను ఎందుకు పెంచుకోలేకపోయాడు? ఎన్నికల రోజున, అటు కాంగ్రెస్ వాళ్లు కానీ, ఇటు తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్లు కానీ దౌర్జన్యాలకు పాల్పడితే వాళ్లను వెంటనే ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు? కిల్లాం గ్రామం నుండి ముబుగాం గ్రామం దాకా ధర్మాన ప్రసాదరావు అనువరులతో ఈ దౌర్జన్యాన్నీ కొనసాగించారని ఎర్రన్నాయుడు చెబుతున్నారు. వారిని అప్పుడే ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు? ఇవి అన్నీ కేవలం వాళ్లు (తెలుగుదేశం పార్టీ) వేసిన తప్పులను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి, అధికార పార్టీ అయిన తెలుగుదేశం పార్టీ ఏదీ మాట్లాడితే అది చెల్లుతుందని ఇక్కడ మాట్లాడటం ఎంతవరకు సమంజసం అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధమైన దౌర్జన్యాలు ఎన్నీ జిల్లాల్లో జరగలేదు. మొన్నటికి మొన్న మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జరిగింది. జిల్లా ఎస్.పి.సి స్వయంగా కొట్టడం జరిగింది. ఏ యే గ్రామాల్లో తెలుగుదేశం పార్టీకి వ్యతిరేకంగా ఓట్లు వేసింది తెలుసుకొని దౌర్జన్యం చేస్తున్నారు. జిల్లా ప్రాదేశిక సభ్యురాలిగా పోటీ చేసిన హర్ష అనే అమ్మాయి తిమ్మాపూరి నుండి హైదరాబాద్ నిట్ కి వస్తూండగా, నాగూరు అనే గ్రామం వద్ద తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు గర్భవతి అని కూడ మాడకుండా దౌర్జన్యం చేశారు. ఎన్నికల్లో ప్రజలు ఏ పార్టీకి అయిన ఓట్లు వేసుకోవచ్చు. దాంట్లో దేదాభిప్రాయం ఉండకూడదు. కానీ ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత లా అండ్ అర్డరును మేయనేట్ యిన్ వేయవలసిన బాధ్యత ఇరువర్గాలకు ఉంది. అయితే ముబుగాం గ్రామంలో ఎన్నికలపుడు

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముటుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995. 259

గొడవలు జరిగితే, వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని దౌర్జన్యకారులను పోలీసులు అరెస్టు
 చేయకపోవడం వల్లనే అయిదు మందిని పోట్లన పెట్టుకొన్నారు. అటువంటి మచ్చ ఈ
 ప్రభుత్వానికి కలిగింది. అయితే ఎర్రన్నాయుడుగారు వెపుతున్నారు - ముటుగాం గ్రామ
 ప్రజలు లాల్ పార్టీలకు, బాప్తువాయు ప్రయోగాలకు వినే రకం కాదని. అయితే అధికార
 దుర్వినియోగం చేస్తారా? ఆ విధంగా మాట్లాడి, ఆ గ్రామం మొత్తాన్నీ దిగజార్చే విధంగా
 మాట్లాడడం ఎంతవరకు సమంజసం? కాల్పుల్లో కేవలం కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన వారే
 ఎందుకు చనిపోవలసి వచ్చింది? అంటే మీరు గురి పెట్టి కుక్కలను వేటాడినట్లు వేటాడి
 కాల్పుమని పోలీసులకు మీరు ఏమైనా అదేశాబద్ధమైనా అనుమానం మాకు
 కలుగుతున్నది. జిల్లాలో వేరే ప్రతిపక్ష పార్టీలు ఉండకూడదనే నిర్ణయానికి ఈ
 తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిందేమోననే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఈ రకంగా కాల్పు
 చంపిన తరువాత, డి.జి.పి.ని పంపాం, న్యాయ విచారణ జరిపిస్తామంటున్నారు.
 న్యాయవిచారణ ఎవరితో జరిపిస్తున్నారండీ? రిటైర్డ్ జడ్జికి అంటే సెషన్స్ జడ్జితో
 జరిపిస్తామంటున్నారు. సరైన న్యాయం జరగాలంటే, ప్లాక్ రూస్ సిటింగ్ జడ్జితో న్యాయ
 విచారణ జరిపించండి. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఇటువంటి సంఘటనల్లో
 ఎంత ఎక్స్ క్రేషియా ఇచ్చారని ఎర్రన్నాయుడుగారు అడుగుతున్నారు. వాళ్ళకు (కాంగ్రెస్)
 మానవత్వం లేక తక్కువ ఇచ్చి ఉండవచ్చు. కానీ పేద వాళ్ళ దేవుడిగా భావించే ఎన్టీఆర్
 నాయకత్వంలోని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అయినా చనిపోయిన కుటుంబాలకు ఒక లక్ష
 రూ.ల చొప్పున ఎక్స్ క్రేషియా ఇవ్వవచ్చు కదా? అదే విధంగా, కిల్లాం, ముటుగాం
 గ్రామాల మధ్య ఉన్న సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు ఎవరయితే పంటలు
 పోగొట్టుకొన్నారో, వారికి కూడా నష్టపరిహారం చెల్లించాలని కోరుతున్నాను. ఈ పార్టీకి
 చెందిన వారు, అపార్టీకి చెందిన వారినీ చూడకుండా, నష్టపోయిన రైతులకు
 నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. అదే విధంగా ప్లాక్ రూస్ సిటింగ్ జడ్జితో విచారణ జరిపితే న్యాయం
 జరుగుతుందని మేము ఆశిస్తున్నాం. అదే విధంగా తేవంగా గాయపడ్డ వారందరికీ 50 వేల
 రూ.లు చొప్పున నష్టపరిహారం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. సంఘటనకు బాధ్యులైన
 ఇద్దరు పోలీసు అధికారులను సస్పెండ్ చేశామనో లేకపోతే బ్రాన్స్ ఫర్ చూశామనో చెప్పడం
 మంచి పద్ధతి కాదు. అక్కడ ఉన్న ఎస్.పి.నిర్దక్షిణ, అప్పమత్తే కారణం వల్ల ఈ సంఘటన
 జరిగింది కాబట్టి, అతని మీద కూడా చర్య తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని
 కోరుకుంటున్నాను. ఎన్నికలను మేము శాంతియుతంగా, విషయవంతంగా నిర్వహించామని
 హామ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పుకుంటున్నారు. కానీ నాకు తెలిసినంత వరకు ప్రతి జిల్లాలోనూ
 ముటుగాం వంటి సంఘటనలు జరిగాయి, బూత్ ల ఆక్రమణ జరిగింది. ఈ రోజున వాటి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
జరిగిన పోలీసు కాబ్బులు, కిల్లాం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు అన్తి పీఠ్యం సం గురించి.

అన్నింటి గురించి సమగ్రంగా చర్చించుకోవాలి. ఇటువంటి సంఘటనలు ఇక ముందు
జరగకుండా, శాంతియుతంగా ఉండేందుకు అన్ని పార్టీల వారు, ప్రజలు కూడ
ప్రభుత్వానికి సహాయం అందించాలి అని కోరుతూ, నాకు ఆ అవకాశం ఇవ్వినందుకు
ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రాజశేఖరం (ఉబుకూరు):- అధ్యక్షా, 11వ తేదీ ఉదయం ముఖ్యంగా
గ్రామంలో జరిగిన గౌరవంఘటన గురించి ఇంతకుముందే కోదండరెడ్డిగారు, తక్కిన
పెద్దలు చెప్పారు.

11వ తేదీ ఉదయం పోలీసు అధికారులను ప్లైరింగ్ జరిపే ముందు ఏ విధమైన
లాఠీఛార్జ్ కానీ, బాష్పవాయు ప్రయోగం కానీ జరపకుండా కాబ్బులు జరిపి, అనేక
మందిని పోలీసు పెట్టుకొన్నారు. అయిదుగురిని కాల్చి చంపడం జరిగింది. దాని మీద మా
నిరతనను జిల్లా అధికారులకు తెలియచేసుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు రిక్వెర్డు
జిల్లా జడ్జితో విచారణ జరిపిస్తామని ఆదేశానివ్వడం జరిగింది. నేను జ్యుడిషియల్
ఎంక్వయిరీని కిందపరుస్తున్నట్లు కాదు కానీ, ప్లాక్ రూప నిబింగ్ జడ్జితో విచారణ
జరిపిస్తే, నిజానిజాలు వెల్లడవుతాయని మే ద్వారా గవర్నమెంట్ కు విన్నవించుకుంటున్నాను.
అలాగే కాంపెన్సేషన్ విషయం. రూ. 10 వేల యిస్తామని గవర్నమెంటు ప్రకటించడం
జరిగింది. ఇది ఏవిధంగానూ చాలదని మీకు కూడా తెలియనిది కాదు. లక్ష రూపాయల
చొప్పున కాంపెన్సేషన్ యివ్వడం సముచితంగా వుంటుందని కోరడం జరిగింది. దీనికి
సంబంధించి మద్దుతుగా రాజ్యసభ సభ్యులు హనుమంతరావుగారు మొన్న 19వ తేదీనుండి
నిరవధిక నిరాహారదీక్ష మా జిల్లాలో ప్రారంభించడం జరిగింది. ఆయన ఆరోగ్యం
క్లిషించడంతో అరెస్టు చేసి ఆసుపత్రిలో చేర్చడం జరిగింది. మీకు మనవి చేసేది, ఎన్నికలు
జరిగిన ముఖ్యంగానే కాదు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో యిలాంటి సంఘటనలు అనేకం
జరిగాయి. ఉదాహరణకు మా మూడు జిల్లాలకు సంబంధించి 37 మంది శాసనసభ్యులతో
నేను కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుడిగా గెలిచాక, నా మీద ఓడిపోయిన అక్కసుతో, ద్వేషంతో,
దుర్బుద్ధితో కళావెంకటాపుగారి స్వగ్రామం రేగడిలో మొన్న 10వ తేదీన నా మీద హత్యా
ప్రయత్నం జరిగింది. అదృష్టవశాత్తు నేను కారులో లేను. ఆ కారు ఫోటోలు కూడ
మీకు సమర్పించడం జరుగుతుంది. నేను ఆ విషయాలను డి.జి.పి. గారికి, డి.ఐ.డి.
గారికి, ఎస్.పి. గారికి, ఎ.ఎస్.పి.గారికి చెప్పుకోవడం జరిగింది. ఇంతవరకూ సరైన
యాక్షను తీసుకోలేదు. ఈ సంఘటన పోలీసువారి సమక్షంలో కళావెంకటాపుగారి నోదరుడి
కుమారుడు కిమిడి సూరప్రన్నయ్యుడి ఆధ్వర్యంలో 2 వందల మంది కార్యకర్తలతో నా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా మురుగాంగం గ్రామంలో
 జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లాంగం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

261

కారు మీద దాడి జరిగి, కారు ధ్వంసం చేయడం జరిగింది. ఆరోజు నేను పక్క గ్రామం
 అయిన ఉబుకూరులో ఉండటం వల్ల రక్షించడాన్ని భేకపోతే హత్య చేయబడి ఉండేవాడిని.
 మొన్నటి రోజున బ్రిటికి ఉండకపోతే అసెంబ్లీలో సంతాప తీర్మానం కూడా జరిగి ఉండేది.
 ముఖ్యంగా మనవి చేసేది, ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఒక శాసనసభ్యుని ప్రాణాలకే భద్రత
 లేనప్పుడు సామాన్యులైన పేద ప్రజానీకానికి ఏం భద్రత ఉంటుంది? దోషులు ఎంత పెద్ద
 వారైనా శిక్షించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా నీయోజకవర్గంలో ఒప్పంగి గ్రామంలో
 వాసుదేవరావు అనే వ్యక్తిని తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు 10వ తేదీన ఎలక్షను, రోజున
 కొట్టివెళ్ళడం జరిగింది. అతడు 11వ తేదీన చనిపోవడం జరిగింది. 13వ తేదీనాడు
 డి.జి.పి. గారు శ్రీకాకుళం వచ్చినప్పుడు ఈ హత్య వెనుక ఒక ప్రముఖ తెలుగుదేశం
 కార్యకర్త వాస్తవ ఉందని, ఆయన ఒక అడ్వకేటు అని మేము చెప్పడం జరిగింది. ఆయన
 తమ్ముడి గారి వివాహానికి డి.జి.పి. గారు వెళ్ళడం జరిగింది. ఇలా అయితే వోలేసు వ్యవస్థ
 దోషులను ఎంతవరకూ పట్టుకుంటారని సందేహం కలుగుతుంది. కళాపెంకటాపుగారు
 ప్రభుత్వం మాది, హోం మినిస్టర్ గారు నా స్నేహితుడు అని ఏమీ చేసినా వెల్లుతుందని
 అనడం, ఈ విధంగా...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సభలో లేని వ్యక్తుల పేర్లు వద్దండి.

శ్రీ పి. రాజకేఖరం:- నా ప్రాజెం గురించి నేను మాట్లాడుకోవాలి. నేను నా
 ప్రాణాల గురించి చెప్పుకోవాలనుకుంటున్నాను. ఇది నా జీవితానికి సంబంధించింది. అయితే,
 ఈ పరిస్థితులలో నేను మనవి చేసేది, దోషులను ఎంతటివరైనా యాక్షను తీసుకోవాలి. కానీ
 యింతవరకూ యాక్షను తీసుకోలేదు. వోలేసు అధికారులకు చెప్పాము. మే ద్వారా
 ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసేది, ఒప్పంగి, మురుగాంగంలో జరిగిన
 సంఘటనలు, నా కారు దామెకి విషయాలలో సరైన యాక్షను తీసుకోవాలి. వర్య
 తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా.

శ్రీ డి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రిగారు పోయి వచ్చానంటున్నారు. ఆయనను
 మాట్లాడనివ్వండి.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా మురుగాం గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాలులు, కిల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ బి. సీతారాం:- శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మురుగాం సంఘటనతో బాటు మరో రెండు గ్రామాలు కిల్లాం, మాకివలసలలో జరిగిన సంఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ మూడు గ్రామాల సంఘటనలకు లీంకు ఉంది. ఈ పరిస్థితి తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల మేరకు ఈ మూడు గ్రామాలను నేను పర్యటించడం జరిగింది. అక్కడ జరిగిన యాదార్థమైన పరిస్థితిని ఈ సభకు వివరించవలసిన బాధ్యత ఉంది కాబట్టి, మే ముందు నీలబడి వివరిస్తున్నాను. 10వ తేదీ మనకు రెండవ విడత స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు జరిగాయి. ఈ మాకివలస, కిల్లాం, మురుగాం, మూడు గ్రామాలూ బ్యారాంగ్రిట్ గా వుంటాయి. మురుగాం గ్రామం జనాభా రేతా గానీ, మరి దేనివల్లన్నాగానీ, చాలా పెద్ద గ్రామం. కిల్లాం, మాకివలస తర్వాతగా వుంటాయి. అక్కడకు వెళ్ళాక మేము అర్థం చేసుకున్నది, అక్కడి ప్రజలు యిచ్చిన సమాచారాన్ని బట్టి, 10వ తేదీనాటి ఎన్నికలలో మురుగాంలో పోలింగు బాతులను క్యాష్చర్ చేసుకున్నారు. మాకివలసలో జిల్లా ప్రజాపరిషత్తు మాజీ ఉపాధ్యక్షులు సిమ్మ రామినాయుడు అక్కడ ఉండగా ప్రశాంతంగా ఎన్నికలు జరుగుతూ ఎవరి ఓటు వారు వేసుకుంటున్నారు. కిల్లాంలో సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారు, మాజీ శాసనసభ్యులు ఉన్నారు. అక్కడ ఎన్నికలు జరిగాయి. ఉదయం 11-12 గంటల ప్రాంతంలో మురుగాం నుంచి లారీలలో జనాలు వచ్చి పోలింగ్ బాతులను క్యాష్చర్ చేసుకోవాలని చేసిన ప్రయత్న ఫలితమే ఈ ఉదంతానికి, సంఘటనలకు దాని తీతాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా అక్కడకు కొందరెడ్డిగారు, పెద్దలు అక్కడకు వచ్చి సందర్శించి వెళ్ళారు. వారు విషయాన్ని సమగ్రంగా చెప్పి వుంటే మేము చాలా సంతోషించి వుండేవాళ్ళం. అక్కడ మాకివలసలో సన్న, వీన్నాకారు రైతుల పెరుకు తోపులు, అరటి తోటలు, డి.ఆర్.డి.ఏ. రుజులు ద్వారా యిచ్చిన రైతుల వ్యవసాయ పంపు సెట్లు అన్నీటినీ విధ్వంసం చేశాక ప్రభాకరరావుగారు ఏ క్షణానైనా తనపై దాడి జరగవచ్చుననే ఆలోచనతో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసుకున్నారు. తాను కొంతరి ఎటాకిను దేనేకీ ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆ ఉద్దేశంతో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసుకున్నాక ఆరోజే వారికి ప్యాజెక్షను కూడ కల్పించబడింది. కల్పించేక, ఎంతమంది ఉన్నారో తెలుసుకుని మొత్తం లారీలతో మురుగాం నుంచి కిల్లాం రావడం జరిగింది. కిల్లాం రావడంతోనే పెరువ వద్ద ఒక ఆడమనిషి వుంటే ఆమెను పెరువులోకి వేసిరేకారు. ఒక డిన్నకుర్చుకు బ్యాషన్సుకు వెళ్ళి వస్తూ వుంటే అతడి చేతినీ విరిచి పడేశారు. గ్రామంలోకి ఎంతరి అవుతూనే భీభత్సాన్ని సృష్టిస్తూ, పేదల యిళ్ళను అగ్గిపూలులు వేసి విధ్వంసంవేసి ఆరాచకాన్ని సృష్టించారు.

(శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి లేచి నీలబడి మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించారు.)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము రద్దీకి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ముబగాం గ్రామంలో
జరిగిన పోలీసు కాబులు, కిల్లాం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపేట్ జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995

263

శ్రీ జి. నేతారాం:- దయచేసి వినాల్. ముబగాంలో ఏమి జరిగిందో చెబుతాను. ఇది
ఎలా వుందంటే 'మొగుట్టి కొట్టి మొగసాల కెక్కిందట' అలా వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి
ఆదేశాల మేరకు వాస్తవాలను వివరిస్తున్నాను. మేకు మింగుడు పడకపోవచ్చు.
దయచేసి వినండి. ప్లీజ్.

శ్రీ సిపాద్. పితల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 304లో ప్రతీపక్కు సభ్యులు అడిగిందానికి
మంత్రిగారు జవాబు చెప్పారే.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నేను అయినకు అవకాశం ఇచ్చాను.

శ్రీ జి. నేతారాం:- అధ్యక్షా, ఈరోజు...

11.30

ఉ.

(కాంగ్రెసు (ఐ), సి.పి.ఐ. డి.డె.పి.కి చెందిన గౌరవ సభ్యులందరూ లేవే తమ
అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

శ్రీ సిపాద్. పితల్ రెడ్డి:- దయచేసి వినండి. హోం మంత్రిగారు దీనికి సమాధానం
చెప్పవలసి ఉంది. ఈయన ఉపన్యాసం విమర్శించడం?

శ్రీ జి. నేతారాం:- హోం మినిస్టరుగారు తప్పకుండా సమాధానం చెబుతారు గానీ
జిల్లా మంత్రిగా చెప్పవలసిన బాధ్యత నాకుందని అనుకుంటున్నాను వారు కొన్ని మాటలు
చెప్పారు. మంత్రులు పోలేరు. శాసనసభ్యులు పోలేరు. అన్నదానిపై మేము వెళ్లి ఏమి
చర్యలు తీసుకున్నామో దయచేసి వినాల్. ప్రభుత్వపరమయిన చర్యలు ఏమీ తీసుకున్నామో
చెప్పారన్న బాధ్యత మాకుంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. కొండంబరెడ్డి:- స్పీకర్ సార్, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు అలాగే గజపతి
రాజుగారు ఉన్నారు. వారు బాగా రూల్స్ తెలిసిన వారు. ఎప్పుడూ రూల్స్ బుక్ చేతులో
పెట్టుకొని అప్పుడప్పుడు ముమ్మలను రూల్స్ అడుగుతుంటారు. ఎప్పుడయినా, ఎవరైనా 304
J. 3-9

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టి.
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995
శ్రీకాకుళం జిల్లా మమగాం గ్రామంలో
జరిగిన వోలేసు కాయలు, కిల్లా
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

క్రింద నోటీసు ఇస్తే ఎవరు ఇచ్చారో వారు మాట్లాడాలి. నోటీసు ప్రధానంగా మేము
ఇచ్చాము. దీంతో మంత్రిగారు వివిధంగా పోల్చుకుంటున్నారా? గతంలో కూడా మంత్రులు
వివిధంగానూ ఈ విధంగా పోల్చినదం జరిగలేదు. మంత్రిగారు మాట్లాడడం ఎక్కడా
చూడలేదు. అక్కడ ఎంతో మంది చనిపోయి వుంటే దానిని కప్పిపెద్దదానికి మంత్రిని ఈ
విధంగా వారుకోవడం మంచిది కాదు. ఇది సమాజసమా? అలాగే గణపతి రామగారు,
మీరు చెప్పండి. ఇది సమంజసమా?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, under Rule 304,
normally those Members who are signatories to the notice
only are allowed to speak, but over the years a convention
got developed. Because of the multi-party system more than
one Member from the same party is signing the notices and
substantially the second speaker from the same party is
repeating what the first speaker has stated. Therefore, a
convention has developed in the House that the first
signatory in the Party should be chosen to speak. There are
instances previously wherein 50 Members and even 100 Members
were signatories to a notice. Unfortunately, yesterday the
Congress Party insisted that every signatory must be
permitted to speak. This is one aspect of the problem. I
would like to suggest that if there are two or more
signatories from the same party, let the political party
decide as to who should project the substantial point and
the rest of the signatories might confine.

(Interruptions)

This is unfair. The rest of the signatories might confine to
seeking clarifications. It is no doubt unusual that another
Minister gets up and gives clarification. everything here is
being in an unusual style. Let all the floor leaders sit and
sort out, otherwise it will take us nowhere.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
జరిగిన వోలేసు కాలులు, కిల్లాం
గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ. ఎస్.
ప్రభాకరరావుపై జరిగిన వాత్యా ప్రయత్నం
మరియు ఆస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

265

(శ్రీ జి. వేటారాం మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించసాగారు)

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- క్వారిఫికేషన్ అడిగితే ఈ ఉపన్యాసం ఏమిటి సార్.
అవమనండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- కోర్ట్ చెయ్యండి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, కొన్ని సందర్భాలలో చర్చలు కొంత దారి
తప్పినప్పుడు దానిని దారికి తీసుకురావడానికి, శాసనసభ యొక్క సత్ సంప్రదాయాలను
పునరుద్ధరించడానికి హనుకోక తప్పదు. గౌరవ మంత్రీగారు అలాగే గణపతిరాజుగారు దీనికి
అంగీకరిస్తారా? ఇటువంటి రూల్ సంస్కరించండి. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు
సమస్య చాలా తీవ్రమయింది. గౌరవ మంత్రీగారికి ఒంటరెన్నో ఉంది. చొరవ వుంది.
చెప్పాల్సిన అవసరం ఉండవచ్చు. రాజ్యాంగం బద్ధంగా ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్రతినిధి
కార్యవహానికాని రెజిస్ట్రార్ గా కాదు. రెజిస్ట్రార్ 304 ఇచ్చిన వారు అవత్తం గానీ, ఈ
పక్షం గానీ, తమరు వెళ్లి మార్చే అది వేరే కానీ Executive is absolutely a
different wing according to the Constitution. దాని తరపున హోం
మినిస్టర్ గారు సమాధానం చెబుతారు గానీ, క్యాబినెట్ అనుమతి లేకుండా మరొక మంత్రీ,
జిల్లా మంత్రీ అయినప్పటికీ ఈ చర్చలో తమ అనుభవాలు చెప్పడానికి వేలులేదు. ప్రత్యేకించి
వారు తలచుకుంటే సభ్యుడిగా తమ అనుమతితో ఇంగ్లీషులో కావచ్చు. చర్చలో
ఎగ్జిక్యూటివ్ సభ్యునిగా వున్నవారు భాగస్వామి అయి, హోం మినిస్టర్ గారు చెప్పాల్సిన
సమాధానం వారు చెప్పడం ఏమాత్రం న్యాయ సమ్మతం కాదని చిక్కితర్ గా అబ్జర్వన్ రైట్
వేస్తున్నాను. క్షమించండి. నేను అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. దయచేసి ఆ సంప్రదాయాన్ని
పునరుద్ధరిస్తే సభ నడుస్తుంది.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- What Mr. Rajeshwar Rao
said is quite correct, as far as the parliamentary practices
go. If you have decided to permit, I have nothing to say.
But, this is not the practice.

(అంతరాయం)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కిల్లం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ సిపావ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దయచేసి నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్... అధ్యక్షా... పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్... మే మంత్రే మేరు చెప్పింది వినడంలేదు. మేరు చెప్పిన తరువాత కూడా మంత్రులు వినకపోతే ఎట్లా సార్... అధ్యక్షా, నాకు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వండి. మంత్రులు మే మాట విననప్పుడు చీఫ్ మినిస్టరుకు చెప్పండి. కన్వెనెన్స్ మినిస్టర్కు చెప్పండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిపావ్. విఠల్రెడ్డి:- మే ఆదేశాలను ఉల్లంఘిస్తున్నారు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- విఠల్రెడ్డిగారూ, నేను ఆన్సర్ చెబుతున్నాను. దయచేసి వినండి.

శ్రీ సిపావ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ 304 నిబంధన ఏ ఉద్దేశ్యంతో పెట్టారు? చాలకష్టం వాళ్లు...

శ్రీ బి. సీతారాం:- అధ్యక్షా, నేను మే పర్మిషన్ తీసుకున్నాను. నన్ను ఎందుకు మాట్లాడనవ్వరు?

శ్రీ సిపావ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 304 యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం సమస్య యొక్క తీవ్రతను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువెళ్లడం అని నా ఉద్దేశ్యం. దానికి వ్యతిరేకంగా సభ్యులలో తగాదాలు సృష్టించడానికి వారు మాట్లాడుతుంటే, ఇది వివాదాస్పదంగా నయారపుతుంది తప్ప ప్రయోజనం ఉండదు. కాబట్టి ఎవరయితే 304 నిబంధన క్రింద నోటీసు ఇచ్చారో వారికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, we have understood the point which the Hon. Member Sri Vittal Reddy wants to

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన పోతా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

267

make out. We also know the Rules. It is not that we do not know the Rules. I want to inform the House that these Rules were deviated by the previous Government when they were in power. When matters were discussed under Rule 304, their Ministers also participated. We would like to go back to the parliamentary procedure. We are welcoming the suggestion. We request all the Members cutting across the party lines to abide by the decision of the Chair and not to filibuster like this.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నరసన్నపేట పోలీసు స్టేషనుకు 12 కి.మీ దూరంలో ఉన్న పోలంకి మండలంలో ముఖ్యంగా అనే గ్రామం ఉంది. ఇది కాంగ్రెసు పార్టీనాయకుడు, మాజీ మంత్రి అయిన శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావుగారి స్వగ్రామం. అక్కడ ముఖ్యంగా గ్రామస్థులకు, కిల్లం, మాకివలసలకు మధ్య రాజకీయ వైషమ్యం ఉంది. తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడు, మాజీ శాసనసభ్యుడు అయిన శ్రీ సిమ్మ ప్రభాకరరావు కిల్లం గ్రామానికి చెందినవారు.

ఇటీవల జరిగిన మండల, జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలలో ఇరు వర్గాలు ఆ ప్రాంతంలో రాజకీయ ఆధిపత్యం కోసం తీవ్ర కృషి చేశారు. 10-3-1995వ తేదీన జరిగిన రెండవ విడత జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలలో, ముఖ్యంగా గ్రామపు ధర్మాన ప్రసాదరావుగారి అనుచరులు అయిన, నోదరుడయిన ధర్మాన కృష్ణదాస్ నాయకత్వంలో మారణాయుధాలతో చట్ట పీరుద్ధంగా గుమిగూడి ఎన్నికలకు అంతరాయం కలిగించేందుకు కిల్లం, మాకివలస గ్రామాలకు వెళ్ళినారు. వారు పత్తర్ల వరంగంలోని గ్రామస్థులకు చెందిన పెరకు పొలాలకు సిప్పు పెట్టి మోటారు షెడ్యూలను, అరటి తోటలను ధ్వంసం చేశారు. ఇది నరసన్నపేట పోలీసు స్టేషనులో 147, 148, 427, 435 విభాగాల క్రింద 1995లో 50వ నెరానికి సంబంధించిన విషయం. అయినప్పటికీ, ఆ ప్రాంతంలో పోలీసు పెట్రోలింగు విస్తృతంగా ఉన్నందున ఎన్నికకు అంతరాయం కలిగించాలన్న వారి ప్రయత్నాన్ని వమ్ము చేయడమైంది. 11-3-1995వ తేదీన అంటే పోలీసు జరిగిన మరుసటి రోజున కిరిగి 300 మంది ముఖ్యంగా గ్రామస్థులు చట్ట పీరుద్ధంగా గుమిగూడి ఉధ్యం సుమారు 8:30 గంటలకు కిల్లంకు వెళ్ళారు. వారు సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి ఇంటిపై దాడి జరిపి

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995, శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన పోలీసు కాల్పులు. కిల్లా గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపే జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి పిధ్వంసం గురించి.

ధ్వంసం చేశారు. అదృష్టవశాత్తు శ్రీ సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారు ఈ దుర్ఘటన నుండి తప్పించుకున్నారు. ఈ గుంపు ఆ గ్రామంలో విధి నిర్వహణపై వున్న ఒక 'కేరళ పోలీసు' రైఫిలీను కూడా లాక్కొన్నారు. గ్రామంలోని శ్రీ సిమ్మ ప్రభాకరరావుగారి మద్దతుదారులు పెక్కు మందిని కూడా వారు కొట్టారు. 6 సంవత్సరాల బాబునితో సహా 13 మంది గాయపడ్డారు. ఈ సంఘటనల గురించి సరసన్నపేట పోలీసులకు ఫర్యాదు చేయగా, బి.పి.సి. 147, 148, 324, 326 విధానాల క్రింద 1995లో 3జవ నేరంగా కేసును రిజిస్టరు చేయడం జరిగింది. దరిమిలా, ఈ అల్లరి మూక ముఖ్యంగా గ్రామానికి తిరిగి వచ్చి, మధ్యాహ్నం సుమారు 12 గంటలప్పుడు మరల గ్రామాలపై దాడి చేయడానికి పూనుకున్నారు. వారు బరిసెలు, కర్కలు, కత్తువబోరిగ, రాళ్లు మొదలైన మారణాయుధాలను కలిగి ఉన్నారు. కిల్లా గ్రామానికి చెందిన కొందరు చట్ట విరుద్ధమైన అల్లరి మూకగా ఏర్పడి జరిపిన దాడిని గురించి తెలుసుకొన్న సరసన్నపేట పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఆ కేసులోని నిందితులను అరెస్టు చేయడానికి ముఖ్యంగా హుటా హుటాని వెళ్లారు.

కొంత మంది పోలీసులతో సహా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఆ గ్రామానికి వెళ్లగానే, ఆ గ్రామంలో అప్పటికే చట్టవిరుద్ధంగా గుమిగూడిన అల్లరి మూక ఈ పోలీసు పార్టీపై వశిక్తగా రహితంగా దాడి చేశారు. ఇన్స్పెక్టరు పాపూరికలు చేసినప్పటికీ, అల్లరి మూక రాళ్లను విసిరుతూ పోలీసులపై దాడి చేశారు. తొక్కిసలాటతో ఇన్స్పెక్టరు గాయపడ్డారు. అయిన పన్ను విరిగింది. పోలీసు కీపు పూర్తిగా ధ్వంసమయింది. రాళ్లను విసిరినప్పుడు పెక్కుమంది పోలీసులు కూడా గాయపడ్డారు. పరిస్థితి తదుపరి తప్పిపోతుండడంతోనూ, లాల్ షార్జి వల్ల లాభం లేక పోయినందుననూ, ఇన్స్పెక్టరు స్వయంగా రైఫిల్ తీసుకొని అల్లరి మూకను చెదర గొల్పేందుకు గాలిబోకి ఏడు రౌండులు కాల్పులు జరిపారు. అయితే, ఈ కాల్పులవల్ల లాభం లేకుండా పోయింది. అల్లరి మూకపోలీసులపై ఇంకా విరుచుకుపడి, ఇండు మిండు చిత్తవధ చేయడానికి పూనుకున్నారు. ఈ నిరాశాజనకమైన దశలో ఇన్స్పెక్టరు అల్లరి మూకను పాపూరించి, ఆ విమూఢ అల్లరి మూకపై కాల్పులు జరుపవలసిందిగా పోలీసు బలగానికి ఉత్తరువు చేశారు.

ఈ కాల్పుల్లో (1) తెలుగు రమణ, (2) రావడ రాజయ్య, (3) తెలుగు అప్పారావు, (4) మురపాక నేలయ్య, (5) పల్లి నేలయ్య అనే ఐదు మంది వ్యక్తులు మరణించగా మరో నలుగురు గాయపడ్డారు. లాల్ షార్జీతో ఒక వ్యక్తి గాయపడ్డారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1993న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా మబుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అన్ని విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

269

సంఘటనా స్థలంలో మారణాయుధాలను వదలి గుంపు పారిపోయారు. ఈ సంఘటన ఫలితం
 ఐదు మంది వ్యక్తులు ప్రాణాలను కోల్పోవడం దురదృష్టకరం.

పోలీసు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరుతోసహా 18 మంది పోలీసులు గాయపడ్డారు.
 శ్రీకాకుళం ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ఇన్వేషంబుగా నలుగురిని చేర్చడం జరిగింది. మిగిలిన
 వారు అవుట్ పేషంబుగా చికిత్స పొందారు. డి.ఎస్.పి., ఎస్.పి., హుదాహుదీన
 సంఘటన స్థలాన్ని సందర్శించి, పరిస్థితిని పూర్తిగా అదుపు చేయడానికి అవసరమైన అన్ని
 ఏర్పాట్లను చేశారు. డి.జి.పి. కూడా స్థలాన్ని సందర్శించారు.

నరసన్నపేట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరును బదిలీ
 చేయడమైనది. మరణించిన ఐదుగురు సమీప బంధువలకు ఒక్కొక్కరికీ రూపాయలు
 10,000 వంతున, గాయ పడిన అయిదుగురు వ్యక్తులకు ఒక్కొక్కరికీ రూ. 1000/-ల
 వంతున ఎక్స్‌గ్రేషియాను మంజూరు చేయడం జరిగింది.

ఈ విషయమైన విచారణ జరపడానికి జిల్లా సెషన్సు జడ్జి (రిటైర్డు) శ్రీ
 పద్మానాభగౌడ్ నేతృత్వంలో ఏకసభ్య విచారణ సంఘాన్ని నియమిస్తూ ప్రభుత్వం
 20-3-1995 తేదీ ప్రధాన పరిపాలన (ఎల్.ఓ.) శాఖ ఎం.ఎస్. నెం. 79 జి.ఓ. లో
 ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది.

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా ఒకమాట చెప్పాలి. సంఘటన జరిగిన వెంటనే ప్రభుత్వ
 అధినేత ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ మాత్రం అస్కారం ఇవ్వకుండా ఒక సీనియర్ రిటైర్డ్ జిల్లా
 జడ్జిని విచారణ నిమిత్తం నియమిస్తూ ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ సంఘటనలో ప్రాణాలు
 కోల్పోయిన వ్యక్తుల కుటుంబాలకు రూ. 10,000/- వోలన ఇవ్వడం జరిగింది. గౌరవ
 సభ్యులు కోదండరెడ్డిగారు, లక్ష్మజరావుగారు, బాత్‌రెడ్డిగారు, ఎర్రన్నాయుడుగారు,
 నేతారంగారల అభిప్రాయాలు తేసుకోవడం జరిగింది. కోదండరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ,
 ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికలు నిష్పక్షపాతంగా జరుపవలసిన బాధ్యత అధికారంలో ఉన్న పార్టీపై
 ఉందని చెప్పడం జరిగింది. మూడు కోట్ల 21 లక్షల మంది ప్రజలు స్థానిక సంస్థల
 ఎన్నికలలో తమ ఓటు హక్కు వినీయోగించుకోవడం కోసం పూర్తి స్థాయిలో బందోబస్తు
 ఏర్పాటు చేసే నిమిత్తం, మిగతా రాష్ట్రాల నుంచి పోలీసులను తెప్పించుకోవడం జరిగింది.
 ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ ప్రజాస్వామ్య పరిధిలో ఉన్న అన్ని రాజకీయ పార్టీలపై ఉన్నదన్న
 గౌరవ సభ్యుల అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈ సంఘటనపై ప్రభుత్వం
 స్పందించలేదు అనేది వాస్తవం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంఘటన గురించి వీన్న

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముటుగాం గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్యులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

వెంటనే మాజీ జడ్జిగారిలో విచారణ సంఘం నియమించారు. మరణించిన వారి కుటుంబాలకు
 ఎక్స్‌గ్రేషియా కూడా చెల్లించడం జరిగిందని మనవి చేసుకున్నాను.

లక్కజరావుగారు శ్రీకాకుళం జిల్లా శాంతియుత వాతావరణానికి అలవాటుమని,
 జిల్లాలో ఇటువంటి సంఘటన జరగడం సమంజసం కాదని చెప్పారు. శాంతి భద్రతల
 గురించి తమకు తెలుసు. భారతదేశంలో విలువలతో కూడుకున్న పార్లమెంటరీ
 ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఉంది. అటువంటి అత్యున్నతమైన విలువలు కలిగిన పార్లమెంటరీ
 వ్యవస్థలో వచ్చిన రాజకీయ పార్టీలకు ఓటు వేసి గెలిపించుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉంది.
 శాంతియుతంగా ఎన్నికలు నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా ప్రభుత్వం ఉంది. అక్కడ శాంతి
 భద్రతలు పరిరక్షించడానికి, పంటలు నష్టపోయిన రైతాంగానికి, కాల్యులలో మరణించిన
 కుటుంబాల వారికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం వంటి సహాయక పర్యలు చేసే విషయం ప్రభుత్వం
 పరిశీలిస్తుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను.

ఎర్రన్నాయుడుగారు మాట్లాడుతూ, శ్రీకాకుళం జిల్లా పూర్తిగా ప్రశాంత వాతావరణం
 కలిగిన జిల్లా అని చెప్పారు. ఈ సంఘటనతో సంబంధంగల వ్యక్తులు ఏ పార్టీ వారైనా
 వారు చట్ట పరిధిలో సమానమైనవి, ఈ సంఘటనను మనమందరమూ లోతుగా
 పరిశీలించవలసిన అవసరం వుందని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. కాంగ్రెసు పార్టీ కానీ,
 తెలుగుదేశం పార్టీ కానీ, అధికారంలో ఏ పార్టీ ఉన్నా, ఎన్నికలు నిష్పక్షపాతంగా జరపాలని గౌరవ
 సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. వారి అభిప్రాయాన్ని నేను గౌరవిస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో
 రాజకీయ పార్టీలు వస్తూ వుంటాయి, పోతూ వుంటాయి. పార్టీ ఏదీ అధికారంలో
 ఉన్నప్పటికీ ప్రజాస్వామ్య విలువలు ఏ విధంగా కాపాడుతున్నారు అనే దాని మీద వారి ఉనికి
 ఆధారపడి ఉంటుంది. బాల్‌రెడ్డిగారు చెప్పిన దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను.
 రాజేంద్రరావుగారు చెప్పారు. కళావెంకటాపుగారు 10 సంవత్సరాలు ఇక్కడ గౌరవ
 సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారి మీద ఆరోపణ చేయడం జరిగింది. ఏదైనా, గౌరవ సభ్యులకు
 అన్యాయం జరిగితే, ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి న్యాయం చేకూర్చుతుంది. ఇంక
 రాజశేఖర్‌గారి రక్షణ విషయంలో ప్రభుత్వం చొరవ చూపిస్తుంది. మీకు జరిగిన
 అన్యాయానికి సంబంధించి మీరు వ్యూహ పూర్వకంగా ఇవ్వండి. ఎవరైనా సరే, అధికారంలో
 ఉన్న పార్టీ, పార్టీ ఏదైనా సరే, శాంతి భద్రతలు కాపాడడం ప్రధానమైన విషయంగా
 ప్రభుత్వం పరిగణించింది. కాబట్టి మీకు సంబంధించిన అన్యాయానికి సంబంధించి వ్యూహ
 పూర్వకంగా వ్యాసీ ఇవ్వండి.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

271

కోదండరెడ్డిగారు సీనియర్ సభ్యులు, వారు ఎలక్షన్సు గురించి చెప్పారు. ఎలక్షన్సు
 గురించి వారికి ఏమైనా అనుమానాలు ఉంటే, అటువంటి సంఘటనలు ఏ జిల్లాలో, ఏ
 ప్రాంతంలో జరిగినా, అరగంట వరకు అనుమతించండి, వర్పించుకుందాము,
 మనమందరమూ ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణలో ఉన్న రాజకీయ పార్టీల వారం కాబట్టి చట్ట
 పరిధిలో శాంతి భద్రతలు పరిరక్షించాలి. హింసాత్మకంగా ఉండాలి. శాంతి భద్రతల
 పరిరక్షణ ద్వయంగా పెట్టుకోవాలి. మరణించిన వ్యక్తులు ఒకే పార్టీకి చెందిన వ్యక్తులుగా
 చెప్పడం జరిగింది. కానీ మరణించిన వారిలో తెలుగుదేశం పార్టీ సానుభూతి పరులు కూడా
 ఉన్నారు. ఈ సంఘటన చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటనగా భావించాలని నేను
 కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. సభ్యులు ఇంకా ఏమైనా సప్లిమెంటరీలు అడిగితే
 నేను చెబుతాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. మోహనరావు (పాతపట్నం):- అధ్యక్షా, ఈ సెల 11వ తేదీన శ్రీ కాకుళం జిల్లాలోని ముఖ్యంగా గ్రామంలో జరిగిన సంఘటన చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. ఉ-
 నాకు తెలిసినంతవరకు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇటువంటి సంఘటన ఎప్పుడూ జరిగిఉండలేదు.
 ఈ సందర్భంగా నేను ఒక విషయాన్ని చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ సంఘటన జరిగినవెంటనే
 గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించి ఒక రిజ్ల్యూషన్ స్వయంసహాయ దళాన్ని చేయడానికి
 ఆదేశించారు. ఆయన వెంటనే చర్యలు చేపట్టారు. ఎక్స్‌గ్రేషియా పదివేలరూపాయల బొమ్మన
 ప్రతి వ్యక్తికి ఇవ్వడం జరిగింది. దీనికి ముందు ఒక విషయం జరిగింది. మొన్న
 ఎన్నికలలో మాజీ శాసనసభ్యుడు సిమ్మ ప్రభాకరరావు, ముఖ్య లక్ష్యబలంగా సవోర్ను
 చేయడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

అందువేత ఆ కోపంతో మాజీమంత్రిగారయినటువంటి ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు ఆయన
 అనువరులతో సుమారు 200 మందిని 11వ తేదీ ఉదయం 8:30 న్నీలకు...

(అంతరాయం)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖగాం గ్రామంలో జరిగిన వోలేసు కాల్పులు, కొల్లాం గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్. ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. అధికారం చేతుల్లో ఉందని అధికార శాసనసభ్యులు మాట్లాడితే ఎలాగ? న్యాయం జరపమని మేము నోటీస్ ఇస్తే, హోమ్ మినిస్టర్ గారు ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వారు. దానిమీద అనుమానం ఏమియినా ఉంటే క్లారిఫికేషన్స్ మేము అడగాలీకానో, ఆ ప్రక్క వారికి అవకాశం ఇస్తే ఎలా? ఇది ఎక్కడి సాంప్రదాయం? ఈ రకంగా సభ జరగుతుంటే న్యాయం ఎలా జరుగుతుంది?

(అంతరాయం)

శ్రీ తె. మోహన్ రావు:- 11వ తేదీ ఉదయం 8:30 నిమిషాలకు ధర్మాన ప్రసారం. వారి తమ్ముకు ఇంకా కొంత మంది గుండాలతో సిమ్మ ప్రభాకరరావు ఇంటిమీద దాడి చేశారు. ఆయన భార్య వేయి ఆ దాడిలో విరిగిపోయింది. చారంతా బాతరూంలో రాక్కున్నారు. ఒకవేళ ఆనాడు మనుషులు కనపడిఉంటే తప్పనిసరిగా వారికి ప్రాణాపాయం జరిగిందే.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, 304 క్రింద డిక్లేషన్ జరుగుతోందా? ఎవరయితే 304లో ఉన్నారో, ఆ పార్టీ తరపున వారు మాట్లాడిన తరువాత, స్టేట్ మెంట్ చేసిన తరువాత క్లారిఫికేషన్స్ అడగితే తప్ప ఉపన్యాసాలు చేయకూడదు. ఆ విధంగా అయితే దిజిటల్ నడవదు.

శ్రీ డి. నాగెందర్ (అసిస్టెంట్ గవర్నర్):- అధ్యక్షా, ముఖగాం గ్రామంలో జరిగిన సంఘటన స్థలానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున పెద్దలు కోదండరెడ్డిగారు నేను వెళ్లడం జరిగింది. మాకన్నా ముందు చాలా మంది మాట్లాడారు. ఆ నియోజకవర్గం శాసనసభ్యులు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణరావు మాట్లాడడం జరిగింది. ముఖగాం గ్రామంలో సుమారు ఐదు మంది ఫేద ప్రజలకు అక్కడున్న వోలేసు ఇన్స్పెక్టర్ సిద్ధార్థ్ క్షిప్రంగా చంపారు. ఆయన కాల్చేముందు ఎయిర్ ఫైర్ అలాంటిదేమీ చేయలేదు. ఐదుగురిని స్పృశ్చగా ఘాతం చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా పక్కనున్న మాకివలస గురించి వేరే వారు, సేతారాంగారు మాట్లాడడం జరిగింది. అక్కడున్న వోలాలకు నష్టం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు అక్కడ సుమారు 50 మంది హరిజన వాడలలో ఉండేవారని ఇళ్లు తగలబడిన తరువాత కూడ అక్కడ హడదానికి ఎవరూ వెళ్లడం జరగలేదు. మేము మాకివలస వెళ్లిన తర్వాత జరిగినది

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయము: 11-3-1995న
 శ్రీకాకుళం జిల్లా ముఖ్యంగా గ్రామంలో
 జరిగిన పోలీసు కాల్పులు, కిల్లాం
 గ్రామంలో మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎస్.
 ప్రభాకరరావుపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం
 మరియు అస్తి విధ్వంసం గురించి.

25 మార్చి, 1995.

273

మాతాము. 50 మంది కుటుంబాలకు నష్టం జరిగింది. వారి ఇళ్లలోని ఫ్యాన్స్, బ్రాకెట్ కార్పర్స్, ఫర్నిచర్ ధ్వంసం చేశారు. నువ్వు వారిజనుడు, నీ ఇంట్లో ఫ్యాన్స్ ఎందుకు, టి.వి. ఎందుకు అని ధ్వంసం చేయడం జరిగిందట. ఇది వాస్తవం కాదా? ఆ విధంగా అటాక్ చేసిన వారిమీద ఎలాంటి కేసులు నమోదు చేయలేదా? ఆ సంఘటనలు వేరికి తెలుసుకదా. వారి మీద కేసులు పెట్టారా, హోమ్ మినిస్టర్ గారు తెలియజేయాలి? నష్టపరిహారం చెల్లించారని హోమ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పారు అంతేగాక గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రు. 10,000/- ఎక్స్ గ్రేషియా ఇచ్చారని కూడా అన్నారు. కానీ నక్కవైట్స్ ద్వారా పంపడం జరిగితే వారికి లక్ష రూపాయలు ఇస్తున్నారు మరి ఒక బాధ్యతగల అధికారి పంపితే రు. 10,000/- ఇవ్వడం ఎంతవరకు న్యాయం అనేది తెలియజేయాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- హోమ్ మినిస్టర్ గారు తమ స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. వారు లోకల్ లెవెల్ ఎలక్ష్ ప్షన్ లో జరిగిన సంఘటనలపై ఒక అరగంట డిస్ కషన్ పెడితే బాగుంటుందని చెప్పారు. మేము ఇంతకుముందే ఒక గంట సేపు రేపు డిస్ కషన్ గురించి నోట్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. దానికి తమరు రేపు ఎలా చెప్పి బాగుంటుందని అంటున్నాను. తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీ రెండు వైపులవారికి అస్తి నష్టాలు జరిగాయని హోమ్ మినిస్టర్ చెప్పారు. నేను మనవి చేసేదెమండే ఇంతకుముందు నెల్లిమర్ర జ్యూజ్ మిల్ లో కార్మికులమీద ఫైరింగ్ అయినప్పుడు కొంతమంది కార్మికులు చనిపోవడం జరిగింది. మేము అధికార పక్షంలో ఉన్నప్పుడు, ప్రతిపక్షపార్టీ నాయకుడు అక్కడ కార్మికుల ప్రాణాలు పోయాయి, వారికి నష్టపరిహారం లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలని అన్నారు. అక్కడ మేము ఉన్నప్పుడు (అధికార పక్షంవైపు) ఇవ్వలేదు. అందుకే మేము ఓడిపోయి ఇక్కడకు వచ్చాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- జనార్థన్ రెడ్డిగారికి కార్మికులు అంటే పేమ.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- నేను అప్పుడు అక్కడికి వెళ్లి వారిని చూచి వచ్చాను.

(అంతరాయం)

12-00

కార్మికులు, ప్రజలు అంతా ఓట్లు వేసి మే పార్టీని గెలిపించి అధికారంలోకి తెప్పించారు. మ.

మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ఏ మాటలు మాట్లాడారో ఆ మాటలకే కట్టుబడి ఉండాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఉన్న సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ గాలిలోకి కాలులు జరపక కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు ఎవరైతే కనిపించారో వారినే కార్చి వంపడం జరిగింది. నేను మీ ద్వారా హాం కాఫి మంత్రిగార్యే మనవి చేసేదేమంటే ఆ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ని బ్యాన్స్ఫర్ చేయడం కాకుండా వెంటనే స్వస్థం చేయండి. ప్లాకోర్డు సిటింగ్ జడ్జి ద్వారా ఎంక్వయిర్ జరిపించండి. అప్పుడే సరైన న్యాయం జరుగుతుంది. హరిజనవాడలపై తెలుగుదేశం పార్టీ వారు దౌర్జన్యాలు చేశారు. హరిజనవాడలలో మునిలివారు తప్ప వేరే వారు లేరు. అక్కడ వారికి రక్షణ లేదు. ఆ హరిజనవాడలో ఇప్పటి వరకు పోలీస్ షిఫ్టింగ్ ఏర్పాటు చేయలేదు. దెబ్బతిన్న హరిజనులు తిరిగి గ్రామాలకు వచ్చేట్లు హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ వి. ఇంద్రారెడ్డి:- ఈ సంఘటనపైన విచారణ జరిపించడానికి రిటైర్డ్ జడ్జి శ్రీ వడ్డనాథగౌడగార్ని నియమించడం జరిగింది. దోషులను వీడివేపెట్టే ప్రసక్తే లేదు. హరిజనుల విషయంలో వారికి సంబంధించి హార్మి రక్షణ కల్పించుటకు పోలీసు షిఫ్టింగ్ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. దోషులను శిక్షించడంలో వెనుకంజ వేసే ప్రసక్తే లేదని జనార్ధన్రెడ్డిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- టీ వీరామం గురించి సభను 15 నిమిషాల పాటు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ మ. 12.02 నీలకు వాయిదా పడినది.)

(The House re-assembled at 12.22 p.m. after Tea-Break, with Hon'ble Speaker in the Chair.)

12.20

మ.

(Hon'ble Member belonging to Congress Party were on their legs and tried to speak)

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

Mr. Speaker:- All the papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

Companies Act, 1956.

Copy of the Seventh Annual Report of the A.P. Technology Services Limited, for the year 1992-93, as required under Section 619 (A) (36) of the Companies Act, 1956.

A.P. State Road Transport Corporation Act, 1950.

Copy of the Annual Administration Report for the year 1990-91 together with the Financial and Statistical thereon, as required under Section 35 (3) of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation Act, 1950.

Andhra Pradesh Education Act, 1982.

Copy in each of the Andhra Pradesh Private Pre-Primary Teachers Training Institutions (Regulation and Control) Rules, 1991 issued in G.O.Ms.No. 251, Education, dt. 8-7-1991 and rescinded in G.O.Ms.No. 102, Education (Trg.II) Dept., dt. 24-3-1994, as required under sub-section (3) of Section 99 of the Andhra Pradesh Education Act, 1982.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికే 304కు చాలా ద్వేషం అయింద.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- హోమ్ మినిస్టర్ గారు తేరండి. వారిని పిలిపించండి. ఈ విషయం యిందాక పూర్తికాలేదు. వారిని పిలిపిస్తే బాగుంటుంది.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- The matter is over, Sir. The matter is very much over under rule 304.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- షేర్ యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయిన వారికి ఎక్స్ గ్రేషియా లక్ష రూపాయలు యివ్వాలని, సిబ్బింగ్ ఇడ్డెర్వారా ఎంక్వయిర్ దేయించమని కోరాము. అవిషయమై హోమ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పారీ.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- There is nothing to add to what the Home Minister said on behalf of the Government.

Mr. Speaker:- It has already been replied. Let us to go agenda.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- నెల్లూమర్ల జ్యూబిలీలో జరిగిన సంఘటనపై మా ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు ప్రతిపక్షంలో వున్న ఆ పార్టీ నాయకుడు ఎన్.టి. రామారావు గారు చనిపోయిన వారికి లక్ష రూపాయలు ఎక్స్ గ్రేషియా యివ్వాలని అన్నారు. ప్రజలంతా

సమ్మారు. వారు పాపం ఈయన ప్రభుత్వంలోకి వస్తే యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయిన వారికి లక్ష రూపాయల స్కాలర్ షిప్ అశించారు. ఆ అపోహతో ప్రజలు వారికి ఓటు వేశారు. మేము అడ్మినిస్ట్రేషన్ లెవల్ లో బాగా ఆలోచించి ఎంత ఇవ్వగలమో చూసి ఆ రూపకంగా ఎక్స్ గ్రేషియా ఇచ్చాము. ఈ మూడు మాసాలలో ప్రజలు విషయం గ్రహించారు. ఇప్పుడు వారు కాంగ్రెసు వారు వేసింది మంచిదే, ప్రతిపక్షాల వారు తమను తప్పుదోవ పట్టించారని గ్రహించి, మీ ప్రభుత్వం వచ్చిన మూడు నెలలలోనే లోకల్ బాడీ ఎలక్షన్స్ లో మళ్ళీ కాంగ్రెసు పార్టీకి పట్టం కట్టారు. అందుకే హోమ్ మినిస్టరుగారిని పిలిపించండి. ఆయన ముందు అడుగుతాము. ఆయన కాదంటే వెళ్ళి పోతాము.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Come to the point. That subject is over.

(అంతరాయం)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, I have already mentioned that we have nothing to add to whatever the Home Minister has said.

Mr. Speaker:- That subject is over Janardhana Reddy Garu. Let us allow the House to continue.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారున్నారు వారిని వెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈరోజు మూడోరోజు. బడ్జెట్ రావాలి. లేకపోతే కష్టం. టైమ్ వెస్ట్ అవుతుంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి జరిగిన సంఘటనలో విడుగురు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలపై ఒక పోలీసు అధికారి తాను సి.ఐ. అయివుండే వేసుకున్న ఖాకీబట్టలను కూడా ఘరిపిపోయి పచ్చబట్టలను వేసుకున్నాననుకుని కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను కాల్చి చంపడం జరిగింది వాళ్ళు. అమాయకులు బలహీన వర్గాలవాళ్ళు అలాంటి వారిపై పారిజనవాడపై లాట్ వేసి, దొర్లనంగం చేయడం జరిగింది. అక్కడ యువకులన్న వాళ్ళు లేకుండా పోయారు. యువకులంతా ఉారు వదలి పోయారు. తమకు రక్షణ కల్పించమని కోరారు. అక్కడివారికెవరికీ రక్షణలేదు. మన ప్రభుత్వ పక్షం సభ్యులు, అధికార పక్ష

ప్రభుత్వ బిల్లు: 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్
మానవ అవయవాల మార్పిడి బిల్లు.

25 మార్చి, 1995.

277

సభ్యుల వారికి నష్టం జరిగిందని ఒప్పుకున్నారు. కనుక వారికి న్యాయం జరుగాలంటే సిట్టింగ్ వైకోర్లు జడ్జి ద్వారా న్యాయవిచారణ మీరు జరిపిందాల్సివుంది.

Mr. Speaker:- That is not agreed to by the Government.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- బదులుగా అమాయకులైన కార్యకర్తల పాజాలను తీసుకోవడంలో బాధ్యత వహించిన సి.ఐ.సి సస్పెండ్ చేయాలి, అది చేస్తారో లేదో అశోక గజపతిరాజుగారిని చెప్పమనండి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, I am not responding to his speech. We have closed the matter. We have categorically stated in no uncertain terms that we have nothing to add to what the Home Minister has already stated. I also request you that let us save the time of the House.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Let me go to the agenda.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ప్రభుత్వం అమాయకులైన ప్రజలను పంపినా కూడా పట్టించుకోనందుకూ, అలా పిట్టిలలా వారు రాలిపోయినా ఇసుమంతకూడా కనీకరం, దయ లేకుండా మొండి వైఖరి అవలంబిస్తున్నందుకు, ఈ అన్యాయం జరగడానికి బాధ్యత వహించిన సి.ఐ.సి సస్పెండ్ చేయమందుకూ, యస్.ఐ.ఎస్. చేయి చేసుకున్న నాయకులన్న వర్గ తీసుకోనందుకూ, వారిపై న్యాయవిచారణ జరపమని మరొక్కసారి కోరుతున్నాను. వేలన్నీంటికీ వారు ఒప్పుకోనందుకు నిరసనగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డితో సహా మొత్తం కాంగ్రెసు సభ్యులు సభనుండి వాకౌట్ చేశారు.)

ప్రభుత్వ బిల్లు

1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ మానవ అవయవాల మార్పిడి బిల్లు.

Sri A. Madhava Reddy (Minister for Health and Medical Education):- Sir, I beg to move:

"That Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Transplantation of Human Organs Bill, 1995."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Transplantation of Human Organs Bill, 1995."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

1995-1996 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ వర్ష.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఎట్టా కేలకు మళ్ళీ బడ్జెట్ వర్ష నీయంతంగా మారడం సంతోషకరమైనదే చాలా ప్రధానమైనటువంటి, ప్రత్యేకమైనటువంటి అంతర్జాతీయ, జాతీయ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో మన భారతదేశం యొక్క ఆర్థిక స్థితిగతులు అందులో భాగంగా అంద్రదేశం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులు చాలా సంక్లిష్టంగా ఉన్న సమయంలో, ఉన్న పరిస్థితిని ఈ సభద్వారా యావత్ అంద్రప్రదేశానికి, తెలియజేయడం నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను. మా పార్టీ బలహీన పర్గాల, బదుగుపర్గాల ప్రజలను దోపిడి చేసే విధానానికి వ్యతిరేకం, మా రాజకీయ విధానం వారికి మంచి చేయడం, వారి అభివృద్ధికి తోడ్పడటం, వాటి ఆధారంగానే మేము ఎన్నికయ్యాం. కాబట్టి మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఎలా మారాలి, ఏ దిశలోకి మారాలి అలోచించి చేయడంతో మేము కఠినంగా కబురుగా కనిపించినా మా చిత్తశుద్ధిని ఎవరూ శంకించడానికి లేదు. అతేష ప్రజానీకం యొక్క బాగోగులను దృష్టిలో పెట్టుకునే మా ఆర్థిక రాజకీయ విధానాలు రూపొందించుకుంటున్నాము. ఆ నేపథ్యంలో ఆ దృక్పథంలో ఈ భారతదేశ బడ్జెటును, అంద్రదేశ బడ్జెటును విశ్లేషించక తప్పదు. ఉపోద్ఘాతంగా భారతదేశం బడ్జెటు గురించి మనం తెలుసుకోవాలి. మొన్న శ్రీ మన్మోహన్ సింగ్ గారు భారత దేశ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టారు. అది నాలుగవ బడ్జెటు. ఇంకో బడ్జెటును కూడా ప్రవేశ పెట్టబోతున్నారు. వారసునరించిన నూతన ఆర్థిక విధానం ఎలా ఉందంటే, మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 40, 45 సంవత్సరాలు అయినా మన దేశం కళ్ళు మూసుకుని గిరిగోసుకుని ప్రపంచంతో సంబంధంలేకుండా ఉండి మా సమస్యలన్నింటినీ మేమే పరిష్కరించుకుంటామని చెప్పారు. కొన్ని పరిష్కార మార్గాలు మునుపకుమార్తె నిర్ణయించు కున్నారు. పోలీసుల దేశాలతో, పెట్టుబడి దారులతో ఎవరితో మాకు సంబంధం లేదు, ఎవరి ప్రమేయం మాకవసరం లేదని మా దేశ సమస్యలను మేమే పరిష్కరించుకుంటాం అనే దృక్పథంవల్ల, మన దేశ ఆర్థిక ప్రగతి స్తంభించి పోయింది. అంతేకాదు పెనుకబడిపోయిందన్న విషయం నిర్వివాదాచితం.

30 ఈ నేపథ్యంలో, ఈ పరిస్థితిలో భారతదేశంలో నూతన ఆర్థిక పోకడలు అని చెప్పి శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారు, శ్రీ మన్మోహన్ సింగ్ గారు గత 4 సంవత్సరాల నుండి ఈ కొత్త పంథాన్ని సదుపయోగపన్నారు. ఈ కొత్త పథ నిర్వేశంలో శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారు దావోస్ లో మాట్లాడుతూ తరువాత అన్నారు. కొపెన్హేగన్ లో మార్కెట్టు ప్లాన్ అన్నారు

సాధారణ వర్ష.

ఈ మార్కెటు ప్లస్ ఏమీటో చెప్పలేకపోతున్నారు. ఏమీ చెప్పినప్పటికీని అస్తుష్ణమ్మైన భవిష్యత్తు గురించి స్పష్టమైన అవగాహన లేనటువంటి అవరణలో కొన్ని ప్రయోగాలు చేస్తూపోతున్నారు తప్ప. ఈ భారతదేశానికి ఒక స్పష్టమైనటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని, అభివృద్ధి మార్గాన్ని కనుక్కోలేకపోతున్నారని నేను స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. ప్రపంచం అంతా ఏక ప్రపంచంగా మరింత గ్లోబలైజేషన్ వచ్చింది. గ్లోబలైజేషన్లో ప్రపంచ బ్యాంకు పాత్ర, ఇంటర్నేషనల్ మానెటరీ ఫండు పాత్ర, ప్రపంచంలో అభివృద్ధి చెందిన దేశాల యొక్క పాత్ర, తప్పనిసరిగా మనందరికీ అవసరం. మే అందరికీ తెలియండికాదు. ఈనాడు కేవలం ప్రపంచంలో 20 శాతం జనాభా కలిగినటువంటి ఉత్తరాది దేశాలు వెస్ట్‌రన్ కంట్రీస్ వారి చేతుల్లో. ప్రపంచ ధనంలో 85 శాతం మూలపడి ఉన్న విషయాన్ని మనం మరచిపోకూడదు. 80 శాతం ప్రపంచ జనాభా పేదరికంలో, కొబ్బరిమీటూడుతూ 200, 300, సంవత్సరాలు బానిసత్వం క్రింద నలిగిపోయి, స్వాతంత్ర్యం అనంతరం, తమ దేశ ప్రజలయొక్క సమస్యల పరిష్కారం కనుగొని అభివృద్ధి మార్గాన్ని వోదామని ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉంటే, మార్గంలేక, గత్యంతరంలేక పాపకాల జ్ఞానంతో ఎప్పటికీ ఏదీ అప్రస్తుతం అయితే అప్పుడు వాడివాక్ పద్ధతిలో తేర్కానాలు చేసుకుపోవడం తప్ప ఒక స్పష్టమైనటువంటి అవగాహనతో ఈ దేశాన్ని నడిపించడంలో అందులో కాంగ్రెస్ పార్టీ పూర్తిగా విఫలమైనదని చెప్పి మరోసారి స్పష్టంగా చెప్పుదలచుకొన్నాను. జనతా పృథుత్వం వచ్చింది, వారి ప్రయోగాలు అంతర్గత పార్టీ నిర్మాణం, అధికారాల వరకే తప్ప దేశ సమస్యలపైన జనతాదళ కానీ జనతా పార్టీ కానీ ఏమీ చేయలేకపోయింది. పర్యవసానంగా ఈనాడు దేశం అంధకారంలో ఉన్నది. ఇవాళ శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారు కానీ మనమోహన్‌సింగ్‌గారు కానీ ఈ 3, 4 సంవత్సరాలలో చక్కని విజయాన్ని సాధించాము అని అంటున్నారు. నేను తప్పకుండా అమెరికా అంగీకరిస్తాను. అభివృద్ధి జరిగింది. పరిశ్రమలు కొన్ని వచ్చినాయి, వస్తున్నాయి, ప్లైవేటు రంగంలో వస్తున్నాయి. విదేశ పెట్టుబడి వస్తూ ఉంది. కేవలం ఒక బిలియన్ మాత్రమే ఉన్న విదేశ మారక ద్రవ్యం 20 బిలియన్లకు చేరుకొన్నది. దేశ పరపతి పెరిగింది. ఈ దేశం పూర్తిగా దివాళ తీసింది, వాల్ల మాట అక్కరలేదు అనేటువంటి పరిస్థితి లేదు. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో 4, 5 శాతం పెరిగింది. గత 4, 5 సంవత్సరాలలో అంతకుముందు ఉండేది, ఈ మధ్య స్పందించింది. మళ్ళీ పెరిగింది. కానీ భారతదేశం అంటే 98 కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించినటువంటి దేశం. 8 కోట్లు కాదు, 10 కోట్లు కాదు. 10, 15, 20 కోట్ల ప్రజలలో అందులో కేవలం 4 కోట్ల మంది, 5 కోట్లమంది మధ్య తరగతి అప్పర్ మిడిల్ క్లాస్ లేక ధనిక వర్గాలకు సంబంధించిన వారికే తప్ప 70, 75 కోట్ల జనం భారతదేశంలోని గామాల్లో, పట్టణాల్లో ఉంటున్నారు, పేదలు ఉంటున్నారు. వారి యొక్క జీవన ప్రమాణాలు 40, 45 సంవత్సరాలలో సరిమాస్తే ఏ మాత్రం కూడా చెప్పుకోతగిన పద్ధతిలో పెరగడంలేదు. ధనిక, పేద వాళ్ళ అభూదం పెరిగిపోతుంది. ఈ దేశ సంపద పెరిగింది, రబ్బులు తచ్చాయి, పరిశ్రమలు కొన్ని వస్తున్నాయి, వ్యాపారాలు కొన్ని పెరిగిపోయి, ఎగుమతి చేస్తున్నాము, దిగుమతి సుంకాలు తగ్గించాము, ద్వారాలు ఓపెన్ చేసుకొన్నాము, పెట్టుబడిదారులను రమ్మంటున్నాము, చిహ్నశాఖ సంగళను రమ్మంటున్నాము, దీనిలో వేరే

అధిష్టాధికారులకు. కానీ ఇవాళ వచ్చి ఈ దేశంలో పరిశ్రమలు పెట్టినప్పుడు ఉత్పత్తి చేసినప్పుడు లేక డబ్బు సమకూర్చుకొన్నప్పుడు దానిని, ఆ అవకాశాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎవరి కొరకు ఉపయోగించాలి? ఏ వర్గాల అభ్యున్నతికి ఉపయోగించాలి; ఏ పరిశ్రమల పూర్తి అభివృద్ధి కొరకు ఉపయోగించాలి? ఏ వ్యవసాయ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసము పూర్తిగా అభివృద్ధి ఉపయోగించాలి? ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి 75 కోట్ల సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు పెద్ద రైతులు పట్టుబాల్లో ఉన్నటువంటి, గామాల్లో ఉన్నటువంటి చేతి మృతులు వారందరి యొక్క జీవితాలు బాగుచేయడానికి ఆర్థిక దృక్పథాన్ని అనుసరించి ఇవాళ సమస్యలు పరిష్కరించే మార్గాన్ని వోతున్నదా అంటే లేదని చెప్పాలి. అంతేకాకుండా పూర్తిగా ఈ దేశంలో ఉన్న పెట్టుబడిదారీ వర్గం, ప్రపంచ బ్యాంకు పెట్టుబడి వర్గంలో సమ్మెక్రమం కావడం, గ్లోబ్లైజేషన్ అంటే అది వరల్డు యూనిట్, అది జరుగుతుంది. భారతదేశంలో పెట్టుబడి వర్గాలు గామ స్థాయి నుండి మొదలుకొని పట్టణ స్థాయి వరకు పారిశ్రామిక వేత్తలు ప్రపంచ పెట్టుబడి దారి వ్యవస్థలో సమ్మెక్రమం అయిపోయాయి. సంబంధభాంధవ్యాలు పెట్టుకొని వరల్డు బ్యాంకు ద్వారా ఐ.ఎం.ఎఫ్. ద్వారా ఇతరత్యాగా బాగా డబ్బు సంపాదించుకొంటున్నారు తప్ప దాని ప్రయోజనాలను కచ్చితమైన శ్రమజీవులైన రైతాంగానికి మద్దత తరగతి ప్రజలకు, రాకుండా చేస్తున్నారు. ఇది న్యూ ఎకనమిక్ పాలసీ యొక్క ప్రధానమైన పరిణామం, ఈ నేపథ్యంలో మరి రాష్ట్రాల గతి ఏమి కావాలి? రాష్ట్రం సంగతి చెప్పనక్కరలేదు. జనలు కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిస్థితి చూస్తే రోటు, రోటుకు రుణ భారం పెరిగిపోతున్నది. అప్పులు వీపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. 36 వేల కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ రూపణ చెల్లిస్తున్నారు. 36, 38 వేల కోట్ల రూపాయలు వీడతే వడ్డీ చెల్లించడానికి ఖర్చు పెడుతున్నాము అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు తరువాత. మరి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఇలా ఉంటే రాష్ట్రం పరిస్థితి దాదాపు అదే పరిస్థితి వచ్చింది. కొన్ని రాష్ట్రాలు అందులో మన రాష్ట్రం కూడా ఉంది ఇది. మరింత దిగజారిన పరిస్థితిలో ఉంది. అందుకొరకు భారతదేశంలో ఈనాడు గ్లోబలైజేషన్ జిస్టిస్ లేకపోతే మార్కెట్టు ప్లస్, తర్ఫు పాక్ ఇది అంతా కూడా పూర్తిగా పెట్టుబడిదారీ వర్గాల ప్రయోజనాలకే ఉపయోగపడుతున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వం దృవోల్పణం కంట్రోలు చేస్తున్నామని, 8 శాతానికి 7 శాతానికి తగ్గించని వెప్పడమే తప్ప; 8 మాసాల్లో, 6 మాసాల్లో, 10 శాతం, 11 శాతం ఉంటే ఒకటి రెండు మాసాల నుండి 8 శాతానికి, 9 శాతానికి తగ్గితే బాగా తగ్గించని పెడుతున్నారు తప్ప మళ్ళీ అమాంతం పెరిగిపోయి ఇవాళ 11.4, 11.5 శాతానికి పెరిగింది. దృవోల్పణం పూర్తి సంవత్సరం పెరుగుతూ ఉంటే దానికి అనుగుణంగా పెట్టుబడి లేకపోతే, పెట్టుబడి, సంపాదించే వనరులు రోటు రోటుకు తరిగిపోతూ ఉంటే ఇక ఈ రాష్ట్రాలు బాగుపడే సమస్యలేదు. కాబట్టి మనం బడ్జెటు రూపొందించుకొనేటప్పుడు ప్రధానమైన ప్రాతినిధ్యం కేంద్ర ప్రభుత్వ మాత్రం ఆర్థిక విధానాలే, వారు అనుసరించేటటువంటి రాష్ట్రాల పట్ల సహిత తల్లి పేరమ అందరికీ తెలిసిందే. చాలా సంవత్సరాలు వోరాటం తరువాత సర్కారీయ కమిషన్ వేశారు. సర్కారీయ కమిషన్ వారు ఆర్థిక సంబంధాలు గురించి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల పర్సనల్ వారు కొన్ని సంవత్సరాలు ఇబ్బారు. ఇవాళ నీటిగా రాష్ట్రానికి కేంద్రానికి సంబంధాలు ఎలా ఉండాలి? ఇవాళ భారతదేశం ఐక్యంగా ఉండాలి అని అందరం

సాధారణ పర్చు.

రాజ్యాంగం నీర్యాజం చేసుకొన్నాము. రానికి అసంబద్ధమై ఉంటాము. కానీ ఈ భారతదేశం ఫెడరల్ స్టేటు, యూనటర్డ్ స్టేట్ రెండు కన్సెప్ట్స్ ఉన్నాయి. ఈ రెండు కూడా చాలా ఇగ్నోరెన్ సమైక్యంచేసి, ఐక్యంగా చేసి ఈ రాష్ట్రాన్ని దేశాన్ని నడిపిందాల్సిన బాధ్యత ఉన్నటువంటి కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్రాలను సవతి తల్లి, పేమతో చూస్తూ ఆర్థిక అధికారం తమ చేతుల్లో పెట్టుకొని ఫైనాన్స్ కమిషన్ దయ దక్కినాడని మీద పెట్టి పరీస్థితులు చేస్తున్నారు. ఇవాళ మనం ఖర్చు అనుభవిస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మన గృహాలకు డబ్బు వస్తుంది. కానీ ఎందుకు వ్యాపారుల ప్యూజానాలు నిర్ణయించలేదు? వేతి వుత్తుల వారికి వ్యవసాయ వనత కార్మికులకు, వారిజన, గిరిజన, వ్యవసాయ కార్మికులకు ఎంత డబ్బు ఇవ్వారో చెప్పక్కరలేదు. మన రాష్ట్ర సమస్య మన రాష్ట్రంలోనే వర్తించుకొని, ప్రాధాన్యతను నిర్ణయించుకొనే హక్కు మనకు లేదా? ఢిల్లీలో కూర్చోని నిర్ణయిస్తే ఎన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు అందకు వస్తాయి? అది హర్షిగా నిష్పలం అవుతుంది. ఇందిరాగాంధీ లాంటి వాయకురాలు, రాజీవ్ గాంధీ లాంటి వారు కూడా 18 శాతం మాత్రమే క్రింద అట్టడుగున ఉన్న నీజమైన లబ్ధిదారులకు వెండుతున్నదని. మిగతా 82 శాతం డబ్బులు మద్య దళారీలు భోజనం చేస్తున్నారని రాజీవ్ గాంధీ బాధపడ్డారు. ఇందిరాగాంధీ కూడా బాధపడ్డారు. అది నీజమేనని అందరం అంటున్నాము. ఆ సొమ్ము నంతా మనం ఎక్కడ నుంచి తెస్తున్నాము? పశుపం వ్యాప్తంగా అప్పులు తీసుకొచ్చి వేల కోట్ల రూపాయలు క్రిందకు పంపించినా సరైన ప్యూజానాన్ని ఫరితాన్ని సాధించుకోలేకపోతే, పునరుత్పత్తి చేయలేకపోతే, మళ్ళీ ఉత్పత్తి పెంచలేకపోతే, ప్రాజెక్టుల రూపంలో, పరిశ్రమల రూపంలో, కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించలేకపోతే, అడబ్బు అంతా అనేధంగా వృధా అవుతూ ఉంటే మనమంతా చూస్తూ కూర్చోంటే ప్యూజానం ఏమిటి? కార్మికులకు ఉపయోగపడకుండా పండ్లు వృధా అవుతూ పుంట్. 12-40 మనమంతా చూస్తూ కూర్చుంటే ప్యూజానం ఏమిటి? ఇది పెంటర్ గవర్నమెంటు డబ్బు. వాళ్ళు ఖర్చు చేస్తున్నార బాధ్యతలు వారివే అని కూర్చునే స్థితికి మనము దిగజారి పోయాము. ఇట్లా దిగజారడానికి బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వానిదే. కేంద్రము వెంటనే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను విశ్వాసములోనికి తీసుకొని, తాము రాష్ట్రాలకిచ్చిన డబ్బునంతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ద్వారా ఖర్చు చేయించే బాధ్యతను స్వీకరించాలి. కావలసి వస్తే అవసరమైన సవరణలు చేయండి. అందుకు ప్రత్యేకంగా అవసరమైన సలహాలను ఇవ్వండి. అజమాషి చేయండి కేంద్రానికి అధికారం లేదని నేను చెప్పడం లేదు. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్రాలను ప్రక్కకు పెట్టి, ఆర్థిక రంగములో సర్వ అధికారాలను తాను తీసుకొని నిర్వహించడం ఏ మాత్రం భవిష్యత్తులో సాధ్యపడకూడదు. నా అంచనా ప్రకారం వచ్చే ప్రార్థమెంటు ఎన్నికల్ పరిష్కారము చేయవచ్చు. ఇలాంటి సర్వాధికారాలు గల కేంద్రం పుండకపోవచ్చు. అనేక రాష్ట్రాల నుండి అనేక పార్టీలు వచ్చిన తరువాత, గత్యంతరంలేక, ఫెడరల్ వ్యవస్థకు అవసరమైన వికేంద్రీకరణ అధికార బాధ్యత, సమిష్టి బాధ్యతగల అధిప్తాయాలు కలుగవచ్చు. తద్వారా కొన్ని మార్పులు కలగవచ్చు. ఇప్పటికయినా కేంద్రము దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని అలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మన రాష్ట్రములో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు పరిపాలన చేశాయి. కేంద్రములో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము నడిపింది. రాష్ట్రములో కూడా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము 5 సంవత్సరాలు నడిపింది. ఇప్పుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము వచ్చింది. ఎలా వచ్చింది? దాన్ని గురించి చెప్పవక్కరలేదు. నాకంటే ఎక్కువగా మా సోదరులు చెప్పారు. ఏదో తప్పులు చేశాము వచ్చామని అన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. బాపిరాజు:-- మంచి పనులే చేశాము.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:-- మంచిపనులుచేశారు. తప్పులు ఎక్కువ చేశారు. మంచి తక్కువ చేశారు. తప్పుల ప్రభావం బాగా పడింది. మంచివి మరుగున పడినాయి. అందువల్లనే మీరు ఇటువైపు వచ్చారు. ఏమైనప్పటికీ, ప్రజాస్వామ్యములో ఎక్కడున్నా మీరు సమర్థులు. మీ పాత్రను మీరు నిర్వహించండి. మీకు అభ్యంతరం ఏమిలేదు. కానీ రాజకీయంలోకి వచ్చినప్పుడు, బాధ్యతగల ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు, వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే అధికారము మీ చేతిలోకి వచ్చినప్పుడు, కేంద్రీకరించబడినప్పుడు, మీకు ఎలా అనిపించాలి? ఎలా ఆలోచన చేయాలి? ఈ గురుతరమైన బాధ్యతను నిర్వహించే కార్యక్రమం ఏమిటి? అని ఆలోచన చేయకూడదా? మీరు ఇటువైపు వచ్చారు. అటువైపు వేంచేసిన వారిని గురించి మనవి చేస్తున్నాను. మీరు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మీరు అనుసరించే రాజకీయ విధానాలలో, పాలనలో మీరు అనుసరించే ఫిలాసఫీ ఏమిటి? మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, వారంటే అందరికీ, అన్ని పక్షాల వారికి చాలా గౌరవము. అసలు ఒక మనిషి, భారతదేశ చరిత్రలో కనీవీని ఎరుగని విధంగా, కోట్లాది ప్రజలను ఆకర్షించి, వారి హృదయాలలో మసలి, మెదలి, కనిపించి, ఆకర్షింపబడే వ్యక్తిగా రావడం నిజంగా ఈ రాష్ట్రము యొక్క అద్భుతము. అది చరిత్ర నుండి వస్తుంది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బలంగా చరిచేరి)

చరిత్ర ఒక్కొక్కసారి మానవుణ్ణి అవిధంగా తయారు చేస్తుంది. ఆ గౌరవము ఆకర్షి ఈ మనిషికి వచ్చింది. ఆయన మామూలు మనిషే. దైవాంశ సంభూతుడు కాదు ఎవరో అనుకున్నట్లుగా ప్రజాస్వామ్యములో ఒక మమూలు మనిషి అమాంతంగా షేకెగనీ, ఒక కెరటమ్మే పైకి వస్తాడు. ఒకసారే కాదు, 2-3- సార్లు వస్తున్నారు. చాలా సంతోష పడ్డాం. పడుతున్నాము కూడా. ఇటువంటి అపూర్వమైన అవకాశము వచ్చినప్పుడు మనము దీన్ని ఉపయోగించి తిరిగి ప్రజలకు అంకితం, పురరంకితం కావాలని వెబుళారు రామారావుగారు. ఆ పునరంకిత భావాన్ని మన యొక్క విధాన రూపములో మలచుకోవలెనని, ప్రతిబింబింప చేయవలెనని, సంపూర్ణ ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఆచరణలో పెట్టాలని ఈ సందర్భంగా వారికి గుర్తు చేస్తున్నాను. మూడు మాసాలలోనే బాధ్యతలను వదలిపెట్టారని,

ప్రజాస్వామ్యాన్ని వదలిపెట్టారని, ప్రజలీవ్విస అపూర్వమైన తీర్పును దిక్కులేని దానికి ద్రోహము చేశారని విమర్శలు వస్తున్నాయి. ఈ మూడు మాసాల లోపల ఎన్నికలు రావడం కొన్ని, కొన్ని ఘటనలు జరగడం చర్చిస్తున్నాము. కానీ ప్రజలు పెయ్య కళ్ళతో చూస్తున్నారు. 1983-85 కాలం నాటి ప్రజలు కాదు ఇప్పుడు వచ్చిన వాళ్లు త్వరగా నిర్ణయాలు చేయగలిగే ప్రజలున్నారు. ప్రజాస్వామ్యములో అపారమైన తెలివితేటలు గల ప్రజలు వచ్చారు. వారు చాలా ఇబ్బితమైన నిర్ణయాలు చేస్తున్నారు. మొన్న మూడు నెలల వారు ఒక నిర్ణయం చేశారు. ఆ తరువాత ఆ నిర్ణయాన్ని సవరించుకొంటున్నారు. అటువంటి తేవ్వమైన పరిస్థితిలో సంఘనాత్మకమైన అలోచనలో ప్రజలున్నప్పుడు, ప్రజల సేవ చేయవలసిన బాధ్యత మనమీదుంది. మా ఫిలాసఫీ ఇదియని మొన్న చంద్రబాబునాయుడు గారు అసెంబ్లీలో చాలా చక్కగా చెప్పారు. వారి ఫిలాసఫీ బడ్జెటు ఉపన్యాసములో చెప్పారు. చిడుగు ప్రజల సేవ, వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, అట్టుడుగున ఉన్న ప్రజలను అడుకోవడం, వారి మనస్సుకి సంతుష్టిని కలిగించడం చాలా అత్యంతవసరం. అని మీరు ఆ దృష్టితో చూట్లాడినందుకు నేను తమరినీ అభినందిస్తున్నాను. ఈ దేశంలోనే ఆర్థిక వనరులను సృష్టించుకోకుండా, శాశ్వతమైన అభివృద్ధికి నోపానం వేయకుండా సమన్వయం పరిష్కారము చేయలేము. ఇటీవలంగ సభలో వేదికల మీద ప్రసంగాలు చేసి, కష్టజీవుల, సామన్యజీవుల, అట్టుడుగున ఉన్న ప్రజల యొక్క కష్టాలను తెలియపరచి, తద్వారా వాళ్ళను ఓదార్చి, వాళ్ళ మనుసులను దోషకొని, ఓట్లను సంపాదించుకొని అధికారాన్ని సంపాదించుకొవచ్చు కానీ చరిత్ర మనకు చేతికిచ్చిన అధికారముతో భవిష్యత్తుకు బాట వేయటానికి సుదీర్ఘ కాలములో పెట్టుబడిలు సమకూర్చుకొనుటకు ప్రయత్నాలు చేసి, దానితో పరిశ్రమలను నిర్మించటానికి పునరుత్పత్తి చేయటానికి, నీటిపారుదల ప్లాజెక్టులు ఏర్పాటు చేయడం వంటివి ఎంతయినా అవసరం. వాటిని వదలు కోకుండా అటువంటి స్థానములోకి తీరిగి వచ్చిన ఆర్థిక మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. అంతర్జాతీయంగా ఉన్నటువంటి ఏ సంస్కర్తనా, ప్రయివేటు వ్యవస్థలైనా, ప్రయివేటు సంస్కర్తనా, ఎన్.ఆర్.ఐ. అయినా, ప్రయివేటు వారెవరయినా సరే ఇప్పుడు ప్రపంచమంతా ఎక్కడ చూసినా డబ్బు, డబ్బు, ప్రపంచమంతా ఒకటయిపోయింది. ఒక ఊరుగా, ఒక ఇల్లుగా మారిపోయింది. పక్కపాతం వీందుకు అటువంటి ప్రపంచములోని ధనిక వర్గాలు ధనాధ్య తక్కువ మనకు ఉత్పాదించకానీ, దక్కబాదించకానీ డబ్బులు, వెచ్చించారు. మనది దోపిడి చేసే విధానం కాదు. డంకెలే పొర్చులాను తీసుకోండి. ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ బ్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్ వచ్చింది. దాన్ని తీసుకోండి. దానిగుండా వాళ్ళ ప్రయత్నమంతా ఎట్లా పుంధంటే వాళ్ళ ఇష్టము వచ్చినట్లు పెట్టుబడి పెట్టి డబ్బు మనమీద చేసి, మన దేశములో కోకొల్లలుగా ఉన్న మానవ శక్తిని సులభముగా దోపిడి చేసి, తక్కువ ఊతాలు ఇచ్చి, ఎక్కువ వస్తువులు తయారు చేసి ఇతర ప్రపంచ దేశాలలో అమ్ముకొని లాభాలు ఆర్జించే సామర్థ్య వార దృష్టి వాళ్ళకుంటే, మనము డబ్బుకు తలొగ్గే సమస్య లేదు. ఈవిధానాన్ని పి.పి. నరసింహారావుగారు చేసినా, ఎన్.టి. రామారావు గారు చేసినా అనుమతి ఇవ్వడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. ఋదుగు వర్గాల సమన్వయం పరిష్కరించి, ఉపాధిని, ఉద్యోగ కల్పన కల్పించి, ఉత్పత్తిని పెంచి, మన రాష్ట్రము యొక్క

సంపదను పెంచేవిధంగా. మనము వివిధ సంస్థల నుండి తీసుకొనే రుజులు సర్వీస్ యోగపడేట్లు నిర్ణయాలు తీసుకోవలెను. అదే గీటు రాయంబారు. ఆ గీటు రాయుని ఒప్పుకొని వచ్చే వాళ్ళున్నారు. ప్రపంచముంతా సామ్రాజ్య వాదులెవ్వారని అనుకోవద్దు. సహకార దృష్టిలో ప్రపంచములోని బడుగు దేశాల అభివృద్ధి కొరకు, బడుగువర్గాల సంక్షేమ కార్యక్రమాల కొరకు ఉచితంగా డబ్బు యిచ్చే వారున్నారు. తక్కువ వడ్డీకి డబ్బు ఇచ్చేవారున్నారు. పెద్ద వడ్డీలకు డబ్బులు ఇచ్చినా పెద్ద పెద్ద కార్యక్రమాలు చేసే వారున్నారు. వారినీ పిలవండి. వివక్షణ చేయండి. పర్పించండి. సెలెక్ట్ చేయండి. అప్పుడు ఆ డబ్బును ఉపయోగించండితప్ప, అంతా ఒకసారే తీసిపారేస్తామని నిర్ణయాలు చేస్తే, అనుభవముతో మనము నష్టపడవలసివస్తుంది. కాబట్టి, ఇందాకా మనవి చేసివట్టు కేంద్రము కాను తీసుకొన్న రుజులకు గాను 36-38 వేల కోట్ల వడ్డీ క్రింద కడుతున్నది. రాష్ట్రములో గత అనేక ప్రభుత్వాలు చేసిన కార్యక్రమాల యొక్క వడ్డీల ప్రకారం మనము వనరులను సృష్టించుకోకపోవడంవల్ల మనము ఓపెన్ మార్కెట్ నుండి అప్పులు తీసుకొన్నాము. ఇప్పుడు వంద్రబాబునాయుడుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు చూస్తే రెవెన్యూ డిఫిసిట్ రు. 714.37 కోట్లుగా చూపే receipts through transaction outside Revenue accounts Rs. 3,98,64,610 లుగా చూపడం జరిగింది. ఇది పన్నుల ద్వారా కాకుండా, టాక్సుల ద్వారా కాకుండా, అంటే ఇతరతాళ మన సంపాదన అనుకోండి అప్పుడే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. దాదాపు నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయల అప్పు తీసుకొన్నాము. ఇతరతాళ సంపాదీస్తున్నాము. మొత్తం ఆదాయం 13,208 కోట్ల 99 లక్షల రూపాయలలో మనము 1514 కోట్ల 30 లక్షల 56 వేల రూపాయలు మాత్రమే పెట్టుబడి ఖాతా క్రింద ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఒకసారి గమనించండి - 13 వేల కోట్ల రూపాయలు ఎక్కడ, 1500 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కడ? కేవలం 12 శాతమే మన రాష్ట్రములో పన్నుల ద్వారా సంపాదన కానీ, అప్పుల ద్వారా సంపాదన కానీ. మనం అంతా కూడా మొత్తం 13,208 కోట్లు టర్నోవర్ చేస్తూ ఉంటే దానిలో 1514 కోట్ల 30 లక్షల 56 వేల రూపాయలు మాత్రమే పునరుత్పత్తి చేసేటటువంటిది, కేవలం ఎక్స్ పెండిచర్ పెన్ పెడుతున్నాము తప్ప మిగతా అంతా రెవెన్యూ ఎక్స్ పెండిచర్. కాకపోతే ఇటీవల మన రెవెన్యూ శాఖ వారు, ఫైనాన్స్ శాఖ వారు ఈ ఖర్చు అంతా కూడా మృదా ఖర్చు అనుకోకుండా ప్రొడక్టివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ అని చెబుతున్నారు. జీతభత్యాలు - ఉపాధ్యాయుల జీతభత్యాలు కానీ, డాక్టర్ల జీతభత్యాలు కానీ అవి ప్రొడక్టివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ అని చెబుతున్నారు. అది అంతా పునరుత్పత్తికి మాత్రమే కాదు. అందువల్ల ఈ పరిస్థితిని మీరు గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మనము ఈనాడు కేవలం ఎక్స్ పెండిచర్ పెన్ పెట్టేటటువంటిది 1514 కోట్ల 30 లక్షల రూపాయలు. కాగా మన రాష్ట్రం ఇతరతాళ, కేంద్రానికి, ఇతరతాళ అప్పులు చేయించిన వారికి బాక్ట్ ఉన్నటువంటి పెట్టుబడిపైన వడ్డీ చెల్లించేది 1552 కోట్ల 44 లక్షల రూపాయలు. 1552 కోట్ల పెట్టుబడి ఖాతా మీద 1514 కోట్ల రూపాయలు మాత్రం వడ్డీ చెల్లింపు. కేంద్రం వారి కంటే తక్కువ ఏమీ కాదు. వారు 38 వేల కోట్ల రూపాయలు చెల్లిస్తూ ఉంటే మనము 1552 కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ చెల్లిస్తున్నాము. పెట్టుబడి ఖాతా మీద నిజముగా పునరుత్పత్తి కొరకు, ఉపాధి కొరకు

ఖర్చుపెట్టేది 1514 కోట్ల 30 లక్షల 56 వేల రూపాయలు మాత్రమే. ఇంకో విషయం గమనించండి. రు. 714 కోట్లు రెవెన్యూ డిఫిసిట్ అన్నాము. అంకెల గారడీ వారికి తెలియనీది కాదు. బహుశా ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు ఈ గారడీ అంతా చూసిన వారే. ఇక్కడ అందరూ వేస్తారు. గారడీ అని ఎవరినీ నిందించడం కాదు. అంకెలు అంకెలే. రెవెన్యూ ఆదాయములో మొత్తం రు. 700 కోట్ల లోటు ఉంటే ఈ లోటు, వందరూపాయనాయుడుగారు చెప్పినట్లు మనం సేల్స్ ట్యాక్స్ ద్వారా మరొక రు. 800 కోట్ల పెట్టెలుకు అదనముగా పన్నులు వసూలు చేస్తారని అనుకోండి. ఉపాించండి. అందులోంచి తీసివేయండి. అది కలవండి, మిగిలినది బడ్జెట్ సర్వైజ్, రు. 64 కోట్లు సర్వైజ్ అన్నారు. ఒక వారపాటు చేస్తున్నామని మీరు గ్రహించలేరే. బడ్జెట్ లో చెప్పడానికి మీకు సాహసం రాలేదే? రెవెన్యూ ఖాతాలో వచ్చిన లోటును, న్యాయంగా పూరించడం అంతా పన్నుల ద్వారా. డ్యూటీస్ ద్వారా డబ్బులు సంపాదించి, ఉద్యోగస్థుల జీతభత్యాలపైన ఖర్చు పెట్టి దానిలో సగానికి సగమా, లేకపోతే 25 శాతమా, 10 శాతమా మిగిలిన దానిని పునరుత్పత్తి కొరకు ప్రాజెక్టుల పైన, అభివృద్ధిపైన ఖర్చు పెడతారు. ఇది పూరించ వ్యాప్తంగా అర్థ శాస్త్రవేత్తలు చెప్పగలిగినటువంటి వాస్తవిక విషయం. ఈ పరిస్థితి ఎప్పుడో వాయింది మనకు రు. 700 కోట్లు ఎప్పుడు? వారు ఉపాదించిన, చెప్పిన రు. 800 కోట్లు మనకు వచ్చింది అనుకోండి, అది కలపకండి. అప్పటికి రు. 714 కోట్లు రెవెన్యూ డిఫిసిట్. ఈ రెవెన్యూ డిఫిసిట్ ఎలా పూర్తి చేస్తున్నారు? నేను ఇందాక మనవి చేసినటువంటి అప్పులు నాప్పులు చేసిన తరువాత వచ్చే డబ్బు ఉండే దాని లోంచి రెవెన్యూ డిఫిసిట్ పూర్తి, వడ్డీలు ఇచ్చేస్తే కేవలం 1514 కోట్ల 30 లక్షల 56 వేల రూపాయలు మాత్రమే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇది నిజంగా అర్థ శాస్త్రవేత్తలు అయినా సామాన్యముగా పూజలు మద్య పనిచేసే మనమైనా బాధతో అర్థం చేసుకోవలసిందే తప్ప ఏమాత్రం సంతుష్టితో మిగులు బడ్జెట్ అని చెప్పబోదానికి అత్త ఉన్న వారు ఎవరూ చెప్పడానికి వేలు లేదు. లోటు, లోటు, లోటు దిగబడి పోతూ ఉన్నాము బురదలోకి. పెట్టుబడి లేదు. అందుకొరకు ఈ వాస్తవాన్ని చాలా బాధ్యతగా విశ్లేషించి మనము అధికారులపైన ఆధారపడకుండా మనం స్వయంగా దీని యొక్క ఎఫెక్టివిటీ, పరిమితం ఏమిటి వారు ఆలోచించి చెప్పవలసింది, వారు చెప్పలేకపోయారని నేను కూడా బాధపడుతున్నాను. ఏమైనప్పటికీ ప్రజల మన పరిస్థితి మార్చితే లోన్స్ తీసుకున్నాము - 3783 కోట్ల 32 లక్షల రూపాయలు ఇప్పటికే ఉన్నాయి, ఈ గవర్నమెంటు కాదు, గత అనేక గవర్నమెంటులు చేసిన పూజానికి, సంఖ్య గవర్నమెంటు నుండి లోన్స్ 10,304 కోట్ల 65 లక్షలు. అబానమన్ బాడీస్ నుండి లోన్స్ 525 కోట్ల 2 లక్షల రూపాయలు. వెరసి 14,612 కోట్ల 929 లక్షల రూపాయలు మనమీద ఈనాడు అప్పు భారం ఉంది. ఈ రుజానికి ప్రతి సంవత్సరం 1552 కోట్ల 44 లక్షల రూపాయలు వడ్డీ చెల్లిస్తున్నాము. అంటే 1552 కోట్ల రూపాయల వడ్డీ. మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు మనము ఖర్చు చేస్తున్నది 1514 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. ప్రతి సంవత్సరం వడ్డీకి చెల్లించేది ఎక్కువ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఖర్చుపెట్టేది తక్కువ. ఈ స్థితికి పెట్టుబడినాము. ఇందులోంచి బయటపడే పరిష్కార మార్గం ఏమిటి? ఎలా ప్రయత్నిస్తున్నారు బయటపడడానికి అత్తసంతుష్టి అక్కరలేదా? చాలా బాధాకరమైన పరిస్థితి, అందుకొరకు

రిపోర్టుసేసి సంపాదించుకొడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. నేను వారితో ఏకభవిస్తాను. రు. 800 కోట్లు సేర్వీటాక్స్ పద్దు నుంచి సంపాదించేది. ఈనాడు సేర్వీటాక్స్ పద్దులోంచి 2 వేల కోట్ల రూపాయలు ఎగనాదం పెట్టడం జరుగుతోంది, ఎగ్గుతున్నారు. అనేక వీళ్ళాయి ఉన్నాయి, టాప్ హోల్స్ ఉన్నాయి. పూర్తిగా లంఘించిమయమై పోయింది. మామూలు వారికి ఉన్నాయి. -పైదాకా ఎన్నో ఉన్నాయి. మంత్రివర్గానికి కూడా ఎన్నో ఉన్నాయి, నేను ఎప్పుడూ రుచి చూడలేదు. ఉన్నాయి, ఉన్నాయని చెబుతున్నారు వారు. ఇలాంటి బలవంతులు వారు. వీళ్ళ రాజ్యాన్ని నడుపుతున్నారు సెంటిల్లో, స్టేట్స్ లో కూడా వారిని భేదించే, ఈ పెట్టుబడిదారి వర్గాలు సంపాదించిన డబ్బును పేద ప్రజలకు భాగస్వామ్యం - సేర్వీటాక్స్ అంటే ఆదాయములో భాగం తీసుకోవడం, పన్ను అన్యాయముగా వేయకూడదు. దరిమిల్ల మీద పన్ను వేయకూడదు. సేర్వీటాక్స్ అంతా ఎక్కడ వేస్తున్నారు? అల్టిమేట్ గా పడేది కొనుగోలుదారులపైన అన్ని వస్తువుల పైన టాక్స్ లు ఉన్నాయి. అన్ని కొనుగోలుగారులే కడుతున్నారు. ఈవేళ సేర్వీటాక్స్ 4090 కోట్లు - 5 వేల కోట్ల వరకు వచ్చింది. దీనిని చెల్లించేది ఎవరు? ఇది వ్యాపారస్థులు చెల్లించేది కానేకాదు. వారు తమ లాభాలు తీసుకొని, తమ ఖర్చులు తీసుకొని, మిగిలింది, దయవల్సింది గవర్నమెంటుకి ఇస్తున్నారు. ఈ పన్ను చెల్లించే వారు సామాన్య కోట్లాది కోట్ల ప్రజలు ఆ డబ్బు కూడా మనము రాబట్టుకోలేకపోతే - ఈవేళ పేరలల్ మార్కెట్ జరుగుతూ ఉంది ఆంధ్ర దేశములో కూడా, బ్లాక్ మార్కెట్, పోట్ మార్కెట్ జరుగుతూ ఉంది. ఎంత అని నేను ప్రయత్నం చేసి రెక్కలు తీస్తే, 20 ఏళ్ళ క్రితం రెక్కలు చూస్తే భారత దేశములో అది రు. 10 వేల కోట్లు. ఈవేళ ఆ రు. 10 వేల కోట్ల అంకె ఆంధ్ర దేశానికి వచ్చింది. ఆంధ్ర దేశములో బ్లాక్ మార్కెట్ లో డబ్బులు దాచుకొని ప్రభుత్వ బొక్కసానికి రాకుండా పోట్ మార్కెట్ నడుపుతున్నట్లుంటే ధనార్జన వర్గాల చేతిలో రు. 10 వేల కోట్లు ఈనాడు పలామటిలో ఉంది. దానిని రాబట్టుకోవాలంటే అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను స్క్వామిల్వేన్ చేయాలి. లంఘించితనాన్ని పూర్తిగా వ్యతిరేకించే పద్ధతులు అనుసరించాలి. టాక్స్ కలెక్షన్ పద్ధతులు, సిస్టమ్ లో మార్పు తీసుకురండి. అనేక మంది టాక్స్ చేయర్స్, టాక్స్ కలెక్ట్ చేసేటటువంటి వారు, వ్యాపారస్థులు కూడా చెబుతున్నారు మీరు కనుక వ్యవస్థ మార్చినట్లయితే, స్టాన్డ్ రేటు పెట్టినట్లయితే, అనేక ఇబ్బందులు తగ్గించినట్లయితే మేము సులభంగా చెల్లిస్తామని అంటున్నారు. అవన్నీ కూడా ఆలోచించి సమస్యలు పరిష్కారం చేయండి. కాబట్టి ఈ రాష్ట్రంలో చాలా ప్రధానమైనటువంటి అర్థికాభివృద్ధిని సాధించాలంటే, ప్రభుత్వానికి వనరుల్ని సమకూర్చుకోవాలంటే ఉత్పత్తి పెరగాలి. ఆ ఉత్పత్తికి మన దేశంలో, మన రాష్ట్రంలో ప్రధానమైంది వ్యవసాయ రంగం. వ్యవసాయాత్మకతలు పెరిగితేనే మన సంపద పెరుగుతుంది, ఆ సంపదనుంచి మనకు పన్నులు లభిస్తాయి. ప్రజలకు డబ్బు మిగులుతుంది, ఆ మిగులుతో వారు తమ గామాలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపడతారు. ప్రభుత్వానికి సహాయం చేస్తారు. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ సంబంధమైన పరిశ్రమలు, అలాగే, మన రాష్ట్రంలో అనేక రికార్డైన చేతి వృత్తులవారు ఉన్నారు. చేతి వృత్తులలో చాలా నిష్ణాతులైన కార్మికులు మన దగ్గర ఉన్నారు. కానీ చేనేత కార్మికులకుగాని, ఇతర కార్మికులకుగానీ చేతనీండా పని లేదు. ఆ పని చేయడానికి

సాధారణ చర్చ.

ఆధునికమైన యంత్రాలు లేవు, మోటార్స్ పద్ధతులు వారికి లేవు. మేకు డబ్బు లేదు కాబట్టి వాటిపై దృష్టి సాధించడానికి అవకాశం లేదు. కాబట్టి ఈ దేశంలో ధనం సంపాదించాలంటే, ఉత్పత్తిని పెంచాలంటే కోర్కొలుగా మన్న మానవ శ్రమను ఉపయోగించుకోవాలి. మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి, అంతర్జాతీయంగా ఉన్న పారిశ్రామిక వేత్తలు ఇక్కడ డబ్బు పెడుతున్నారు. ఇక్కడ అతి వవకగా మన్న మానవ శ్రమను ఉపయోగించుకొంటున్నారు. సంవత్సరానికి 5 వేలు ఇస్తామంటున్నారు, అమ్మో 5 వేలు, చాలా పెద్ద మొత్తం అని మనభాషకు ఉద్యోగం వేస్తున్నారు. అయితే 5 వేలు జీతం పొందే మనిషినుండి 50 వేల రూపాయలు సంపాదిస్తున్న పరిస్థితి, అవకాశం అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో ఉంది. ఎక్కడైనా మానవ శ్రమ చౌకగా గొరుకుతుంది అంటే అది భారతదేశంలోనే. ఈ చౌకగా లభ్యమయ్యే మానవ శ్రమను దోచుకొన్నదానికి అంతర్జాతీయంగా వచ్చిన పారిశ్రామికవేత్తలు ప్యయత్నం వేస్తున్నారు. దీనిని మీరు వివక్షభారహితంగా ఒప్పుకొంటారా, అయితే వారు మన శ్రమను దోచుకుపోతారు. అలాకాకుండా ఉత్పత్తి చేస్తేవారికి ఉపాధి కల్పిస్తే దేశానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఈ సునిశితమైన వివక్షణ జ్ఞానం దేశానికి, రాష్ట్రానికి చాలా అవసరం. ఇదేదో విదేశాలను వ్యతిరేకించడం, ప్లేవేటివకరణను వ్యతిరేకించడం కాదు. అందువల్ల మనకు వస్తున్న డబ్బును సద్వినియోగం చేయడానికి తక్షణం మనం తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మీరు సేల్స్ టాక్స్ క్రింద అదనంగా 800 కోట్లు పనులు చేయవచ్చు అన్నారు. రెండు వేల కోట్లు పనులు చేయండి. సంతోషం. గత 10 సంవత్సరాలలో సేల్స్ టాక్స్ ఎట్లా పెరుగుతూ వచ్చిందో నేను పరిశీలన చేశాను. సేల్స్ టాక్స్ ఎలా పెరుగుతూ వచ్చిందంటే అందుకు కారణం వ్యాపారం పెరిగిందే, మన సర్క్యులేషన్ పెరిగింది, కానీ రూపాయి విలువ తగ్గింది. ఆ కారణంగానే సేల్స్ టాక్స్ 200, 300 కోట్ల రూపాయలు పెరుగుతూ వచ్చింది. ఇది ఒక్కొక్కసారి 400 కోట్ల రూపాయలవరకు కూడా వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం సేల్స్ టాక్స్ 840 కోట్లు అని ఊహించుకోమంటున్నారు ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు, ఎట్లా చేయగలుగుతారు? మోటార్ వెహికల్స్ టాక్స్ కు చట్టం తెస్తామన్నారు. స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ క్రింద రెండు వందల కోట్ల ప్లేబిలుకు అదనపు రాబడి కోసం చట్టాలు తెస్తామన్నారు. తీసుకురండి, సేల్స్ టాక్స్ గురించి ఏమీ చట్టం తెస్తారు? ఏమైనా ఇంద్రజాలం, మహేంద్ర జాలం ఉండేమో తెలియదు. నిజంగా అందుకు ప్యయత్నంవేస్తూంటే శాసనసభకు చెప్పవచ్చు కదా? శాసనసభకు చెప్పకుండా మీరు చేసేది ఏమిటి? మాకు వెబితే మేము సహకరిస్తాం కదా? అందువల్ల ఏవిధంగా చట్టాన్ని తెస్తారు, ఏవిధంగా లూఎవోర్స్ ను ప్లాగ్ చేస్తారు? ఈ సిస్టంలో ఏం మార్పులు తెస్తారో అవన్నీ మాముందు పెడితే మేము కూడా చర్చించి సలహాలు ఇస్తే 800 కోట్ల కాదు, మరో 400 కోట్లు కూడా వచ్చే అవకాశం ఉందన్న విశ్వాసం మాకు ఉంది, అందుకు ప్యయత్నం చేయండి. కానీ కొత్తగా ప్యజలపై పన్నులు మాత్రం వేయకండి. సేల్స్ టాక్స్ అనేది సామాన్యడిపై విధించబడే పన్ను. యావత్ భారతదేశంతో పోల్చిచూస్తే ప్యస్థుతం అంధ్ర రాష్ట్రంలో సేల్స్ టాక్స్ ఒక సెమిరేషన్ పాయింట్ కు వచ్చింది, ఇక ఇంతకంటే మించి ప్యజలు పన్నుల్ని భరించే పరిస్థితిలో లేదు. ఆదాయం పన్ను మీరు పేయరు, వ్యవసాయదాయంపై

పన్ను మీరు వేయరు. అలా వేస్తే గ్రామంలో ఉన్న ఆ పది మంది మిమ్ముల్ని దగ్గరకు రానివ్వరు. సూత్రబద్ధంగా మేము పన్నులకు వ్యతిరేకం కాదు, కానీ మీరు సేల్స్ ట్యాక్స్ అనీ, మోటార్ వెహికల్స్ ట్యాక్స్ అనీ సామాన్యదేష్ట, మధ్యతరగతి వాడేష్ట ఈ విధంగా పన్నులు వేయడం సమంజసం కాదు. దేనికైనా ఒక పరిమితి అంటూ ఉంటుంది. ఈ పద్ధతివల్ల కాలం పనికివచ్చేది కాదు. అందువల్ల ఆదాయాన్ని పెంచుకోవడమన్న దానిని మీరు ఏవిధంగా పరిచయత్వేజీ చేయబోతున్నారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, వారు 62 కోట్లు 63 లక్షల 83 వేల రూపాయలు సర్ప్లస్ అని చూపెట్టారు. తరువాత గత సంవత్సరం మైనస్ బడ్జెట్ ఉంది కాబట్టి అది తినివేస్తే ఇప్పుడు 41 కోట్లకు వచ్చిందనీ చెప్పారు. ఇదంతా అంతెం గారడేనే తప్ప మరొకటి కాదనీ నేను మనవిచేస్తున్నాను. మీరు 300 కోట్లు వస్తుందనీ అంగీకరిస్తే, ఏదో వస్తుందనీ ఒప్పుకొంటే అనే పద్ధతిలో మాట్లాడారు. అయితే మీరు మీ ఉపన్యాసంలో అన్నారు, అవన్నీ పక్కకు పెట్టండి, ఉపయోగాత్మకంగా మాట్లాడండి అన్నారు. ఆ విధంగానే నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఏదో అంటే చెప్పి దానికి మైనస్ అనీ, ప్లస్ అనే చెప్పి విచిత్రమైన విన్యాసం ఇది, బడ్జెట్ విన్యాసం ఇది. నిన్ననే మళ్ళీ సమర్పించారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీ కోఆపరేషన్తో మేము అనుకొన్నది చేస్తాం...

శ్రీ సిపావ్. రాజేంద్రరావు:- చాలా సంకోషంగా మేము కోఆపరేట్ చేస్తాం. నిన్ననే సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్స్ పెట్టారు...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- పాతది...

శ్రీ సిపావ్. రాజేంద్రరావు:- పాతది కాదు, మీ నెక్స్ట్ పడబోతోంది. ఆ 100 కోట్లు మీరు కూడా రెండు అదే చేయబోతున్నారు. మళ్ళీ సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్స్ అనీ వచ్చే సంవత్సరానికి పెడతారు. అది మన ఫైనాన్సియల్ సిస్టం బాబుగారూ, దానిని మీరు, నేనూ ఏమీ చేయలేం. ఈవ్యవస్థలో చేరడం మన పొరపాటు, చేసిన తరువాత దానిని మనం మార్చలేం. అది ఒక విషయం...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- పెద్దలు మీరంతా ఉన్నారు, మీ అందరి సహకారంతో ట్రైడిషనల్ గా వస్తున్న వాటిలో మంచివి అయితే తీసుకొంటాం, రేకవోత వాటిని బ్రేక్ చేసి కొత్త సాంప్రదాయానికి నాంది పలుకుదాం. అందుకు మేము ప్రిపేరీ అయి ఉన్నాం. మీ అందరి సజ్జిషన్స్ తీసుకొని ఏవిధంగా ఇంప్లిమెంట్ చేయాలో చేస్తామనీ చెప్పాము.

సాధారణ వర్ష.

శ్రీ సిపాచి. రాజేశ్వరరావు:- చాలా సంతోషం. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు దోసకాయ, కొడవలీని మీ వేటిలో పెట్టారు, మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు కొనుక్కొమ్మన్నారు. మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు, మీతో మేము సహకరిస్తాం. కానీ మాకు కావలసింది ఉపాధి కల్పన, ఉత్పత్తులు పెరగడం. ఇవేవన్నీ చాలు. ఇంకేం చేసినా మేము అడగము. కానీ పద్మపూహంలో అడుగిడబోయే ఓ యువకా, ఈ పూహంనుంచి బయటపడేది ఎట్లాగా? బయటపడతామనే నమ్మకం నాకైతే లేదు, మీకు ఆ నమ్మకం ఉంటే తప్పకుండా మీ శ్రేయోభిలాషిగా ఈ దారిశాస్త్రక కర్మవ్యవస్థ మీ చేతుల్లోకి వచ్చినందుకు సంతోషిస్తూ మీరు ఈ పద్మపూహాన్ని భేదించుకొని బయటకు రావాలని, విజయవంతంగా ముందుకు తావాలనే కోరుతున్నాను. కానీ అందులో చిక్కుకుపోతే మాత్రం మార్గాంతరం లేదు. గత్యంతరంలేదని మళ్ళీ ఉపన్యాసాలు మొదలుపెడితే క్షమించే బాధ్యత మాత్రం నాది కాదు. మీరు ఈ పద్మపూహంలో చిక్కుకుని ఏ కారణంవల్ల, ఏ కారకులవల్ల బయటకు రాలేకపోతే దానిని గురించి ఖరాయిందిగా ప్రజలకు చెప్పవలసిన కర్మవ్యవస్థ దారిశాస్త్రకంగా మాపై ఉంది. ఈ కర్మవ్యవస్థ నిర్వహణలోనే మా జీవితాలు గడిచిపోయాయి, అలాగే మునుముందు కూడా గడిచిపోతే మేము సంతోషపడతాం. కాబట్టి ఇది చాలా కఠినమైన బాధ్యత. ఏదో మిమ్ముల్ని భయపెట్టడానికి మేము చెప్పడం కాదు, మిమ్ములను ప్రోత్సహించడానికే, సమస్యలయొక్క తీవ్రతను చెప్పడానికే, మీరు అందుకోండి బయటపడే ప్రయత్నం చేయడానికి మాత్రమే తప్ప మిమ్ముల్ని నిరుత్సాహపరచడానికి ఈ విధంగా చెప్పడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, యానుభవరీ ప్లాన్ క్రింద సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు చాలా ఉదారంగా 1:10 ఇచ్చారు. 1992-93లో, అంటే రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కేంద్రమంత్రి పుభుత్వం 2,867 కోట్లు 46 లక్షలు ఇచ్చింది, 1993-94 2409 కోట్లు 88 లక్షలు ఇచ్చింది, 1994-95లో 2170 కోట్లు ఇచ్చింది. ఇప్పుడు 1995-96లో 3159 కోట్లు ఇచ్చింది. ఒకండుకు ఇది కేంద్రం నిష్పక్షపాతానికి నిదర్శనమేమో. మీకు అమాంతంగా వెయ్యి కోట్లు పెంచారు. అందుకు మా ప్రయత్నం ఒక కారణమైతే రెండవది మీరు చేస్తున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలు - సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు - అవే రెండు రూపాయలకు క్రిలో బియ్యం పతకం, మద్యపాన నిషేధం అమలు. ఈ కార్యక్రమాలను అమలుపరచాలంటే వాటివల్ల వచ్చే నష్టాన్ని పూర్తికొవాలి కేంద్రం వారు ఇచ్చారు, అలాగే మీరు వాగానం చేసి కూడా ఉన్నారు. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ ఇది సంతోషకరమైన పరిణామం. ఈ పరిణామాన్ని సాధించి అదనంగా వెయ్యి కోట్లు తెచ్చుకొన్నందుకు ఆర్థిక మంత్రిగారిని, ఇచ్చినందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. లేకుంటే ఈ కరువులో ఈ మాత్రం అదనపు సహాయం లేకపోతే వేసేది ఏమిటి? వారు (కాంగ్రెస్) వారు ఏమే చేయలేకపోయారు, కేంద్రం సహాయం చేయలేదు, కాంగ్రెస్ వారి ప్రభుత్వం అడగనూలేదు.

(అధ్యక్షా, స్థానంలో గా. ఉపసభాపతి ఉన్నారు)

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- అడగనే లేదా? మీకు తెసునేమిటి?

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- మీరు అడిగి మంట్ ఇచ్చేవారే. ఇది కానిస్టిట్యూషనల్ గా కాదు, పోలిటికల్ గా. కె.సి. పంత్ అధ్యక్షులలో 10వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ వారు సర్కారియా కమిషన్ సూచనలను కూడా అమలుపరచలేదు. కేంద్రం, రాష్ట్రాల మధ్య సమన్వయం కోసం సర్కారియా కమిషన్ వారు రాష్ట్రాలకు అత్యధిక అధికారాలు ఇవ్వాలన్న సూచనను చేస్తే దానిని ఒప్పుకోలేదు. అయినప్పటికీ రాష్ట్రాలలో ఉన్న దారిద్ర్యాన్ని, రాష్ట్రాలకు ఉన్న బాధ్యతలను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెల్లిస్తున్న బుజాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అదనంగా కొంత ఇవ్వారు. ఈవేళ వారు 881 కోట్ల 80 లక్షల రూపాయలు అదనంగా ఇవ్వడం ముదావహం. ఒక ఫార్ములా ప్రకారం ఎక్కువే ఇవ్వారు. అది చాలా సంతోషకరమైంది. అయితే ఇక్కడ ఒక విషయం మనవిచేయాలి. అది ఎందులో చేరింది అనేది చర్చనీయాంశంగా తయారైంది. ఈవేళ ఫైనాన్స్ కమిషన్ వారు ఇచ్చేది నేరుగా మన రెవెన్యూలోకి వచ్చేస్తుంది. కానీ ఫైనాన్స్ కమిషన్ వారు - మీరు 250 కోట్లు చేసుకోండి, మేము 750 కోట్లు ఇస్తామని అన్నారే దానిలోని అంతర్గత విషయాలు ఇంకా నా దృష్టికి రాలేదు. వాటిగురించి మీరు చెప్పనూ లేదు. నేను మనవిచేసింది ఇది కూడా కేంద్రవారు ఇచ్చే అప్పుతో భాగమే. మీకు తెలియండి కాదు, జ్ఞాప్తకం ఉంచుకోండి, కేంద్రంనుంచి ఇచ్చే ప్రతిదీ 70 శాతం అప్పు, 30 శాతం గ్రాంట్. మీరు వెయ్యి కోట్లు కేంద్రం నుంచి సంపాదించి వుండవచ్చు, కానీ అందులో 70 శాతం అప్పు. అందువల్ల వారేదో ఇవ్వారు. మీరు తెచ్చుకొన్నారని కాదు, అందులో 70 శాతం అప్పు తెచ్చుకోవడమే. మా చిరకాల మీతుడు, సహచరుడు, ఢిల్లీలో ఉన్న మహా నాయకుడు మీకు రెక్క పెప్పగులుగుతారు. మీరు వారికి చెల్లించవలసిన అప్పులు, బకాయిలు చాలా ఉన్నాయి. వారు ఇవ్వడానికి బకాయిల క్రింద బుక్ ఎడ్జస్టిమెంట్ చేసుకొనే ఒక నమస్కారం పెట్టవచ్చు. మేం ఇదామనుకోండి, మీరు ఘొచ్చుకొన్నారనుకోండి అని చెప్పవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- వడ్డీ, ఆసలు రెండూ కట్టే చేసుకొనే మనకు వస్తుంది...

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- సంతోషం, ఆ కట్టడి ఆర్థిక మంత్రిగారికి తెలియండి కాదు. ఎంత కట్టే చేసుకోవాలన్న దానికి నిబంధనలు లేవు. వడ్డీ పెల్లించడం మన వంతు, అప్పు ఇవ్వడం వారి వంతు. ఒక సందర్భంలో అప్పు ఇచ్చి దాని పాత అప్పు క్రింద జమచేసుకొన్నానని వారు చెప్పనూవచ్చు, అలా అడగడానికి వీలులేదని అనే అవకాశం మీకు లేదు....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వబడ్డప్పుడు వడ్డీ, అప్పు ఇన్ స్టాల్ మెంట్ కట్టే చేసుకొనే మిగిలింది ఇస్తారు. అది అయిపోయింది, ఇది ఎడిషనల్ గా ఇస్తామని చెప్పారు.

సాధారణ పర్చు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- మే మాజీ నిజం కావాలని మనసారా కోరుకుంటున్నాను. నేను దానిపై చర్చకు పూనుకోవడం లేదు. ఈ పరిస్థితులలో 3015 కోట్లలో 1514 కోట్ల మాత్రమే కేపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ అవుతే ఇక మన బడ్జెట్ ఏమిటి? వ్యవసాయ మంత్రిగారు చాలా బాధ్యతగా ఎన్నో వాగ్దానాలు చేసి ఉన్నారు, చాలా సంతోషం. వ్యవసాయ రంగాన్ని అధునికీకరించడమే ఉత్పత్తి పెంచడానికి ఎక్స్కలెంట్ మార్గం. దానికొరకు నేను చూస్తున్నాను, చేస్తున్నాను అంటున్నారు. అర్థిక మంత్రిగారు అంత అత్యవసాయంతో మాట్లాడుతున్నారు, వ్యవసాయ మంత్రిగారు అందుకు ఏమీ తక్కువ కాకుండా మాట్లాడుతున్నారు. చాలా సంతోషం. కానీ అధ్యక్షా, ఇదీవరకు మన్నదీ 182 కోట్ల 85 లక్షలు అయితే ఇప్పటికి 215 కోట్లు చేశారు, అంటే 33 కోట్లు పెంచారు. కానీ 33 కోట్లలో ఇన్ఫ్లేషన్ ఎంత ఉంది? || పర్సెంట్ పబ్లిబర్డమెంట్ ఇన్ఫ్లేషన్, పబ్లిబర్డమెంట్ ఇన్ఫ్లేషన్ || పర్సెంట్ ఉంది, ఇంకా కాన్జూమర్లకు వచ్చేసరికి అవకాశాలు మారుతాయి ఇన్ఫ్లేషన్ రిట్రోఫు అవుతుంది. అంటే హోల్సేల్ ఇన్ఫ్లేషన్ || పర్సెంట్ అయితే రిట్రోయిల్ వచ్చేసరికి 33 పర్సెంట్ అయింది. కాబట్టి ఈ డబ్బుతో మేరు ఏమీ చేయగలుగుతారు? అందులో ఉద్యోగస్థుల జీతభత్యాల పోగా కొత్త పేతనాలు కొనడానికి, కొత్త యంత్రాలు, పరికరాలు కొనడానికి కొత్త కట్టడాలకూ గత సంవత్సరం 4 కోట్ల 64 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపెడితే ఈ సంవత్సరం || కోట్ల 64 లక్షలు పెడుతున్నారు. 75, 80 శాతం మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడ్డ ఈ వ్యవస్థలో, 10, 12 వేల కోట్ల రూపాయలు పెలామణి అవుతున్న ఈ రాష్ట్ర బడ్జెట్లో వ్యవసాయ రంగానికి ఖర్చుపెడుతున్న దానిపై పెంచింది ముప్పి 6 కోట్ల? ఇదీ చెప్పడానికి ఎంతో బాధపడుతున్నాం. దీనివల్ల ఏం సాధిస్తారు? నిజంగా వ్యవసాయం ఫలప్రదం కావాలంటే, ఉత్పత్తి పెరగాలంటే దీనిపై బడ్జెట్ను ఎక్కువ చేయండి అని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు 30 కోట్లకు పెంచినదానిని 60 కోట్లు చేయండి అడుగుతున్నాను. లేకపోతే వ్యవసాయం నడవదు. మేము అడిగే ప్రశ్నలకు మంత్రిగారు సమాధానాలు చెప్పలేకపోతున్నారు, ఎందుకు చెప్పలేకపోతున్నారయ్యా అంటే ఇక్కడ ఏమీ లేకపోతే ఏం చెప్పతారు?

ఇక ఎన్ని ఇబ్బందులు వున్నప్పటికీ ఇరిగేషన్ కొరకు కేటాయించిన బడ్జెట్ను 535 కోట్ల 34 లక్షల నుండి 1240 కోట్లకు పెంచారు. అందులో పెట్టుబడి ఖాతా మీద 494 కోట్ల 85 లక్షల నుండి 1195 కోట్ల 62 లక్షలకు పెంచారు. నిజంగా ముమ్ములను అభినందించాలి. అమాంతంగా రెట్టింపు చేశారు. అపూర్వంగా పెంచారు. ఈవిధంగా 5 సంవత్సరాలలో ఏ ప్రభుత్వమూ చేయలేదు. అయితే నేను చేస్తున్న ప్రశ్న ఏమిటంటే ఇదంతా ఖర్చుపెడతారా? ఖర్చు పెట్టడానికి కావలసిన డబ్బు లేదు. డబ్బు వస్తే, ఖర్చు పెట్టవచ్చు. మేకు డబ్బు రావడానికి చాలా పరిమితులు ఉన్నాయని మనవిచేశాను, ఆ పద్ధతి పూర్వంనుండి బయటపడి మేము ఖర్చుపెట్టి తీరుతామని శాసనసభకు హామీ ఇవ్వండి, ఘంటాపథంగా చెప్పండి. నిజంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం రంగంతో పాటు ఇరిగేషన్ రంగంలో కూడా విపణాత్మకమైన మార్పులు తేవడానికి ఈ ప్రభుత్వం కంకణబద్ధమైందని చెప్పడానికి నాకు కూడా ధైర్యం వస్తుంది. కానీ అందుకు అనేక అందోళనలు ఉన్నాయి, బడ్జెట్ చాలా పరిమితంగా ఉంది.

అట్లాగే పవర్ సంగతి తెప్పనక్కరలేదు. ఎందుకంటే పవర్ ఉత్పత్తిని పెంచడానికి ప్లాన్లు రంగానికి అప్పగిస్తామని చెబుతున్నారు. జనరేషన్, ట్రాన్సిమిషన్, డిస్ట్రిబ్యూషన్—అన్నీ ప్లాన్లువారి వరం వేస్తామంటున్నారు.

ఆ వేదాంతం గురించి తరువాత మీతో మాట్లాడుతాను. నోషల్ సర్వీసెస్ నోషల్ సర్వీసెస్ అంటే విద్య, వైద్యము ఇతరతా సాంఘిక కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. గతంలో రు. 536.26 కోట్లు ఉంటే ఈసారి రు. 652.16 కోట్లు ఇవ్వారు. అదే ఇన్ఫ్లేషన్. అక్కడ మంచి నిష్పాతులున్నారు. ఘనాపాదీలున్నారు. ఎంత పెంచారో వారికి తెలుసు. ఎంత తగ్గించారో వారికి తెలుసు. ఇన్ఫ్లేషన్ పెంచారో తప్పు కొత్తగా ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు విద్య, వైద్యము ఇతరతా నోషల్ సర్వీసెస్ పెంచడానికి వేలు లేదు. ఈ బడ్జెట్ సాక్ష్యం. మీరు ఏమి వేస్తారు? డి.ఎ. పెంచిన తరువాత ఇతరతా ఖర్చులు పెంచిన తరువాత ఇది కూడా చాలదు. మళ్ళీ అప్పులు చేయాలి. మళ్ళీ సప్లమెంటరీ గ్రాంటు కావాలి. అందుకొరకు అందులో కూడా ఏ మాత్రం చెప్పుకోతగ్గ మార్పు లేదు.

ఇరిగేషన్: మెజర్ ఇరిగేషన్ చెప్పారనుకోండి. అందులో కూడా మైనర్ ఇరిగేషన్, మెజర్ ఇరిగేషన్ మధ్య పక్కపాతం మాపెట్టారు. మీకు నేను చెప్పనక్కరలేదు. అధునికీ శాస్త్రం ప్రకారంగా పర్యావరణ సమతుల్యం దృష్టిలో పెట్టుకుని ఉత్పత్తులు వీన్నీ వీటి వనరులు ప్రత్యేకంగా గమనించి మన రాష్ట్రంలో సన్నకారు వీన్నకారు అధారపడే నీటి వనరులు మాసినా అవి మైనర్ ఇరిగేషన్ నోర్సిస్ ప్రధానమైనది. మైనర్ ఇరిగేషన్ పైన మీరు పెట్టారు. రు. 64.37 కోట్లు ఉంటే రు. 116.24 కోట్లు పెట్టారు. రు. 64 కోట్లు వారు మైనర్ ఇరిగేషన్ సంవత్సరం అని గొప్పలు చెప్పుకుని, మీటింగులు పెట్టుకుని, తీర్మానాలు చేసి రాష్ట్రం అంతా బాగా బాగా భజనలు చేసిన తరువాత పెట్టారు. రు. 64 కోట్లు పెడితే 3, 4 సంవత్సరాల క్రితం వరదలకు గట్టు పడిన చెరువులలో 25 శాతం చెరువులు రివైర్ చేయలేకపోయారు. మీరు ఏమి వేస్తారు? ఈ లోటు బడ్జెటులో కూడా పరిమితమైన వనరులలో కూడా మీరు మైనర్ ఇరిగేషన్ పైన ప్రాధాన్యం ఇవ్వక తప్పదు. అందుకని నా స్పెషియల్ మనవి ఇంకో రు. 50 కోట్లు మైనర్ ఇరిగేషన్ పడుద పైన పెంచండి. రు. 50 కోట్లతో మీరు చాలా పెద్ద మార్పులు తేగలుగుతారా; ప్రయోజనాలు రాగలుగుతాయా మీరు చెప్పలేదు. బడ్జెటులో ఇప్పుడు వచ్చిన రు. 800 కోట్లు సేల్స్ టాక్స్ గురించి కాని, సెంటర్ వారు ఇచ్చిన రూపాయలు రు. 1000 కోట్లు గురించి గానీ మీరు సలహా ఇచ్చిన తరువాత పైన వేస్తామన్నారే, అందుకే నా సలహా. మైనర్ ఇరిగేషన్ అంటే మెజర్ ఇరిగేషన్ తగ్గించకండి. సుమా ఎక్కడి నుంచయినా తీసుకురండి. సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో ఎలిమెంటరీ ఎక్యూకేషన్.

(బెల్)

శ్రీ కె. బాపిరాజు:— సర్, అంత వక్కబీ వివరాలు వారు చెబుతుంటే మీరు బెల్ కొడితే ఎలా? మీకు బెల్ ఎలా కొట్టబడ్డవుతున్నది? వారినీ చెప్పనివ్వండి.

మైనర్ డెవలప్ మెంట్:— 1.50 గంటలు కావస్తున్నది. ఇప్పటికి వారికి గంట సమయం ఇవ్వాము. త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ సిపాచే. రాజేశ్వరరావు:- ఎలీమెంటరీ విద్య తీసుకుంటే ఎక్కువ ఉపన్యాసం చేయడానికి లేదు. మరంతా విజ్ఞులున్నారు. ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం ఏవయినా పెట్టుబడులు అవసరం అయితే విద్యా అజ్ఞానం వల్ల, అవిద్య వల్ల ముఖ్యంగా స్త్రీలు, పురుషులు 50 శాతం అజ్ఞానాంధకారంలో ఉండడం వల్ల వారిని ఏ పనిలో పెట్టినా ఎంత పని చేయాలో అంత పని చేయలేకపోతున్నారు. వారిలోని శక్తి సామర్థ్యాలు హార్మిగా వినియోగం కావాలంటే, ఫలప్రదం కావాలంటే వారిలో విజ్ఞాన దీపాన్ని వెలిగించాలి. తప్పనిసరిగా వారికి ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్ రావాలి. రు. 722-36 కోట్లు నుంచే రు. 737-92 కోట్లు అదీ మళ్ళీ ఇన్ఫ్లేషన్ రేటు కంటే ఇంకా తక్కువ. కనీసం దయచేసి మరొక రు. 50 కోట్లు వెంచండి. ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్ ఏ ఊరికి వెళ్ళినా మేరు మాస్సున్నారు. వోట్లు వేకారని ఎన్నికలలో గెలిచిన తరువాత అభినందనలు తెలపడానికి పోతే మా ఊరిలో 9 తరగతులున్నాయి ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులున్నారు, 7 తరగతులున్నాయి ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులున్నారు అని చెబుతున్నారు. మా దగ్గర ఒక సామెత ఉంది. అబద్ధాలు చెప్పే పోశెట్టి మూడు ఎద్దులు, 36 దొడ్లు ఉన్నాయంటాడు, మూడు ఎడ్లను కట్టివేయడానికి 36 దొడ్లున్నాయట. ఈ విస్తృతమైన అవసరాలను తీర్చడానికి విస్తరణ కోరికలున్నప్పుడు ప్రైమరీ స్కూల్స్లో టీచర్లు లేకపోతే ఎలా? 22 వేల ఉపాధ్యాయుల పోస్టులు భాగంగా ఉన్నాయని మొన్న విద్యాసాగరరావు ప్రశ్న వేస్తే చెప్పారు. చేస్తామన్నారు. చేయడమే కాదు. సుప్రీంకోర్టుకి పోయేటట్లుగా ఉన్నారు. ఈ వర్షలు అక్కర లేదు. అంకెల గారడీ అక్కరలేదు. రిటైర్మెంట్స్ అక్కరలేదు. ఇవాళ 25 వేల ఉపాధ్యాయులను వెంటనే నియామకం చేసి అపాయింట్మెంట్స్ ఇస్తే, స్కూల్స్లో ఉన్న పోస్టులను భర్తీ చేస్తే ప్రభుత్వం నడుస్తుంది. నడవదా అంటే స్పందింప చేస్తారని కాదు అవరణలో ప్రజల దృష్టిలో ఏమాత్రం ముందుకు పోదు. శాసన సభ్యులుగా గెలిచి ఒక టీచర్ని పెట్టించలేక పోయామంటారు. అందుకొరకు దయచేసి డీనిని యుద్ధప్రాతిపదిక మీద అత్యవసర సమస్యగా భావించి ఇంకేమయినా చేయండి కానీ సుప్రీం కోర్టుకు పోకుండా 25 వేల ఉపాధ్యాయులను సెలక్టు చేసి అపాయింట్మెంట్స్ వేసి పోస్టులను భర్తీ చేయండి. విద్యను విస్తరించండి. ప్రజలు సంతోషపడతారు. కొన్ని గ్రామాలలో మాశాము. గ్రామస్థులంతా చందాలు వేసుకుని ఇద్దరు, ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులను పెట్టుకున్నారు. రు. 500 లు, రు. 300 లు డీకాలు ఇచ్చి పెట్టుకున్నారు. ఇది ఒక రకంగా ప్రభుత్వ రంగంలోవే పె్నవేటు రంగంగా మారిందని వేరే చెప్ప నక్కరలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్న విద్యను వెంటనే అభివృద్ధి చేయాలి.

మనం అందరమూ కోరుకున్నదే. సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో రు. 2/-ల కిలో బియ్యం. నేను మా పార్టీ తరపున మనవి చేస్తున్నాను. రు. 2/- ల బియ్యం ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు సెలవిచ్చిన విషయం మానవ వనరులను అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమమే. ఆకలి మంటలతో ఉన్న వాడికి, ఆర్థికరీతితో ఉన్న వాడికి రెండవ హాః హర్మిగా తినలేని వాడికి దీడ్కలకు తిండి పెట్టలేని వాడికి -వాడు శ్రమ చేసేది ఎంత? దేన్నే ఫలించేది ఎంత? వారికి పోషకాహారం లేదు. అందుకొరకు ఏ బియ్యం ఇచ్చినా కొద్దిగా

ఇప్పీనా సార్వకమే అవుతుంది. ఈ దేశంలోనే కాదు అంతర్జాతీయంగా కూడా తప్పుకుండా అమోదించవలసిన సిద్ధాంతమే. ప్రజలలో ఆ విశ్వాసం వచ్చింది. పెద్దగా దీనికి స్పందించారు. కానీ ఇక్కడ మరొక పక్ష వస్తున్నది. క్షిపితం చాలా వైవిధ్యాలతో కూడుకున్నది. ఈ వైవిధ్యాలను సమతుల్యంతో విశ్లేషించి ఎటువైపు మొగ్గు చూపాలి, ఎటు మొగ్గు చూపకూడదు, ఎవరి నెక్కిన పేటలు పెట్టాలి, ఎవరి కడుపులు కొట్టాలి అని చూడవలసిన బాధ్యత అధికార పార్టీదే. ఆంధ్రదేశంలో 99 లక్షల కార్ములున్నాయి. నేను నా వ్యక్తిగతమైన అనుభవంతో, మా పార్టీ అనుభవంతో మనవి చెప్పవ్వాను. ఇప్పటికే 20, 25 లక్షల మంది వేద వాళ్ళు కార్ములు లేకుండా ఉన్నారు. ఏ ఊరికీ వెళ్ళినా, ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా అర్జూత లేని వాళ్ళు కార్ములు సంపాదించుకుని ఉన్నారు. అర్జూతలు కలిగిన వాళ్ళు, ఎవరి క్షేత్రభాగాలు సరిపోవో, వారి బీడలను బడికి పంపించలేక బర్రెలను, ఎద్దులను కాచుకుని ఉపాధి కల్పించుకునే వాళ్ళకు కార్ములు లేవు. 5, 10 కాదు కనీసం 20 లక్షల కార్ములు మీరు ఇప్పి తేరాలి. లేకపోతే సిద్ధాంతానికి అర్థం లేదు. ఎలా ఇస్తాము అంటే, డబ్బు లేదంటే, ఇప్పటికే రు. 1250 కోట్లు అన్నాము. రు. 1250 కోట్లు కాదు, మీరు నాకు అవకాశం ఇస్తే, మీరు మా సలహాలను వినేవింటుంటే రు. 1250 కోట్లలో రు. 400, 500 కోట్లు మిగిల్చండి. మిగిల్చిన దానిలో అర్జూతైన వారికి కార్ములు ఇవ్వవచ్చు. అంటే దీని శాత్రుర్యం అనర్హులైన వారి సంఖ్య బాగా ఉన్నదే అనే కదా, జోను కదా మీకు తెలియదా? అధికారులు రిపోర్టులు ఇవ్వడం లేదా? ప్రజీదీ ఎన్నీకలు, రాజకీయాలు అనే ఆలోచిస్తున్నారా? కార్ములు తీసివేస్తామంటే కొంపలు అంటుకు పోతాయా? కార్ములు తీసి వేస్తామన్నారు. ఎవరన్నారన్న సమస్య కాదు. ఎవరో మంత్రి అన్నారు. ఇంకా ఎవరో అన్నారు. అర్హులు కూడా వచ్చాయి. క్వాలిఫికేషన్లో చూపించారు. ఎవరి కార్ములు తీసి వేయాలి? చెప్పారు. ఎవరి కార్ములు ఉంచాలి? చెప్పారు. అందులో సరిగానే ఉంది. తప్పులేదు. ఇది వరకు 1-50 కూడా మీకాలంలో కూడా ఉంది. ఇదివరకు కూడా ఉంది. ఇప్పుడు కొత్త కాదు. వీరి ము కాలంలో (కాంగ్రెస్) కూడా ఉంది. సంఘంలో, సమాజంలో డబ్బు ఉన్న వాడిది రాజ్యంగా ఉంది. డబ్బు యిచ్చి కార్ములను సంపాదించిన వారు ఉన్నారు. వేదవారికి ఉద్దేశించిన కారుడలను ధనవంతులు సంపాదించుకుంటున్నారు. కార్ముల అవసరం లేని ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగస్థులు, మామూలు ప్రజలు కూడా కావచ్చు, వారు కార్ములు సంపాదించుకుంటున్నారు. నీజానికి వారికి కార్ముల అవసరం లేదు. ఇప్పుడున్న 99 లక్షల కార్ములను అలాగే వుంచే మూలాంటి వారు మరొక 22 లక్షల కార్ములను అడిగితే యిస్తారా? ఇవ్వగలరా? అది అసంభవమైన పని. అనవార్య పరిస్థితిలో వున్నాము మనం. తప్పుకుండా అర్జూత లేని వారి నుండి కార్ములను తొలగించవలసిన కర్తవ్యం వారి పైన ఉంది. ఎందుకు అర్జూత గల వారికి యివ్వడానికి. దాన్ని ఎలా వేయాలి? ఒకసారి అనుమతి యివ్వండి. గ్రామ పంచాయితీలకు, మండలాధ్యక్షులకు, మండల కమిటీలకు అవకాశం యివ్వండి. అర్జూత లేని టోగస్ కార్ములను తొలగిస్తే మిగిలిన డబ్బు ఆయా గ్రామాలకు ఖర్చు పెడతాము. గ్రామ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెడతాము. గ్రామానికి సంబంధించిన రోడ్లకు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు, ఉపాధ్యాయులకు ఖర్చు చేసా నా ఇంకా గతంలో

బాధ్యతను వారికి అప్పజెప్పండి. బాధ్యతలను వికేంద్రీకరించండి. రెండు రూపాయలకు క్రిటో బియ్యం వేరందరికీ యిన్స్టనే అధికారం వుంటుందే. భేకపోతే అధికారం పోతుంది అని మేరు భావించకండి. వికేంద్రీకృత ప్రజాస్వామ్యంలో కొంత బాధ్యత క్రిందస్థాయి వారికి యివ్వండి. మండలాధ్యక్షులు కానివ్వండి. సర్పంచులు కానివ్వండి. సంవత్సరానికి తమ గామానికి కొన్ని లక్షల రూపాయలు, కోట్ల రూపాయలు వస్తాయని ఉరు బాగుపడుతుందని, రోడ్డు వస్తుందని, నేదా స్కూల్ బిల్డింగ్ వస్తుందని భావించి, తమకు కలుగబోయే ప్రయోజనాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రజల దగ్గరకు పెళ్లి వాళ్ళ కాళ్ళు, కడుపులు పట్టుకొని బృతిమీలాది బోగస్ కార్డులను తగ్గించి డబ్బు మిగల్గులుగులారూ మన ప్రజల తెలివితేటలను గురించి మనకు ఎందుకు అనుమానం? వారి శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి ఎందుకు భయం? అంతా మన సుంపే రావాలా కేవలం కేంద్ర రాజకీయాలేకావాలా? అర్హత గల వారికి కార్డులు యివ్వే అనర్హులను తొలగించండి. ఈ బాధ్యతలను వికేంద్రీకరణ పద్ధతిలో గామ పంచాయితీలకు, పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థకు అప్పగించండి. మిగతే డబ్బును వారు తమ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగిస్తారు. ఈ వ్యవస్థ ద్వారా ఈ సిద్ధాంతం అమల్లోకి వస్తుంది. కార్డులు లేవనే మేము, ఉన్నాయిన మేరు, అంతా గందరగోళం ఏర్పడుతుంది. కృమబద్ధంగా, పర్మనెంటుగా ప్రజల మీద, ఇతర పక్షాల మీద విశ్వాసంతో రాజకీయాలకు తామే లేకుండా ఆలోచించినట్లయితే కొన్ని సమస్యలు పరిష్కరించబడతాయి. బడ్జెట్ సమర్పణ సందర్భంగా రాజకీయాలకు అతీతంగా పని చేద్దామని వారే చెప్పారు. పరిష్కరించవలసిన సమస్యలలో యిది ప్రధాన సమస్య.

అధ్యక్షా, ప్లెవేట్వీజేషన్ ను ఒక సిద్ధాంతంగా పర్మనెంట్ వున్నాము. ప్లెవేట్వీజేషన్ అనేది ఎక్కడి నుండి అరంభమైంది? ఒకసారి కేంద్రంలో ప్లెవేట్వీజేషన్ సిద్ధాంతం వచ్చింది. ప్లెవేట్వీజేషన్ అనే మాట ప్రతీ పదార్థం ఉన్న పబ్లిక్ ను ప్లెవేట్వీజే చేయడం ప్లెవేటు రంగంలో వున్న దాన్ని ప్లెవేటురంగానికి హస్తగతం చేయడం ప్లెవేట్వీజేషన్. మా సిద్ధాంతాన్ని నేను మనవి చేస్తాను. ప్లెవేటు రంగంలో కొత్త కొత్త పరిశ్రమలు పెట్టడానికి, కొత్త కొత్త వాణిజ్యం, వ్యాపారాలు చేయడానికి, కొత్త కొత్త యంత్రాలు పెట్టడానికి, పౌడెక్టులను కట్టడానికి, లేదా ఉన్నత విద్యలో కొత్త యూనివర్సిటీలను పెట్టడానికి, అనేక రంగాలను అభివృద్ధి చేయడానికి, వాగ్విస్ చేయడానికి ప్లెవేటు రంగాన్ని పూర్తిగా ఉపయోగించుకొండి. దానికి గీటురాయి ఒకటి అభివృద్ధి, రెండు ఉపాధి కల్పన. ఏదో ఒకటి నెరవేరుతే సరిపోదు, రెండూ నెరవేరాలి. దేశం, రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలంటే మన జన బాహుళ్యానికి ఉపాధి, ఉద్యోగం రెండూ కావాలి. అవి రెండూ సాధ్యమయ్యే వత్నంలో ప్లెవేటు రంగాన్ని ఆహ్వానించితే - అంతర్జాతీయంగా కూడా ఆహ్వానించండి - నాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ ప్రభుత్వ రంగంలో ఈ సంస్కృతి వచ్చింది. చూస్తూ వుంటే ఎంతో బాధ కలుగుతోంది. బడ్జెట్ చర్యలో చూస్తాను. మాముందు లెక్కలు పెట్టండి. సుమారు 114, 115 ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు వున్నాయి. 39 దాకా ప్రభుత్వ రంగ కార్పొరేషన్స్ వున్నాయి. నీజాం ప్రభుత్వ కాలంలో తాము అభిమానించే వారికి జాగీర్లు యివ్వే వారు. ఆ జాగీర్లకు సంబంధించిన లీగస్, ట్యుడిషియర్, రెవెన్యూ అధికారాలు నీకే అని చెప్పేవారు. ఆ రకంగా తయారయ్యాయి

ప్రభుత్వరంగ కార్పొరేషన్లు కార్పొరేషన్లను నడిపేవారు ఏ ఐ.ఏ.యస్. ఆఫీసర్లు. లేదా బ్యారోకాల్స్ కావచ్చు. అసలు కార్పొరేషన్ ఉద్దేశం, సిద్ధాంతం ఏమిటి? ప్రతి సంవత్సరం లోటు కనబడుతూ వుంది. ప్రతి సంవత్సరం రు. 5 కోట్లు, 6 కోట్లు, ఆ రకంగా లోటు ఏర్పడుతోంది. తోశగ పరిశ్రమ తేసుకుంటే ప్రపంచవ్యాప్తంగా గిరాక్ వుంది. అలాగే అన్నీ పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. ఈ ఉన్న 38, 39 కార్పొరేషన్లను చూసినట్లయితే ఏ మూడో, నాలుగో కార్పొరేషన్లు లాభాలలో వున్నాయి. మిగతావి నష్ట జాతకంలో వున్నాయి. అందులో వున్న అధికార బృందం స్వార్థంతో నష్టాలపాలు చేసింది. అందులో వున్న కార్మికులకు కూడా భోజనం వేదాం. బ్రతుకుదాం అని తప్ప దేశం అంటే భక్తి లేదు. ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులు వన్ను క్షమించాలి. తమ యూనియన్లు ద్వారా వారిని ఎవరించే ప్రయత్నాలు చాలా తక్కువ చేశారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- త్వరగా ముగించండి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, వాటిని ఏ విధంగా చూసేందుకోవడంపై వారు? ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వేరు ప్రభావాలు వున్న ఐ.డి.పి.యల్. వంటి సంస్థలు పబ్లిక్ రంగంలో వున్నాయి. అటువంటి వాటిని ప్రైవేట్లోకి వేయడానికి వేయ లేదు. ఆర్.టి.సి. వంటి సంస్థలను, యావన్ భారతదేశంలో అదర్శవంతంగా పనిచేస్తూ పబ్లిక్ సౌకర్యం కల్పిస్తున్న సంస్థలను ప్రైవేట్లోకి చేసి ఆలోచన చేయకూడదు. అల్టిమేట్ సంగ్ కానివ్వండి. మరొక ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ కానివ్వండి ఉత్పత్తిలో, ఉపాధి కల్పనలో అదర్శవంతంగా ఉన్నప్పుడు వాటిని కాపాడండి, రక్షించండి, ఇంకా మెరుగుపరచడానికి కృషి చేయండి. ఆ విధంగా చేయకుండా, వాటిని ప్రైవేట్లోకి చేసి లాభాలు సంపాదించామనే గీతీయిస్టెన్సింగ్ ఫిలాసఫీ మానుకోండి. మనీమోహనీసింగ్, శ్రీ పి.వి. సరసింహారావుగారు ఢిల్లీలో అదేచేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం యొక్క షేర్స్ను, బాగా బలపానమైన, దీవాల తేసి, మార్కెట్లో అమ్మడానికి వేయలేని సరకులు తయారు చేసిన సంస్థలకు, వెడిపోయిన సరకుల కొరత, డిజియినైజ్డ్ వేయాలని పార్లమెంట్ నిర్ణయించింది. దాన్ని యింట్రిమెంట్ చేయవలసిన ఎగ్జిక్యూటివ్ మార్కెట్లో షేర్ వేయాలి బాగా వున్న పరిశ్రమలు, కనీసం షేర్ వెల్యూ రు. 50 వుంటే రు. 10 కి అమ్మవచ్చు. ఆ రకంగా కాకుండా రు. 500 షేర్ వెల్యూ వున్న షేర్లను రు. 50 కి అమ్మారు. పార్లమెంట్లో వర్షకు పన్నీనప్పుడు సిగ్గుతో తల వంచుకున్నారు. మన రాష్ట్రంలో అలాంటి విధానం రావడానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు కానివ్వండి, కార్పొరేషన్లు కానివ్వండి. మరొక సంస్థలు కానివ్వండి ఆ విధంగా చేయడానికి వీలులేదు. అర్థిక శాఖ మంత్రిగారు ఈ సమస్యలన్నింటినీ రాజకీయాలకు అతీతంగా వర్ణించవలసింది. సంబంధించిన రెక్కలను మా ముందు పడేయవలసింది. నేను పబ్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటీలో వుండి పని చేశాను. ఏ పబ్లిక్ రంగ పరిశ్రమ ఎందుకు దీవాల తేసింది, ఏ రకంగా ఎంత ఉత్పత్తి చేయగలం అనేది పరిశీలించండి. ఏది కోట్ల చేయాలి, ఏది అమ్మివేయాలి అనేది వర్షకు వెడితే వర్ణించడానికి మేము తయారుగా వున్నాము. ఎకపక్షంగా ఐ.డి.పి.యల్.ను లేదా అల్టిమేట్ మ లేదా ఆర్.టి.సి.ని లేదా మరొక సంస్థను ప్రైవేట్లోకి చేస్తాము, డబ్బు దొరుకుతుంది అనే

వాదన విమర్శన అనుమతించడానికి వీలులేనటువంటిది. అటువంటి ఆలోచన విమర్శన వసతిరాదు. రాష్ట్రానికి నష్టం వాటిల్లుతుంది. ప్లైవేటు, పబ్లిక్, కో ఆపరేటివ్ రంగాలు రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఉపయోగపడాలి. దేశాభివృద్ధికి ఉపయోగపడాలి. మేరు అనుసరించే మార్గంలో ఏవో అవధులు ఉన్నాయి. ప్రతిరోజు ఆర్.టి.సి. గురించి పబ్లిక్ లో వస్తూ వుంది.

(బేరీ)

ఏవో కొన్ని తాలూకాలను ముందుగా యిస్కారని అంటున్నారు. ఇది ఏ పరిస్థితులలోనూ సాధ్యం కాదు. దీని గురించి బాధ్యతగా ఆలోచించండి. అన్ని పక్షాలను పరిగణించుకోవడానికి తీసుకొని నిర్ణయాలు చేయండి. త్వరపడకండి. ఇది విమర్శన రాష్ట్రానికి, దేశానికి మంచిదికాదు. ప్రభుత్వ బొక్కసారికి కూడా మంచిదికాదు. మా సలహాలు కూడా తీసుకోండి. నన్ను కూడా దేశ సేవకు ఉపయోగించుకోండి.

సంస్కరణలు చేయవలసిందే. ఈనాడు 56 శాతం డెవలప్ మెంట్ లో యాక్టివ్ లోనే కొరకు ఖర్చు చేస్తున్నట్లుగా చెప్పారు. డెవలప్ మెంట్ లో కార్యక్రమాలంటే ఏమిటి? ఆర్థిక శాఖ వారిని వివరణ అడిగితే డాక్టర్స్ జీతాలు, ఉపాధ్యాయులు జీతాలు కూడా ఆ కోవలోకి వస్తాయని చెప్పారు. నేను అంగీకరిస్తాను. వ్యతిరేకించను. కానీ ఈ యొక్క అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ఎంత అభివృద్ధి జరుగుతోందనేది ఆలోచించండి. ఈనాడు 70, 75 శాతం డబ్బు ఈ యొక్క అనుభూతిక ఖర్చు క్రింద పోతూ ఉంది. బీవర్స్ తరువు చెప్పడం లేదంటే బీవర్స్ కు కోపం వస్తుంది. చక్కగా కళ్ళపడి చదువు చెప్పి, విద్యార్థులకు ఉపాధి కల్పించి ప్లైవేట్ తో పాటునే కొరక గల బీవర్స్ కూడా వున్నారు. ఈ లక్ష్య సాధన కోసం పనే చేసిన వ్యక్తులు దేశ వర్తమానో ఎందరో వున్నారు. డాక్టర్ సర్వేష్ కర్ రాధాకృష్ణన్ వంటి మహామహాలు పుట్టిన దేశంలో ఎందరో దేశానికి గర్వకారణంగా వున్నారు. వారికి మ. జోహార్లు అర్పిస్తున్నాను. 30 - 40 సంవత్సరాల పారిశ్రామిక సంస్కృతి - నీతినిజాయితీ ప్రక్కకు పెట్టి డబ్బు సంపాదించడమే ప్రధానంగా పెట్టుకుని డ్యూటీ నేరుకుండా, ఉద్యోగాలు చేయకుండా ఎలాగో డబ్బు సంపాదించుకునే సంస్కృతి వచ్చింది. దాన్ని కోల్పో చ్చేయాలి. దురదృష్టవశాత్తూనే పరిస్థితి వున్నది. ప్రస్తుతం డాక్టర్స్ లోనూ, అనుపమల్లోనూ, ఉపాధ్యాయుల్లోనూ వుంది. వల్లెటూర్లో చూడండి? ప్లైవేటు స్కూల్స్ వెలిశాయి. తెలుగు మీడియంలో ప్లైవేటు స్కూల్స్ వచ్చాయి. నాకు పెద్ద అశ్చర్యం వస్తున్నది. గవర్నమెంటు స్కూల్లో ఒక వారిడిక్టర్ ఫంక్షన్ లో పాల్గొనితే వేయడానికి వెళితే - ఎదురుగా పాడి మాస్టర్లు, బీవర్లు కూర్చుంటే, 150 మంది విద్యార్థులు మాత్రమే వున్నారు. వారి తల్లిదండ్రులు తేరు, ఎవరుతేరు. అందులో 400 మంది విద్యార్థులు ఎస్.సి., బి.సి.లకు చెందినవారు స్కూల్ డివిజన్లు తీసుకున్నవారు, వారికి 1700, 1800 స్కూల్ డివిజన్లు గవర్నమెంటు ఇస్తున్నది. ఏమైంది ఆ స్కూల్ డివిజన్లు? గవర్నమెంటు అభిమానం తేరు - వారిడిక్టర్ ఫంక్షన్ కు పిలిచే రాదే - బీడ్యూను ఆసక్తి

నష్టంపోయింది. అదేరోజు ఆ అభిమానం, నాలుగు, అయిదు గంటలకు ఒక ప్లెన్మేటు మూల్స్ పీల్స్ అక్కడికి వెళితే ఆ మైదానం అంతా కలకలలాడింది. అది ప్లెన్మేటు స్కూలు. అక్కడ వున్నది ఫంక్షన్స్, పిల్లల తల్లి తండ్రులు, మూడవ తరగతికి 30 రూపాయలు; నాలుగవ తరగతికి 40 రూపాయలు; అయిదవ తరగతికి 50 రూపాయలు, 6వ తరగతికి 60 రూపాయలు, ఏడవ తరగతికి 70 రూపాయలు ఫీజు చెల్లిస్తున్నారు. వారు ఎలాంటి స్కాలర్షిప్పులు లేకుండా పడం లేదు. ఉద్యోగస్థుల కీటాలు యిస్తున్నారు వారు. అంత అభిమానం, అంత ప్రేమ తల్లిదండ్రులు, బీడ్డలు, ప్రజలందరూ కూర్చున్నారు. ప్రభుత్వరంగానికి వచ్చిన గతి మీరు ఆలోచిస్తున్నారా? ఆలోచించడానికి తేలిక వుందా? తేలిక కల్పించుకోండి. దీని మీద పెట్టుబడి అక్కరలేదు. మజిలీ ఇరిగేషన్ కాదు; తెలుగుగిరి కాదు; ఇది మనకున్నపాత గంగే. డబ్బంతా వేలాదికోట్లు పోతున్నది. అనుపమాల గురించి మీ అందరి అనుభవం చెబుతున్నాను. నేను కొత్తగా చెప్పడం లేదు. మూత్రాశయం వెళితే అక్కడ మళ్ళీ తిరిగి హాస్పిటల్లో అడ్మిట్ కావాలి. ఎంత దుర్గంధం - దాన్ని అడిగేవాడు లేదా లేదు. ఇంతవరకూ లేదు; ఎప్పుడూ లేదు - ఎవరు వస్తారు? చూస్తుంటున్నారు - మాడండి ఏమి సంగతి? ఈ వీధ్యాలయాలలో యీ అనుపమాలలో, యీ షెల్స్ అనేకానేక సంస్కల్స్ పెట్టుబడి గతి లేదు. రెవెన్యూ ఇర్లు తప్పదన్నీ సంస్కరించే మార్గం ఏమిటి? వేదాని సంస్కరిస్తే దేశాన్ని ఉద్ధరించినట్లే, జయించినట్లే. అప్పుడు మన గామీద ప్రజలు మనకు ఓట్లు వేసిన కొట్లాడి ప్రజలు శభాస్ అంటారు. వేరీ ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఆరు మాసాలలో రంగుమారిపోయింది. ఉద్యోగస్థులు వని వేస్తున్నారు. ఉత్పత్తివేసేవారు ఉత్పత్తి వేస్తున్నారు. డ్యూటీవేసేవారు డ్యూటీ వేస్తున్నారు. అవినీతి ప్రక్కకు పోయింది. యిలా వుండాలని ప్రజలు చెబుతారు. దానిపై దృష్టి సారించ కుండా, రాష్ట్ర రాజకీయాలపై రాకీందవత్తు ఉపన్యాసాలు చేస్తే, సన్యాసాలు, సందర్భాలు చేస్తే తులాభారం, గండవిండెలాలు చేస్తే యి రాష్ట్రంలో ఏమీ అడవట్టి ఇరుగుతుంది? యీ రాష్ట్రంలో అట్టుడుగు కష్టజీవులు పార్టీ అయిన మేము కష్టజీవులకు సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత వుంది. మీరు, మేము, మనం అంతా సర్వేన సమాధానం చెప్పలేము. నిత్య జీవిత విధానం, అందులో రాజ్యం చేసేవారము; రాజ్యాధికారాన్ని, ఏక ప్రకృతిపత్యాన్ని కలిగిన వారు, అత్యంత ఆదర్శవంతంగా వుండాలి. ఈ ఆదర్శాన్నే కోల్పోయారు. అధికారం అజేయంగా వున్నదని భ్రమపడకూడదు. ఇది అంతా బుద్ధుడ ప్తాయము. కనలేదు, కూడలేదు, ఏమీ అవుతున్నది: ఏమీ కానున్నదో, రానున్న నాలుగు ముప్పావు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రతి రోజు ఒక గండంగా వుంటుంది. కాబట్టి, కష్ట జీవుల సమస్యలను పరిష్కరించలేదు, అందులో చొరలేదు. అందులో నేలు పెట్టుకుండా సమస్యలు పరిష్కారం కావు. అలాగే పేరుకునే పోతాయి. కానీ మనం దర్బాగా వుంటాము. లాగేవాడు లేదు. ఆ తరువాత మళ్ళీ ఎవరు వస్తారో, వేరు వస్తారా? వారు వస్తారా? ఈ దేశానికి మాత్రం ఇదోగతే పడుతుంది: ఈ దేశం బాధాకరంగా పోతుంది. ఈ నాయకుడు లేకపోతే, యిలాంటి ప్రజల తీర్పు లేకపోతే, గౌరవించనాయకుడు లేకపోతే, నేను అయితే విస్మయంలో పడిపోతాను. ఇంకా భవిష్యత్తు అంతా అంధకారబంధురమే అయిపోతుంది. తండుకు యీ సదవకాశాన్ని, అపూర్వమైన అధికారాన్ని, ప్రజాభిమానాన్ని, ప్రజల యివ్వే

పేమను, విశ్వాసాన్ని సహచర్యాన్ని బాగా క్యాష్ చేయండి? ఉపయోగించుకోండి. మీ పార్టీ వారు, మా పార్టీవారు, మేము, మీరు, అన్నీ పార్టీలవారు సమ్మేళనంగా యి కష్ట జీవల జీవితాలను మార్చడానికి కృషి చేద్దాము. సూత్రబద్ధంగా, నియమబద్ధంగా, నీతిబద్ధంగా మనం అంతా వ్యవహరించి మన లక్ష్యం ఎక్కడా కూడా అధికారం ఒక దర్పంగా దర్కాలు కాకూడదు. నిన్ను వర్ష వింటుంటే బాధవేసింది. ఒక శాసనసభ్యుడు ఎన్నికలు ఎమిటి? మామూలు ఎన్నికలు ఈ శాసనసభ్యుడు యి రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి ఆరు, ఏడు కోట్ల ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే శాసనసభ్యుడు. శాసనసభ్యుడు, ఏదీ అబద్ధం, ఏదీ నిజమో అక్కడ పెట్టండి? ఒకటి మాత్రం నిజము. అది ఏమిటంటే, విప్లవిడిగా వ్యవహరించడం, ప్రజాస్వామ్యంపట్ల గౌరవం లేకపోవడం, మామూలు మునిసిపల్ ఎన్నికలు, పంచాయతీ ఎన్నికలలో వేలుపెట్టి కలుగజేసుకోవడం, ఒక ఎస్.పి.సి గాయపర్చడం, వర్షకు రావడం, రాద్ధాంతం, శాసనసభ అంతా గగ్గోలు పెట్టడం ఇదీ అప్పుడే మైనసే పాయింటు అయిపోయింది. మన ప్రభుత్వానికి నేను చెబుతున్నాను. నిస్సంకోపంగా చెబుతున్నాను. మీ ప్రభుత్వానికి స్కోర్ వుండదు. జేరో నుంచి ఒకటికి వచ్చారు మీరు. ఇదీ సర్వేంది కాదు. వారు ఒకరు కాదు, మీరు ఒకరు కాదు, మేము ఇక్కడ శాసనసభ్యులుగా వున్నవారము - ఇవాళ ఇక వార్త వచ్చింది పెద్దాపురం - ఇంకా ఎవిన పెద్దాపూరాలు వున్నాయో, ఎన్ని మహిమోదీనగరీలు ఉన్నాయో, ఇలాంటి పెద్దలు, శాసనసభ్యులుగా వ్యవహరిస్తే నిజంగా శాసనసభకు అప్రదీష్ట వస్తుంది. మన కర్మవా్యాన్ని దెబ్బ తీస్తారు మీరు. అవకాశాలు తగ్గుతాయి మనకు. ప్రజల సహకారం తగ్గే ప్రమాదం వున్నది. అందుకు 'తస్మాత్' జాగ్రత్త. ఒక క్షణం కూడా వదిలి పెట్టకండి? అత్యవశ్యాసంతో, అత్య విమర్శ చేసుకోండి? కఠినచర్యలు తీసుకోండి మీరు. తీసుకుంటే తప్పకుండా యి దేశం మిమ్మల్ని మన్నిస్తుంది. అహర్వమ్మైన స్వాగతం వస్తుంది. ఇదీ చాలా అవసరం. అఖరీ విషయం చెప్పక తప్పదు. యిదీ అఖరగానీ, మా కమ్యూనిస్టులకు పెద్దగా ఏమీ లేదు. కమ్యూనిస్టులను గుర్తించిన శ్రీ పి.వి. నర్సింహారావుగారు వున్నారు. ఆయన భూసంస్కరణలు తెచ్చారు. మీరు అంతా వున్నారు. భూసంస్కరణల గురించి మాట్లాడేవారు. భూసంస్కరణల గురించి ఏమీ చేశారు. "అయాం వేరీ సార్" అంటారా? ఎందుకీ భూసంస్కరణలు లేనందుకు? ఎందుకు లేదు బడ్జెట్లో - ఏమీ ఇ అదీ సమస్య కాదా? మీ రాష్ట్రంలో ఏడు కోట్ల మందిలో నాలుగున్నర కోట్లు ప్రజలు జీవించే సమస్య. బంజరు భూములు, అడవి భూములు సన్నకారు రైతుల సమస్యలు వున్నాయి. భూములు వదును చేయవలసి వున్నది. వాటర్షెడ్ అవసరం వున్నది. భూసారం. భూగర్భ జలాలు వెనుక్కు పోతున్నాయి. నేలలో బొర్లు వేస్తున్నారు. వర్షపు నీరు మాత్రం సముద్రంలో పోతున్నాయి. చెరువులు, కుంటలు మరమ్మత్తులు చేసి, హుడికలు తీసి, అనకట్టలు కట్టి, బాగా సాయిదీను దెవలపివేసి, భూమి కొట్టుకుపోకుండా చేయాలి. భూసంస్కరణల ద్వారా మిగులు భూముల పంపకం చేయాలి. అంతే కాదు - మిగులు భూములు వేలాది కోట్ల ఎకరాలు వున్నాయని కాదు. దురదృష్టవశాత్తూ - భూములు ఎప్పుడో తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం తరువాత భూసంస్కరణల వ్యవహారం సాధించడం జరిగింది. అప్పుడే జరిగిన పోరాటంలో భాగస్వాములుగా, శాసనసభలో నేను వున్నాను. ఇప్పటికీ బ్రిటిక్.

- 11-50 ఈ యొక్క భూసమస్యల పాముఖ్యత ఏమిటో, భూమి లేని నిరుపేదలలో, హరిజనులలో, గిరిజనులలో, చిక్క రైతులలో భూదాహం అనేది ఎలా వుంటుందో చూశాను. ఆ దాహాన్ని తీర్చే ప్రయత్నంలోనే నేను యిన్నిసార్లు గెలిచాను. భూసమస్య అనేది చాలా ముఖ్యమైనది. ఒక గ్రామంలో 50 ఎకరాల్లో మిగిలినప్పుడు మరొక గ్రామంలో వంద ఎకరాలు మిగిలినప్పుడు అదే భూమి 400 ఎకరాలు మిగిలినప్పుడు ఆ భూములను, లేని వారికి పంచి పట్టాలు యిస్తూ వారిలో వచ్చే ఆత్మవిశ్వాసం, వ్యవసాయాభివృద్ధికి వారు చేసే ప్రయత్నం, ఇంత అనే చెప్పడానికి వీలులేదు. భూసంస్కరణల చట్టం విషయంలో హెచ్చరికలు జడ్జిమెంట్ల ఇవ్వడం సుప్రీంకోర్టు దాకా వోవడం జరిగింది. సుప్రీంకోర్టు కూడా జడ్జిమెంటు యిచ్చింది. దాని వెలుతురులో మిగులు భూముల సమస్యను పరిష్కరించే సవరణ రావాలి. భూసంస్కరణల చట్టానికి ఎమెండ్మెంట్ల రావాలి. వదిలిన సంతకాల కొత్త రామారావుగారు నాకు ఎదురుగా వున్నప్పుడు, ఈ సమస్యను గురించి చర్చించినప్పుడు వారు ఒక పట్టం తెచ్చి పెట్టారు. ఆ పట్టంలో ల్యాండ్ సేటింగ్ గురించి సవరణ ఇవ్వడం జరిగింది. అది మరచిపోతేనే మంచిది. అది వేద కాలం. ఒక ఎకరం భూమి మాత్రమే దొరకనీయండి. లేదా అర ఎకరం మాత్రమే దొరకనీయండి ఏమాతరం బామి లభించినా దానిన తీసుకువచ్చి నిరుపేదలకు పంచి వారికి తప్పి కలిగిస్తాము అనే వాగ్దానం ప్రభుత్వం చేయాలి. ఆ విధంగా పట్టాన్ని సవరించాలి. అప్పుడే ఈ పట్టం ద్వారా ఆర్థిక పునరుత్పత్తి జరుగుతుంది. అలాగే కష్టజీవీ మానవీకంగా, సాంఘికంగా ఈ మాయ నుండి బయటపడ గలుగుతాడు. అందరూ భూస్వాములే అనుకోవడం మాయ. అది నేజం కాదు. కానీ అరకంగా స్వచ్ఛింపగలుగుతున్నారు. భయపెట్టగలుగుతున్నారు నీజమైన భూస్వాములు దాక్కొని బయటపడుతున్నారు. భూములను దామకున్నవారు, పంట పండించినవారు, దున్నే వ్యవసాయం చేసినవారు, ఎక్కడో హెచ్చరికలు వచ్చినవారు కూర్చున్నవారు. ఈరకంగా నాలుగు రకాల భూస్వాములైన దొంగలు వున్నారు. కానీ వారంతా భూస్వాములమని విర్రవీగుతున్నారు. ఇటువంటి వ్యవస్థకు చరమ దశ రావాలి. వ్యవసాయంలో లేని భూమి పంపకం చేయబడాలి. దున్నే వాడే వ్యవసాయం చేస్తాడు. గత నెలలో ఎకరన్నర భూమిని సాగుచేసే హరిజనుడి ఇంటికి వెళ్లారు. అతను బాపి తగ్గి ఆ నీటిలో పగిలి, మీరప వంటలను పండించాడు, ఆ సంవత్సరం అతనికి రు. 1 లక్షా 20 వేల పగిల్లి, మీరప వంటల మీద ఆదాయం వచ్చినట్లుగా చెప్పాడు. అది ఎలా సాధ్యం అయింది? మంచి బాపి పడింది. ఎకరానికి 15 క్వింటాల్స్ మిర్చి పండింది, అప్పుడొక్క మిర్చి ధర క్వింటాల్కు రు. 5 వేలు వుంది. అలాగే 15 క్వింటాల్స్ పగిల్లి పండించాడు. అదంతా మన వల్ల కాదు. శామికుడి చేతిలోనే అది సాధ్యం అవుతుంది. శామికుడి స్వచ్ఛింపకం, నీజమైన మానవుడు వాడు వాడికి ఉపాధి కల్పించండి. భూమి అందజేయండి. వాడు దేశాన్ని మార్చి చూపెడతాడు. వేయరా, తప్పించుకుంటారా? భయపెడతారా? మిమ్మల్ని మార్చుతాడు. మార్చివేయక తప్పదు. మనమంతా నిమిత్తమాత్రులమే. ఈ కాల చక్రంలో, కాల గర్భంలో కలిసిపోవలసిన వారమే. శాశ్వతంగా వుండేది ప్రజలు. శాశ్వతంగా కేవలం వేద పరిశ్రమ. వారే శాశ్వతం. అందుకొరకే నేను నీర్వచనంగా ఈ విషయాలు మనవి చెన్నున్నాను. దయచేసి గమనించండి. ప్రజల పాత్ర ఈ రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణంలో, పునరుద్ధరణలో అత్యంత ప్రధానమైనది. వారి విశ్వాసానిన చూడగలగాము. వారిని చిక్కపరిచి, వారి సమస్యలు పరిష్కారం చేద్దాము.

(బెడ్)

శాసనసభ గురించి ఈ పక్షం వారికి (కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులను ఉద్దేశించి) ప్రతిపక్షంలో ప్రధానంగా ఉన్నవారికి మనవి చేస్తున్నాను - మనందరి పైన కూడా బాధ్యత ఉంది. కాదనడంలేదు. మన శాసనసభ ఒక సుదీర్ఘమైన సుసంపన్నమైన, సంస్కృతి, చరిత్ర, సాంప్రదాయాలు ఉన్న సభ. తమరు అలంకరించిన అధ్యక్ష వేదం మీద గౌరవం ఉండాలి. ఆ వేదం మహోన్నతమైన ఆననం. ఏడు కోట్ల ప్రజల అంతరాత్మ అక్కడ ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉంటుంది. ఇక్కడ మేము ఏమీ తప్పు చేసినా, అక్కడ మీరు (అధికార పార్టీ) ఏమీ తప్పు చేసినా, ప్రజల యొక్క కలెక్టివ్ కాన్సెస్కు అపచారం చేసిన వారం అవుతాము. వారి సమస్యలు పరిష్కరించే బాధ్యతతోబాటు, సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను కాపాడడాము. అధ్యక్షుల వారు ప్రకటించిన విధంగా సమయాన్ని సర్వీస్యోగం చేసుకోవడం, అధ్యక్షుల వారి ఆజ్ఞను పాటించడం, ఆ విధంగా నడుచుకుందాము సభ్యుల యొక్క ఆవేదనను తమరు అర్థం చేసుకోవడం, మంత్రులు తమ కర్తవ్యం నిర్వహించడం కూడా అవసరం. అన్నీ రంగాల్లో అందరము ఉన్నాము. ప్రజాస్వామ్యంలో అందరికీ కూడా ఎవరి బాధ్యతలు వారికి ఉన్నాయి. అలాగే హక్కులు పరిమితులు కూడా ఉన్నాయి. పరిమితులు దాటి ఇప్పుడే, యొక్కడే ఈ క్షణంలోనే సమస్య పరిష్కారం కావాలని పట్టుబడితే, అద్భుత వశాత్తు, యొక్కడే ఈ క్షణంలోనే సమస్య పరిష్కారం కావాలని పట్టుబడితే, అద్భుత వశాత్తు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము కాబట్టి ఇప్పుడే, యొక్కడే తేల్చకపోతే అవతలకు వచ్చినప్పుడు వారి పని పడతామని అనడం సరి కాదు. సవినయంగా ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష సభ్యులకు, అధికార పక్ష సభ్యులకు కూడా మనవి చేస్తున్నాను. శాసనసభ యొక్క చారిత్రాత్మకమైన ప్రతిష్ఠను మనమందరం కాపాడదాము. సుసాంప్రదాయాలను గౌరవిద్దాము. యికా గౌరవాన్ని పెంచుదాము. వాటికి వన్నె తెచ్చుదాము. ఈ దృష్టితో మనమంతా కలిసిమిలిసి వచ్చే ఐదు సంవత్సరాల్లో, సాంఘిక, ఆర్థిక అభివృద్ధితోబాటు, శాసనసభ యొక్క గౌరవాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేద్దామని కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- వేను 27-3-1995 నోమవారం ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమగుటకుగాను సభిస్తు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ 27-3-1995 నోమవారం ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమగుటకు గాను మధ్యాహ్నం 1-55 నిమిషములకు వాయిదా పడింది).

